

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อสนับสนุนสาธารณะ กรณีศึกษา:
องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

THE PARTICIPATIONS OF COMMUNITY RADIO PROJECT.

CASE STUDY: BANSONG DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION

AMPHUR PHANOMSARAKHAM, CHACHOENGSAO.

สารนิพนธ์

ของ

นางสาววชริ ใจจริง

44021050

เสนอต่อมหาวิทยาลัยบูรพาเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาคิตปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการพัฒนาชุมชน

มีนาคม 2548

คำนำ

ในปัจจุบันวิทยุชุมชนได้กำเนิดขึ้นในหลายพื้นที่ เพื่อต้องการให้ประชาชนได้ใช้สื่อในตอบสนองความต้องการของชุมชน ทั้งนี้ประชาชนสามารถใช้วิทยุชุมชนเป็นเครื่องมือในการแสดงบทบาทการพัฒนาชุมชนได้ เช่น เป็นเวทีสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน เป็นช่องทางส่งเสริมการทำมาหากิน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้กับคนในท้องถิ่น สืบสานเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น ดังนั้นวิทยุชุมชนจึงแสดงบทบาทได้อย่างหลากหลาย แต่ทั้งนี้บทบาทของวิทยุชุมชนจะเป็นไปในลักษณะใด และมีมากน้อยเพียงใด คงขึ้นอยู่กับประชาชนในชุมชนเป็นผู้กำหนดกิจกรรมวิทยุชุมชน ซึ่งการกำหนดกิจกรรมวิทยุชุมชนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนเป็นสำคัญ หากประชาชนสามารถใช้วิทยุชุมชนตอบสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็ย่อมส่งผลต่อประโยชน์ส่วนร่วมอย่างแท้จริง

ดังนั้น การศึกษาระมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านช่องที่มีต่อโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนนสารคน จึงเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา โดยศึกษาถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น ซึ่งข้อมูลที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการวิทยุชุมชนเพื่อกันพนนสารคนต่อไปได้

วชรี ใจริง
มีนาคม 2548

ประกาศคุณป้า

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อสนับสนุนการศึกษา” กรณีศึกษา:
องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง อําเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา” สำเร็จลงได้ด้วยความ
กรุณาของรองศาสตราจารย์บุญญเดิม พันรอบ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่สามารถอันมีค่าในการให้
คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ รวมทั้งตรวจสอบความถูกต้องของสารนิพนธ์ ทำให้การศึกษา
ครั้นนี้สำเร็จ

คุลวุฒไได้ด้วยดี ในโอกาสันนี้ จ้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณปลัดฯ สุรเชษฐ์ ศรีระมา ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่องที่ให้เกียรติเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนาม ท่านนายกฯ สมชาย จันธรรมพิทักษ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง คุณเดชา คงเดิช ประธานสหพันธ์วิทยุชนชนภาคตะวันออก และเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่องทุกท่าน ที่เคยให้การช่วยเหลือ และดูแลข้าพเจ้าตลอดระยะเวลาการฝึกงาน รวมทั้งขอขอบพระคุณ อบต.ประษฐ์ manaek อบต.สูรศักดิ์ จิตอาษา และอบต.จุมพล บุญบางย์ ที่ช่วยเหลือในการแจ้งแบบสอบถาม

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือของประชาชนค้าปลีกบ้านช่องที่ช่วยตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลในแบบที่เอื้อต่อการศึกษา ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณด้วยความจริงใจไว้ ณ ที่นี่

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ ที่ช่วยส่งเสริมด้านการศึกษา และเป็นกำลังใจให้ตลอดมา จนทำให้วันนี้ของข้าพเจ้าสำเร็จลงได้ รวมทั้งครูบาอาจารย์ทุกท่านที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และสร้างพื้นฐานการศึกษาให้กับข้าพเจ้า ณ โอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอນอบสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นเครื่อง念จากณบีความรดา และครูอาจารย์ทุกท่านด้วยความตั้งใจจริง

วันที่ ๒๐
มีนาคม ๒๕๔๘

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
ประกาศคู่มูลปการ	
บทคัดย่อ	
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน.....	1
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	2
แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมส่วนร่วม.....	3
แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุชนชน.....	9
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	17
ภูมิหลัง.....	20
บทที่ 2 ระบบที่นับวิธีวิจัย.....	28
ขอบเขตของการวิจัย.....	28
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	29
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	30
ประโยชน์ที่คาดหวังได้รับ.....	30
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	30
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล.....	31
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
บทที่ 3 ลักษณะข้อมูล.....	33
บทที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูล.....	75
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	93
บรรณาธิการ	
ภาคผนวก	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	33
2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	34
3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา.....	34
4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	34
5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ.....	35
6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้.....	35
7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน.....	35
8 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน.....	36
9 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน.....	37
10 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามเพศ.....	39
11 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามเพศชาย.....	40
12 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามเพศหญิง.....	42
13 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามอายุ.....	44
14 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามอายุต่ำกว่า 40 ปี.....	45
15 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป.....	47
16 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	49
17 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามการศึกษาต่างกันที่ปริญญาตรี.....	50

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
18 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป.....	52
19 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามสถานภาพสมรส.....	54
20 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามสถานภาพโสด.....	55
21 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามสถานภาพสมรส หน้าษะ หย่า.....	57
22 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามอาชีพ.....	59
23 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามอาชีพเกษตรกรรม.....	60
24 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามอาชีพพนักงานภาคเกษตรกรรม.....	62
25 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามรายได้.....	64
26 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปี.....	65
27 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาท/ปีขึ้นไป.....	67
28 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน.....	69
29 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี.....	70
30 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป.....	72

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แผนภูมิแสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในวิทยุชุมชน.....	8
2 แผนที่ดำเนินกิจกรรม.....	23
3 แผนผังแสดงลักษณะสำคัญของวิทยุชุมชนเพื่อสนับสนุนสารคาม.....	25

บทคัดย่อ

การศึกษารังน់វิถีวัฒนธรรมเพื่อศึกษาการนิสั่นร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพูมสารคำ ของประชาชนในตำบลบ้านช่อง อําเภอพนมสารคำ จังหวัดฉะเชิงเทรา ในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 คน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อารีพ รายได้ และระยะเวลาที่ขาห้อยอยู่ในชุมชน โดยใช้แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าร้อยละ และค่าคะแนนเฉลี่ย ผลการศึกษาพบว่า

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนของประชาชนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.12$) โดยมีส่วนร่วม ด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x} = 2.67$) รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น ($\bar{x} = 2.06$) ด้านการผลิตรายการ ($\bar{x} = 1.97$) และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี ($\bar{x} = 1.77$)

การมีส่วนร่วมของประชาชนเพศชายอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.20$) โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x} = 2.70$) ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนเพศหญิงอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.06$) โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x} = 2.64$)

การมีส่วนร่วมของประชาชนอายุต่ำกว่า 40 ปีอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.06$) โดยมีส่วนร่วมด้าน การรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x} = 2.47$) ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.17$) โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x} = 2.83$)

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.09$) โดย มีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x} = 2.68$) ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนการศึกษา ตั้งแต่ปริญญาตรีปั้นไม้ออยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.47$) โดยมีส่วนร่วมด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่นเป็น อันดับหนึ่ง ($\bar{x} = 2.87$)

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีสถานภาพโสดอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.84$) โดยมีส่วนร่วม ด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x} = 2.27$) ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.22$) โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x} = 2.81$)

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.09$) โดยมีส่วนร่วม ด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x} = 2.70$) ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีอาชีพนักภาค เกษตรกรรมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.14$) โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x} = 2.64$)

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีอยู่ในระดับน้อยที่สุด ($\bar{x}=1.19$) โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x}=1.70$) ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.20$) โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x}=2.75$)

การมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปีอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.69$) โดยมีส่วนร่วมด้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถินเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x}=3.05$) ส่วนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x}=2.09$) โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{x}=2.66$)

Abstract

The purposes of this research are to study The Participations of Community Radio Project Case Study: Bansong District Administration Organization Amphur Phanomsarakham, Chachoengsao in 4 dimensions: listening radio, media production, management radio station and broadcasting local news.

The 140 samples are classified by sex, age, education, marital status, occupation, income and settlement period. The statisticals are percentage and arithmetic mean with 5 level rating scale questionnaires. The results are follow:

The samples' participations are little level ($\bar{x}=2.12$), listening radio are medium level ($\bar{x}=2.67$), broadcasting local news are little level ($\bar{x}=2.06$), media production are little level ($\bar{x}=1.97$), and broadcasting local news are little level ($\bar{x}=1.77$).

The male samples' participations are little level ($\bar{x}=2.20$), especially the participations to listening radio are medium level ($\bar{x}=2.70$). The female samples' participations are little level ($\bar{x}=2.06$), especially the participations to listening radio are medium level ($\bar{x}=2.64$).

The age below 40 years old samples' participations are little level ($\bar{x}=2.06$), especially the participations to listening radio are little level ($\bar{x}=2.47$). The age upper 40 years old samples' participations are little level ($\bar{x}=2.17$), especially the participations to listening radio are medium level ($\bar{x}=2.83$).

The education under graduate samples' participations are little level ($\bar{x}=2.09$), especially the participations to listening radio are medium level ($\bar{x}=2.68$). The education upper graduate samples' participations are little level ($\bar{x}=2.47$), especially the participations to broadcasting local news are medium level ($\bar{x}=2.87$).

The single status samples' participations are little level ($\bar{x}=1.84$), especially the participations to listening radio are little level ($\bar{x}=2.27$). The marital, widow and divorce samples' participations are little level ($\bar{x}=2.22$), especially the participations to listening radio are medium level ($\bar{x}=2.81$).

The agricultural samples' participations are little level ($\bar{x}=2.09$), especially the participations to listening radio are medium level ($\bar{x}=2.70$). The non agricultural samples' participations are little level ($\bar{x}=2.14$), especially the participations to listening radio are medium level ($\bar{x}=2.64$).

The income below 20,000 baht per year samples' participations are very little level ($\bar{x}=1.19$), especially the participations to listening radio are little level ($\bar{x}=1.70$). The income upper 20,000 baht per year samples' participations are little level ($\bar{x}=2.20$), especially the participations to listening radio are medium level ($\bar{x}=2.75$).

The settlement period below 5 years samples' participations are medium level ($\bar{x}=2.69$), especially the participations to broadcasting local news are medium level ($\bar{x}=3.05$). The settlement period more than 5 years samples' participations are little level ($\bar{x}=2.09$), especially the participations to listening radio are medium level ($\bar{x}=2.66$).

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากเหตุการณ์ทางการเมืองในอดีตที่ผ่านมา ทั้งเหตุการณ์คุกคามมหาวิปโยคและพฤติกรรมทางประชานิพัทธ์ ประชาชนถูกบิดเบือนข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง ซึ่งส่อต่างๆ ถูกควบคุมโดยส่วนกลาง ประชาชนเป็นผู้รับฟังฝ่ายเดียวไม่มีอิสระในการสื่อสาร เมื่อมีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน พ.ศ.2540 จึงมีการกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับสิทธิด้านการสื่อสารไว้ในรัฐธรรมนูญมาตรา 40 ซึ่งเป็นการปฏิรูประบบการสื่อสารมวลชนด้านวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และการโทรคมนาคม

มาตรา 40 ระบุไว้ว่า “คลื่นความถี่ที่ใช้ในการสื่อวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และการโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ” จึงให้มีการจัดสรรคลื่นความถี่อย่างเป็นธรรมให้แก่ภาครัฐ องค์กรเอกชน ไปจนถึงประชาชน โดยจัดสรรคลื่นความถี่ให้รัฐ ร้อยละ 40 เอกชน ร้อยละ 40 และประชาชน ร้อยละ 20 รัฐบาลในขณะนี้ได้ดำเนินรับเจตนาตามญัตของรัฐธรรมนูญ ด้วยการมอบนโยบายให้กรมประชาสัมพันธ์และองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) จัดทำโครงการวิทยุชุมชนตั้งแต่ปี พ.ศ.2541 กรมประชาสัมพันธ์จึงเริ่มโครงการนำร่อง 2 โครงการ ประสานกัน คือ โครงการนำร่องวิทยุชุมชนในจังหวัดทดลอง 19 จังหวัด และโครงการคน อบน. (การอบรมอาสาสมัครประชาสัมพันธ์ประจำหมู่บ้าน) โดยหวังให้อาสาสมัครคังกล่าวได้เข้ามามีส่วนร่วมในการใช้สื่อวิทยุชุมชน (เอกสารการจัดอบรมเรียนรู้ทักษะศาสตร์การพัฒนาสถานีวิทยุชุมชน: การทบทวนอดีต การศึกษาปัจจุบัน เพื่อกำหนดอนาคตแห่งพัฒนาสถานีวิทยุชุมชนเพื่อกันพนนสารคาม, 2546)

เมื่อหลายสูงสุดของวิทยุชุมชน คือ ดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่น ทั้งนี้วิทยุชุมชนถือเป็น “สื่อเพื่อประชาชน” (Democratic media) และ “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม” (Participatory communication) การเป็น “สื่อเพื่อประชาชน” วิทยุชุมชนจึงมีลักษณะเป็นวิทยุ “โดยประชาชน ของประชาชน เพื่อประชาชน” นั่นคือ เป็นวิทยุที่ดำเนินการโดยชุมชน ชุมชนเป็นเจ้าของ และมีเนื้อหารายการที่ทำเพื่อประโยชน์ของชุมชน (กาญจนฯ แก้วเทพ, ม.ป.ป.) ส่วนที่กล่าวว่าวิทยุชุมชนเป็น “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม” คือ ต้องให้ประชาชนเข้าถึงสื่อได้โดยง่าย ทั้งในแง่ผู้ฟัง ผู้ร่วมผลิตรายการ ผู้บริหารจัดการ และมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ เช่น ร่วมวางแผน กำหนดเนื้อหาการผลิตรายการ เป็นต้น อีกทั้งมีการบริหารจัดการด้วยตนเอง (จุมพล รองคำดี, 2542, หน้า 22) และที่สำคัญ

มาตรฐาน 40 ได้เปิดโอกาสให้คนทุกกลุ่มได้ใช้สิทธิ์ด้านการสื่อสาร สามารถเป็นผู้รับข่าวสารและผู้ส่งข่าวสารในวิทยุชุมชน เพื่อถ่ายทอดเรื่องราวของคนในชุมชนให้คนในชุมชนรับทราบ หรือแจ้งปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการ นำไปสู่ความร่วมมือและการพัฒนา ดังนั้นวิทยุชุมชนจึงเป็นพลังสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนในมิติต่าง ๆ เช่น เป็นเวทีส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน สามารถสะท้อนปัญหาและความต้องการของชุมชนต่อสาธารณะและการเมือง เป็นห้องเรียนชุมชน เสริมสร้างพลังทางเศรษฐกิจ เช่น เพย์แพร์สินค้าชุมชน การแนะนำอาชีพ ส่งเสริมการถ่ายทอดศูนย์ธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน ก่อการระดมพลังกาย พลังสมอง ร่วมกันสร้างสรรค์ชุมชน ฯลฯ

จากเหตุผลดังกล่าว จึงนับได้ว่าวิทยุชุมชนได้สร้างมิติการพัฒนาชุมชนได้เป็นอย่างดี ดังนั้น เมื่อประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในวิทยุชุมชนมากเที่ยงใด ก็ยิ่งส่งผลต่อชุมชนมากขึ้นเท่านั้น ผู้วิจัยได้เลือกเห็นถึงความสำคัญของวิทยุชุมชน จึงสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ที่มีต่อวิทยุชุมชน เพื่อศึกษาว่าประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวได้ให้ความสำคัญต่อวิทยุชุมชนในระดับใดและอย่างไร

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพูนสารคาม กรณีศึกษา: องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผู้วิจัยได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบอ้างอิงในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
2. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม
3. แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุชุมชน
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ความหมายของการมีส่วนร่วม

การดำเนินงานวิทยุชุมชนนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมวิทยุชุมชนบรรลุผล มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

น.ร.ว.อคิน รพีพัฒน์ (2527, หน้า 320) ได้ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า “ให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นนิญญา เป็นผู้นำทุกอย่าง ในใช้วาระกำหนดไปแล้วให้ประชาชนเข้ามาร่วมในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทุกอย่างต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดขึ้นมา”

อาจารย์พันธ์ จันทร์สว่าง (2522, หน้า 19) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นผลมาจากการเห็นพ้องต้องกันในเรื่องของความต้องการและทิศทางการเปลี่ยนแปลง และความเห็นพ้องต้องกันนั้นจะต้องมีมากพอจนเกิดความริเริ่ม โครงการเพื่อการนั้น ๆ เหตุผลเบื้องต้นของการที่คนเราสามารถรวมกันได้ ควรจะต้องมีความตระหนักรู้ว่าปฏิบัติการทั้งหมดหรือการกระทำทั้งหมดที่ทำนั้น กระทำผ่านองค์การ ดังนั้น องค์การจะต้องเป็นเสมือนตัวนำให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่ต้องการได้

บุญธรรม วุฒิเมธี (2526, หน้า 20) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดคิริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง

ทวีทอง วงศ์วิวัฒน์ (2527, หน้า 2) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนหรือชุมชนพัฒนาขึ้นความสามารถของคนในการจัดการควบคุมการใช้ และการกระจายทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อประโยชน์ในการดำรงชีพทางเศรษฐกิจและสังคมตามความจำเป็นอย่างสมศักดิ์ศรี ในฐานะสมาชิกของสังคม ในการมีส่วนร่วมของประชาชนได้พัฒนาการรับรู้และภูมิปัญญา ซึ่งแสดงออกในรูปการตัดสินใจในการกำหนดชีวิตของตนอย่างเป็นตัวของตัวเอง

สุจินต์ ดาวีระกุล (2527, หน้า 18) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการกระทำที่ประชาชนให้ความสมัครใจเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดการเปลี่ยนแปลงเพื่อประชาชนเอง โดยให้ประชาชนมีส่วนในการตัดสินใจเพื่อตนเอง และมีส่วนดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ประธานาธิบดีต้องมีให้เป็นการกำหนดครอบความคิดเห็นจากบุคคลภายนอก

อาร์. อี. คาสเพอร์สัน (R.E., Kasperson, 1974, p. 25) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึง การที่ประชาชนจะทำตนเป็นผู้กระทำในกิจกรรมที่สร้างสรรค์ในกระบวนการพัฒนา ซึ่งจะ

ก่อให้เกิดผล 2 ด้าน คือ ประชาชนจะสามารถแสดงบทบาทที่สร้างสรรค์ได้ และผลของกิจกรรมที่ประชาชนได้ทำไปจะต้องสะท้อนกลับสู่เขนหล่านั้น

เจ เอ็ม โคง และเอ็น ที อัพ霍ฟฟ์ (J.M., Cohen and N.T., Uphoff, 1977, p. 225) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า โดยทั่วไป หมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าจะเป็นการตัดสินใจเพียงอย่างเดียว ซึ่งใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับการปฏิบัติด้วย เช่น การจัดองค์การ การกำหนดกิจกรรมพัฒนา เป็นต้น การตัดสินใจนั้นยังมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องของผลประโยชน์ (Benefits) และการประเมินผล (Evaluation) ในกิจกรรมด้วย ซึ่งจะเห็นว่าการตัดสินใจนั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติการ แต่ก็เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์และการประเมินผลด้วยเหมือนกัน

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมนั้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในและความเห็นพ้องต้องกันของบุคคลที่จะกระทำการต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเองและกลุ่ม ดังนั้นจึงควรเปิดโอกาสให้พวกรเข้าแสดงความสามารถโดยการร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลความสำเร็จของกิจกรรม

เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม

นิรันดร์ จงวุฒิวงศ์ (2527, หน้า 183) กล่าวถึงเงื่อนไขของการมีส่วนร่วมว่า จะต้องประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ อย่างน้อย 3 ประการ คือ

1. ประชาชนต้องมีอิสระภาพที่จะมีส่วนร่วม
2. ประชาชนสามารถที่จะมีส่วนร่วม
3. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม

นอกจากนี้ ยังกล่าวถึงความสำเร็จของการมีส่วนร่วมว่าขึ้นอยู่กับเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1. ประชาชนต้องมีเวลาที่จะมีส่วนร่วมกิจกรรมและร่วมให้เหมาะสมกับสถานการณ์
2. ประชาชนต้องไม่เสียเงินทอง ค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วมมากเกินกว่าผลตอบแทนที่เขาประเมินว่าจะได้รับ

3. ประชาชนต้องมีความสนใจที่จะสัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วมนั้น
4. ประชาชนจะต้องสามารถสื่อสารรู้เรื่องกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
5. ประชาชนต้องไม่รู้สึกกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานภาพทางสังคมจาก การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้น ได้นั่นต้องมาจากความเต็มใจของบุคคล ซึ่งบุคคลดังกล่าวเห็นสมควร แล้วในความพร้อมของคนเองที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม เมื่อพร้อมก็ยิ่งเข้าไปมีส่วนร่วมได้อ่างเต็มที่ และนั่นก็เป็นปัจจัยที่ทำให้งานดำเนินไปได้

รูปแบบการมีส่วนร่วม

เจ เอ็น โคง และเจน ที อัฟฟ์ (J.M., Cohen and N.T., Uphoff, 1977, p. 227) ได้แบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ชนิด คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ วิเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติการ
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหารและการประสานงานความร่วมมือ
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ไม่ว่าผลประโยชน์ทั้งทางค้านวัตถุ ทางสังคม และผลประโยชน์ส่วนบุคคล
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ทั้งประเด็นความสำาคัญและความล้มเหลวของกิจกรรม กิจกรรมต่าง ๆ จะดำเนินไปได้ด้วยดีและเกิดผลสำาเร็จได้ คือเมื่อทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการตัดสินใจร่วมปฏิบัติการ ร่วมในผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล เพราะจะทำให้งานดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนถึงความสำาเร็จ

ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

ไพรัตน์ เศรษฐนทร์ (2527, หน้า 6-7) ได้กำหนดขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายการพัฒนา คือ

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าอ้างปัญหา และสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมตลอดถึงความต้องการของชุมชน
2. ร่วมค้นหาและสร้างรูปแบบ และวิธีการการพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชนหรือสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสนองต่อความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรม เพื่อขัดและแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ
6. ร่วมลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชนตามข้อความสามารถของตนเองและหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมนำรุ่งรักษาระบบราชการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ งานจะสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกคน ทั้งนี้ทุกคนก็จะได้เรียนรู้การทำงานร่วมกัน รับทราบปัญหาและความต้องการเพื่อวางแผนทางการแก้ไขปัญหาและสนับสนุนความต้องการ รวมทั้งร่วมรับผลประโยชน์ เมื่อมีส่วนร่วมในการทำงานมากขึ้น ก็จะทำให้มีประสบการณ์การทำงานมากขึ้นตามไปด้วย และสามารถพัฒนาการทำงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

2. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

ในปี ค.ศ.1977 ในที่ประชุมใหญ่องค์การพูนส์โกล (UNESCO United Nations Educational Scientific and Cultural Organization) ที่กรุงเบลเกรด ประเทศยูโกสลาเวีย จุนพล รองคำานี (2542, หน้า 22) “ได้สรุปถึงการใช้วิทยุชุมชนว่าเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่ในกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม โดยการสื่อสารในแนวโน้มได้นำหลักการที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การเข้าถึงสื่อ (Access) หมายถึง การเข้าถึงสื่อที่ให้บริการแก่ชุมชน สื่อย้อนเปิดโอกาสให้ประชาชนเลือกรายการหรือเข้าไปจัดทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง ได้ทราบเท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมาย นอกจากรายการนี้ ยังเป็นช่องทางที่จะทำให้ประชาชนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นค่าธรรมดายังรายการ หรือแสดงความต้องการเปลี่ยนแปลงรายการ รวมทั้งการเสนอให้มีการปรับเปลี่ยนได้ แม้แต่จะตัดสิ่ง播音รายการ หรือความคุณการทำงานของสื่อนั้นก็สามารถเปลี่ยนได้
2. การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง การมีส่วนร่วมในทุกระดับในระบบการสื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผนการสื่อสารภายในชุมชน ตั้งแต่เริ่มคิดไปจนกระทั่งการผลิต การจัดการ การใช้สื่อในชุมชนต่าง ๆ ประชาชนในชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมหรือมีโอกาสเข้าร่วมได้ทุกขั้นตอน
3. การจัดการด้วยตนเอง (Self-management) การมีส่วนร่วมที่มีความสำคัญยิ่งกว่าสิ่งใด ก็คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจด้วยตนเองตามวิถีทางกระบวนการประชาธิปไตย และการตัดสินใจนั้น ประชาชนในชุมชนมีอำนาจตัดสินใจตั้งแต่เริ่มคิด วางแผน ไปจนกระทั่งการกำหนดนโยบายการบริหารและการลงมือผลิตสื่อด้วยตนเอง

อย่างไรก็ตาม องค์การยูนิสโกก็ยอมรับว่าการจัดการด้วยตนเองจะต้องกระทำอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในขณะที่การเข้าถึงสื่อและการมีส่วนร่วมในการสื่อสารมีความเป็นไปได้มากและสามารถกระทำได้ง่ายกว่า

ในคู่มือวิทยุชุมชนของภา)yana แก้วเทพ (<http://www.thaibja.org>, 8 พฤษภาคม 2547) ได้กล่าวว่า แนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมในการสื่อสารของประชาชน เอาไว้ 3 ระดับ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับกรณีของวิทยุชุมชน ได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในระดับผู้ฟัง

ผู้ฟังวิทยุชุมชนจะไม่เป็นเพียงผู้ฟังเฉย ๆ แต่สามารถเข้ามามีส่วนร่วม ได้อย่างหลากหลาย途径 แต่

- รับฟังอย่างสม่ำเสมอ
- รายงานผลการฟังให้ทางผู้จัดรายการทราบ
- ติชม / เสนอแนะ / ประเมินผลรายการ
- โทรศัพท์เข้ามาร่วมแสดงคิดเห็นในรายการ
- จดหมายมาเสนอแนะหัวข้อ / ประเด็นเนื้อหา / ประเด็นปัญหา
- เป็นตัวแทนส่งข่าวสาร / ร่วมแจ้งข่าวสาร / ตรวจสอบข่าวสารกับพื้นที่
- ร้องทุกษ / ร้องเรียนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน
- ร่วมงานเวทีสัญจร / กิจกรรมต่าง ๆ ของวิทยุชุมชน / ช่วยจัดหาทุนสนับสนุน
- เสนอแนะรูปแบบรายการ
- ช่วยประชาสัมพันธ์วิทยุชุมชน ฯลฯ

2. การมีส่วนร่วมในระดับผู้ผลิตรายการ / ผู้ดำเนินรายการ

เป็นระดับการมีส่วนร่วมที่สูงขึ้นมา ซึ่งมีได้หลายรูปแบบตามความสนใจและโอกาสเดือนไหว้ที่เอื้ออำนวยของประชาชน เช่น

- เป็นอาสาสมัครทำหน้าที่เป็นผู้สื่อข่าวห้องถิน ส่งข่าวสาร (แบบวิทยุ จส. 100) โดยคัดเลือกเนื้อหาข่าวสารที่น่าสนใจให้
- ช่วยเป็นแหล่งข้อมูลประจำสำหรับการแนะนำวิทยากร / แฉกรับเชิญในพื้นที่
- ทำหน้าที่เป็นแขกรับเชิญ / วิทยากร / ผู้ให้สัมภาษณ์แบบบางโอกาสหรือแบบประจำ
- เข้ามายืนเป็นผู้ร่วมผลิตรายการ ในเมืองของการช่วยเหลือประเทศ เลือกเผยแพร่ ช่วยรวบรวมข้อเท็จจริง ซึ่งจะมีบทบาททั้งในชั้นตอนก่อน / ระหว่าง / หลังการผลิต ซึ่งอาจอยู่ในฐานะอนุกรรมการ / คณะกรรมการผลิตเนื้อหารายการ

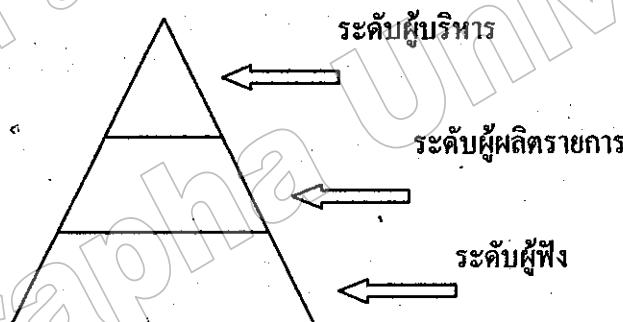
- หากมีความสนใจ / มีความสนใจ / มีประสบการณ์และมีเวลาอีกจำนวนที่อาจจะเข้ามาช่วยเป็นผู้ดำเนินรายการได้ฯลฯ

3. การมีส่วนร่วมในระดับผู้บริหารงาน

การมีส่วนร่วมในระดับนี้ถือเป็นขั้นสูงสุดของการมีส่วนร่วม ตัวอย่างเช่น การเข้ามาร่วมในคณะกรรมการบริหารวิทยุชนชน

- เป็นผู้วางแผนและวางแผนนโยบายเกี่ยวกับวิทยุชนชน
- เป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายค้านฯ
- เป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับการเพิ่ม / ลดช่วงเวลาการออกอากาศ / เมื่อห้า
- เป็นผู้วางแผนกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาวิทยุชนชน ฯลฯ

จะเห็นได้ว่ารูปแบบของการเข้ามาร่วมในแต่ละระดับขึ้นจะมีลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม พีระมิด ก่อรากศื้อ จำนวนคนที่เข้าร่วมในระดับผู้ฟังมีมาก ในระดับผู้ผลิตรายการจะมีน้อยลงมา และในระดับผู้บริหารจะมีคนกลุ่มเล็กๆ เท่านั้น

ภาพที่ 1 แผนภูมิแสดงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในวิทยุชนชน

(<http://www.thaibja.org>, 8 พฤษภาคม 2547)

ไซร์เลีย อ.ไวท์, เก.สตานานดัน แนร์ และโซเซฟ อาสครอฟฟ์ (Shirley A. White, K. Sadanandan Nair and Joseph Ascroft, 1994, p. 13-31 ข้างล่างใน สิทธิ ศิรากานต์, 2544, หน้า 18) กล่าวว่า หัวใจของกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory communication process) ที่สำคัญนี้คือ กระบวนการร่วมกันคิด ร่วมรับฟัง และการพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น ระหว่างนักในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิกในชุมชน ร่วมกิจกรรมที่ประเด็นปัญหาทางสังคม แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกัน ตลอดจนกระบวนการร่วมกันพัฒนาแนวทาง และตัดสินใจร่วมกัน โดยอาศัยพื้นฐานของข้อมูลที่สมบูรณ์ การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของสมาชิกในสังคมนี้ จะนำไปสู่การเกิดสำเนียงสาธารณะร่วมกัน (Public concretization) และ

กระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน (Learning process) ระหว่างสมาชิกในสังคม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เหมาะสม และเป็นที่เห็นพ้องต้องกันของสมาชิกในสังคม

ดังนั้นการเข้าถึงสื่อ การมีส่วนร่วม และการจัดการด้วยตนเอง จึงนับเป็นหลักการที่สำคัญอันจะทำให้เกิดกระบวนการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมที่สร้างสำนึกเชิงสาธารณะ และนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ที่คือให้เกิดการพัฒนาสังคมต่อไป

3. แนวคิดเกี่ยวกับวิทยุชุมชน

ความหมายของวิทยุชุมชน

คำนิยามของคำว่า “วิทยุชุมชน” (Community radio) มีมาหลายและหลากหลาย แต่โดยรวมแล้วมีความหมายไปในทิศทางเดียวกัน เช่น

ศุภชัย บุญนาค (2543, หน้า 49) กล่าวว่า วิทยุชุมชน หมายถึง สถานีวิทยุกระจายเสียงที่ให้บริการเฉพาะเจาะจง หรือเขตพื้นที่บริการส่งกระจายเสียงเป็นลักษณะแคบ (Narrowcasting) ไม่ใช่แพร่กระจายไปสู่สาธารณะ (Broadcasting) โดยมีจุดหมายที่จะจัดระบบเนื้อหารายการให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการที่แท้จริงหรือสนใจเฉพาะของกลุ่มเป้าหมายในลักษณะชุมชน หรือกลุ่มที่มีรสนิยมเดียวกัน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ฟังหรือตัวแทนชุมชนมีส่วนร่วมในการของสถานี การส่งกระจายเสียงของวิทยุชุมชนเป็นการกระจายเสียงของวิทยุท้องถิ่นที่มีกำลังส่งต่ำประมาณ 10 วัตต์ 50 วัตต์ 100 วัตต์ 500 วัตต์ ส่วนใหญ่ไม่เกิน 1 กิโลวัตต์

วิภา อุตมัณฑ์ (2544, หน้า 277) กล่าวว่า วิทยุชุมชน คือ สถานีท้องถิ่นขนาดเล็ก ทำงานอย่างเป็นอิสระ ผู้ทำงานประจำคือ สมาชิกในชุมชนนั้นเอง บริหารจัดการกันอย่างง่าย ๆ บางแห่งอาจมีผู้บริหารคนเดียว ผลิตรายการ โดยอาศัยความร่วมมือจากคนในท้องถิ่น มีเนื้อหาสาระที่ผูกพันใกล้ชิดกับคนในท้องถิ่น ใช้เครื่องส่งกำลังต่ำผลิตรายการเพื่อออกอากาศสำหรับสมาชิกในชุมชนเป็นหลัก จึงเป็นช่องทางที่เปิดให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมและมีปฏิกริยาตอบกันได้ ไม่ใช่การสื่อสารแบบทางเดียวจากนั่งถ่าย แต่เป็นสื่อที่มีความเป็นประชาธิปไตย เปิดพื้นที่สาธารณะให้ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เป็นประจำ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นที่หาไม่ได้จากสื่อมวลชนกระแสหลัก

สุรินทร์ แปลงประสพโชค (2534, หน้า 4) กล่าวว่า วิทยุชุมชน เป็นการจัดดำเนินการและส่งกระจายเสียงของวิทยุท้องถิ่น (Local station) รูปแบบหนึ่งที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองความต้องการที่

แท้จริงของชุมชน โดยมีถักยณาการดำเนินงานที่เป็นประชาธิปไตย และเป็นการสื่อสารสองทาง ก่อร่วมกือ มีหลักการเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนในชุมชนท้องถิ่นที่เป็นเขต บริการของวิทยุกระจายเสียงนั้น

อนุตรา พรวดี (2545, หน้า 9) กล่าวว่า วิทยุชุมชนเป็นการจัดการดำเนินการ และส่งกระจายเสียง ที่มีชุมชนอยู่หมายเพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชนนั้น ๆ เป็นสำคัญ โดยไม่เน้นการแสวงหา กำไร แต่เน้นการให้ข่าวสาร ความรู้ ความคู่ความบันทึกงานสนับสนุนและท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในลักษณะการสื่อสารสองทาง หรือรายการที่ผู้ฟังสามารถมีส่วน ร่วมในการแสดงความคิดเห็นโดยมีการใช้ภาษาถิ่นเป็นหลัก มีรูปแบบรายการที่สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น ข่าวสารที่เกิดขึ้นในชุมชน รายการความรู้ (การเกษตร การทำนา การทำสวน การทำ ไร่ การประมง การเลี้ยงสัตว์ ศิลปวัฒนธรรม สุขภาพอนามัย กฎหมายที่จำเป็นสำหรับชาวบ้าน ความรู้ เกี่ยวกับการแก้ปัญหาชีวิตประจำวัน การพัฒนาคุณภาพ ฯลฯ)

สรุปได้ว่า วิทยุชุมชนเป็นการกระจายเสียงของวิทยุท้องถิ่นที่มีกำลังส่งตัว ไม่แสวงหากำไร อีกทั้ง เป็นระบบการสื่อสารแบบประชาธิปไตยและการสื่อสารสองทาง ชุมชนอย่างวิทยุชุมชน คือ ตอบสนอง ความต้องการของชุมชน รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมตามหลักประชาธิปไตยในลักษณะเป็น ศื่อมวลชนของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

ปรัชญาของวิทยุชุมชน

ค่ายจนา แก้วเทพ (<http://www.thaibja.org>, 8 พฤษภาคม 2547) ได้สรุปว่าปรัชญาวิทยุชุมชนคือ การเลียนแบบคำว่าของหลักการประชาธิปไตยที่ว่า เป็นวิทยุโดยประชาชน ของประชาชน เพื่อ ประชาชน หมายความว่า จะต้องเริ่มที่ “โดย” คือ ต้องให้ประชาชนเข้ามาร่วมดำเนินงานวิทยุชุมชน ต่อจากนั้นประชาชนจึงเกิดความรู้สึกเป็น “เจ้าของ” และท้ายที่สุดเนื้อหารายการของวิทยุชุมชนก็จะต้อง เป็นไป “เพื่อ” ผลประโยชน์ของชุมชน วิทยุชุมชนจึงไม่ใช่วิทยุที่มีคนอื่นไปทำเพื่อชุมชน แต่เป็นวิทยุที่ ชุมชนทำเพื่อตนเอง

ปรัชญาของวิทยุชุมชน (<http://www.asoke.info/interaction/fm108mhz/radiocommunity.html>, 8 พฤษภาคม 2547) คือ การที่ชุมชนต้องมีสถานีวิทยุเป็นของตนเอง และวิทยุชุมชน คือ การนำเรื่องราว ที่คนในชุมชนพูดเรื่องของคนในชุมชนให้ชุมชนฟัง เมื่อชุมชนเป็นเจ้าของสถานีเอง จึงมีสิทธิและ อำนาจในการบริหารสถานีวิทยุ อีกทั้งการกำหนดรายการที่เป็นของประชาชน ของชุมชนโดยแท้ ทั้งนี้ ก่อนได้เงื่อนไขและข้อจำกัดด้านจรรยาบรรณ ความรับผิดชอบ และกติการ่วมกันของชุมชน คือนั้นวิทยุ

ชุมชน จึงเป็นเรื่องของคนที่ต้องการรักษาสิทธิ ต้องการใช้สิทธิ และต้องการสื่อสาร เพื่อส่งทีดีต่อชุมชน ไม่ใช่เรื่องแก่การ ได้มีเพียงแค่สถานีหรือรายการ แต่เป็นเรื่องของการสร้างสมดุลแห่งอำนาจ

จะเห็นได้ว่า ปัจจุบันวิทยุชุมชนเป็นไปในลักษณะประชาธิปไตยที่ให้คนในชุมชนใช้สิทธิ์ด้าน การสื่อสาร โดยเข้ามาร่วมกันวางแผนงานวิทยุชุมชนเพื่อแสดงความเป็นเจ้าของ และรับผลประโยชน์จากการ บริหารจัดการวิทยุชุมชนด้วยตนเอง อีกทั้งได้รับรู้เรื่องราวต่าง ๆ ที่ชุมชนได้ถ่ายทอด

หลักการของวิทยุชุมชน

พิมพ์ ชาลาสวัช (2542, หน้า 213-214) ได้กล่าวถึงหลักการของวิทยุชุมชนที่สรุปโดย ชุมพล รอดคำดี ไว้ว่าดังนี้

1. ต้องเกิดขึ้นจากความต้องการของชุมชน โดยมีค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่แสดงความคิด ความ ต้องการร่วมกัน

2. วิทยุชุมชนต้องได้รับการยอมรับของกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชน

3. วิทยุชุมชนย่อมไม่มีการแบ่งแยกเรื่องชาติ ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรมของคนในชุมชน

4. วิทยุชุมชนต้องยึดถือแนวทางการเสนอรายการและข่าวสารของชุมชนเป็นหลัก ภายใต้แนวคิด ความเชื่อ วัฒนธรรมท้องถิ่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตั้งแต่คลื่น กระแส ในท้องถิ่นเป็นหัวใจของการ นำเสนอข่าวสารและรายการ

5. วิทยุชุมชนจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมจัดรายการ และสามารถเข้าไปบริหารจัดการ หรือเป็นผู้ปฏิบัติในสถานีได้ องค์กรยุนสโกรได้เน้นว่า “Participatory radio means a radio station that self – managed by those participating in it.” นอกเหนือนี้ การเปลี่ยนแปลง ใด ๆ ในสื่อวิทยุชุมชนให้เป็นไปตามแนวคิดและความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยมีค่าใช้จ่าย ทางประชาธิปไตย

6. วิทยุชุมชนเป็นสถานีวิทยุที่มีรัศมีการออกอากาศครอบคลุมเฉพาะพื้นที่เท่านั้น (มีลักษณะ แคบ ไม่ใช่แพร่กระจายไปสู่สาธารณะ) กำลังสั่งไม่เกิน 1 กิโลวัตต์

7. วิทยุชุมชนเป็นสื่อมวลชนตามแนวคิดประชาธิปไตย เพื่อประชาชน โดยประชาชน ของ ประชาชน

วิทยุชุมชนเกิดจากความต้องการของชุมชนก็เป็นผลมาจากการยอมรับของกลุ่มสมาชิกในชุมชน ขณะนี้ สมาชิกทุกกลุ่มก็สามารถเข้ามาร่วมในทุกขั้นตอนได้ การนำเสนอรูปแบบรายการก็ควร สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนด้วย

ลักษณะสำคัญของวิทยุชุมชน

(<http://www.asoke.info/interaction/fm108mhz/radiocommunity2/.html>, 8 พฤษภาคม 2547)

1. กลุ่มคนที่หลากหลายในพื้นที่กระจายเสียงสามารถเข้าถึงได้ง่าย เท่าเทียม และมีส่วนร่วม ในทุกขั้นตอน

2. เป็นสมบัติสาธารณะที่ชุมชนร่วมกันจัดตั้งและเป็นเจ้าของร่วมกัน
3. ใช้อาสาสมัครในการดำเนินการ
4. ไม่มุ่งกำไรทางธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม ปราศจากการครอบงำและแทรกแซงจากกลุ่ม อิทธิพล กลุ่มการเมือง และพระองค์การเมืองทุกรั้งดับ

5. เป็นการสื่อสารสองทาง โดยกลุ่มผู้จัดและกลุ่มผู้ฟังเป็นกลุ่มเดียวกัน
6. เป็นสื่อเพื่อบริการชุมชน และมุ่งสร้างโอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสในชุมชน
7. เป็นศูนย์กลางข้อมูลข่าวสารเชื่อมโยงการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

แนวคิด กลุ่มลูกค้า (2546, หน้า 16-17) ได้สรุปลักษณะสำคัญของวิทยุชุมชนจากภูมิอิทธิพล ของภูมิปัญญา แก้วเทพ ໄว์ดังนี้

1. เป้าหมายสูงสุดของวิทยุชุมชน คือ ดำเนินการเพื่อตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่น และเนื่องจากในแต่ละชุมชนประกอบด้วยคนหลากหลายกลุ่ม ดังนั้นวิทยุชุมชนเองก็ต้องมีหลักประกันว่าจะ สามารถตอบสนองความต้องการของคนทุกกลุ่มได้ อาทิเช่น การมีหัวแทนของคนทุกกลุ่มเข้าไปเป็นคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน หรืออาสาสมัคร โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มที่ด้อยโอกาสค้านการสื่อสาร ทึ้งในเมือง เป็นผู้รับข่าวสารและผู้ส่งข่าวสารผ่านวิทยุชุมชน

2. วิทยุชุมชนจะดำเนินการโดยคณะกรรมการที่เลือกตั้งมาจากการคัดสรรกลุ่มของชุมชน มิใช่ การแต่งตั้งแบบราชการ นอกจากนี้แล้วเป้าหมายหลักของวิทยุชุมชน คือ การไม่แสวงหาผลประโยชน์

3. ผู้ดำเนินรายการและคนพิงวิทยุชุมชนเป็นคนในชุมชน (ผู้ดำเนินรายการ / วิทยากร / แฟกต์ รับเชิญในรายการ อาจเป็นอาสาสมัครหรือชาวบ้านคนใดคนหนึ่งของชุมชน) รวมถึงมีการผลัดเปลี่ยน บทบาทผู้ดำเนินรายการและคนพิง มีลักษณะที่เรียกว่าเป็นการสื่อสารสองทาง นอกจากนี้ ผู้ฟังสามารถ เข้าไปมีส่วนร่วมในรายการวิทยุในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การโทรศัพท์เข้าไปในรายการ การเขียนจดหมาย คิชณรายการ

4. หัวใจสำคัญของการเป็นวิทยุชุมชน จะต้องมีการบริหารจัดการโดยชุมชน โดยมีหลักการ สำคัญ ดังนี้

4.1 รูปแบบบริหารจัดการโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคคลจากหลาย ๆ ฝ่าย

4.2 คณะกรรมการต้องมีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน ต้องปราศจากการแทรกแซง หรือครอบงำของรัฐ นักการเมืองท้องถิ่น กลุ่มธุรกิจฯลฯ

4.3 มีรูปแบบการดำเนินงานที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

5. ลักษณะสำคัญของเนื้อหา รูปแบบรายการของวิทยุชุมชนจะต้อง

5.1 เป็นเนื้อหาหรือรูปแบบที่ตอบสนองความต้องการของชุมชนแต่ละแห่ง

5.2 มีเนื้อหาหรือรูปแบบที่หลากหลาย ครอบคลุมความสนใจ ความต้องการ และผลประโยชน์ของคนทุกกลุ่ม และเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของชุมชน เช่น เรื่องทำมาหากิน การอยู่ร่วมกัน การปกครอง ศิลปวัฒนธรรม มนต์ค้านภัยปัญญาของชุมชน ส่งเสริมศิลธรรมค่าศาสนา การพักผ่อน ความบันเทิง และการละเล่น ประเพณีพิธีกรรม ปัญหาต่าง ๆ ของชุมชน

5.3 ลักษณะของเนื้อหาและรูปแบบของรายการ จะต้องมีการส่งเสริมการสื่อสารในแนวอนค์ คือ การสื่อสารระหว่างประชาชนกับประชาชนมากกว่าจะเป็นการสื่อสารในแนวจากครรภ์สู่ประชาชน ท่านนี้

6. การประเมินผลต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีหลากหลายมากกว่าการประเมินปริมาณผู้ฟัง ท่านนี้

ลักษณะสำคัญของวิทยุชุมชนดังกล่าว ต้องคล้องกับไวรัชญาของวิทยุชุมชนที่ว่า “วิทยุชุมชน โดยประชาชน ของประชาชน เพื่อประชาชน” รูปแบบการดำเนินงานวิทยุชุมชนจึงเป็นไปตามความต้องการของชุมชนตามที่ประชาชนบริหารจัดการกันเอง

บทบาทและความสำคัญของวิทยุชุมชน

เอ็จิต วิโรจน์ไตรรัตน์ (2544, หน้า 55) ได้กล่าวว่า จากการประชุมใหญ่องค์กรยุเนสโก เมื่อปี ก.ศ.1977 ได้มุ่งความสนใจไปที่การเรียนรู้ในบทบาทและความสำคัญของวิทยุชุมชน ดังนี้

1. เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งชุมชน พัฒนาประชาสัมคม เป็นทุนทางสังคม
2. เป็นการพัฒนาประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง
3. เป็นสื่อกลางและช่องทางการพัฒนาและเผยแพร่ปัญญา ความภาคภูมิใจ ความพึงพอใจ ความค้องการ
4. เป็นช่องทางการพัฒนาสู่แนวคิดใหม่ อนาคตใหม่ เป็นจุดจุดต่อกระแสหลักต่าง ๆ
5. เป็นการบูรณาการส่วนต่าง ๆ ของชุมชน

6. เป็นการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป็นความเจริญรุ่งเรืองของประเทศไทย

กาญจนา แก้วเทพ (<http://www.thaibja.org>, 8 พฤษภาคม 2547) ได้ใช้เกณฑ์ 2 ประเภทแบ่ง
บทบาทวิทยุชุมชน ดังนี้

1. แสดงบทบาทตามทิศทางการไหลของข่าวสาร แบ่งได้ 2 ทิศทาง คือ

1.1 ในแนวตั้ง

1.1.1 การไหลของข่าวสารจากบนลงล่าง (Top-down flow)

มักเป็นบทบาทเดิมที่วิทยุสาธารณะ / วิทยุส่วนกลาง / วิทยุแห่งชาติแสดงอยู่ คือ

- เป็นเครื่องมือถ่ายทอดข่าวสารของหน่วยงานราชการ ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือหน่วยงานท้องถิ่นสู่ประชาชน

- แจ้งข่าวสารทั่วไป เช่น ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง ข่าวสังคม
- ให้การศึกษา / ให้ความรู้จากหน่วยงาน- สถาบันการศึกษา
- เป็นเครื่องมือทางการเมืองระดับชาติ เช่น การให้ความรู้เรื่องการเลือกตั้ง
- สร้างรักษาไว้ดูแลส่วนกลางของสังคม เช่น ความจริงกัดต่อสถาบันชาติ ศาสนา

ผลกระทบครั้งที่ 2

1.1.2 การไหลของข่าวสารจากล่างขึ้นบน (Bottom-up flow)

เป็นทิศทางการไหลที่ตรงกันข้ามกับบทบาทเดิมที่วิทยุชุมชนเคยแสดงอยู่ เช่น

- เป็นช่องทางการร้องเรียนและสอนสามข้อมูล
- เป็นช่องทางติดตาม ตรวจสอบปัญหาของประชาชน
- การนำเสนออัตลักษณ์ ศักดิ์ศรี และความภาคภูมิใจของชุมชนออกสู่ภายนอก เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.2 ในแนวนอน

เป็นช่องทางให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างชาวบ้านกับชาวบ้านด้วยกันเองนั้น คือได้ว่าเป็นมิติใหม่ของวิทยุชุมชนที่เดียว เช่น

- เป็นสื่อกลางระหว่างประชาชนกับประชาชน
- เป็นเวทีแสดงความคิดเห็น
- เป็นพื้นที่รวบรวมข้อเสนอแนะต่อการแก้ปัญหา
- เป็นจุดประสานความช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างชุมชน

2. แสดงบทบาทในการพัฒนาชุมชน

ในกระแสการพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งและพึ่งตนเองได้ในปัจจุบันนี้ วิทยุชุมชนสามารถเป็น พลังสำคัญในการเข้าร่วมกับการพัฒนาชุมชนในมิติต่าง ๆ ดังนี้

- เสริมพลังทางเศรษฐกิจ เช่น เผยแพร่สินค้าของชุมชน การแนะนำอาชีพฯ ฯ
- ศิดตาม / จับตาดู / วิพากษ์วิจารณ์การเมืองระดับท้องถิ่น
- ทำหน้าที่ตรวจสอบแนวทาง / นโยบาย / การปฏิบัติงานของการเมืองในชุมชน เช่น กองทุนหมู่บ้าน ฯลฯ

- ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การแสดงโกรก ลิเก ประเพณีแข่งเรือ ฯลฯ

- การขัดเคลื่อนสังคม เช่น การส่งเสริมค่านิยมเรื่องความยั่งยืนแข็ง รักลั่นกាแนวค รักษา

สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

- ระดมความร่วมมือ เช่น ร่วมแรงร่วมใจทำกิจกรรมต่าง ๆ

การเตือนภัย วิทยุชุมชนสามารถทำหน้าที่เป็นยามบังกันชุมชนให้รู้ตัวล่วงหน้าจากภัยอันตรายต่าง ๆ แต่ผู้รับผิดชอบวิทยุชุมชนก็ต้องเปิดดู เปิดรับข่าวสารจากโลกภายนอกเพื่อที่จะเป็น “แคล้วหน้าของการรับรู้ข่าวสาร” และนำมานำออกต่อให้ชุมชน เช่น กấyจากน้ำท่วม ไฟป่า โรคระบาด ฯลฯ

- ประสานความสามัคคี (Integration) หรือเป็นสื่อกลางในการจัดการกับความขัดแย้ง วิทยุชุมชนอาจจะเล่นบทบาทเป็น “พื้นที่เจรจา” ให้ทุกฝ่ายเข้ามาร่วม洽愝ต่อรองกัน

- สร้างบุคลิกภาพแบบใหม่ให้กับในชุมชน เป็นเวทีสำหรับฝึกซ้อมให้ประชาชนรู้จักแสดง ความคิดเห็นต่อสาธารณะ

วิทยุชุมชนได้แสดงบทบาทที่หลากหลาย ถือว่าครอบคลุมทุกทิศทาง ไม่ว่าจะเป็นในแนวคิด จากบุณลงล่าง จำกล่างขึ้นบน และในแนวนอน ดังนั้นการคิดต่อสื่อสาร โดยใช้วิทยุชุมชนเป็นสื่อกลางก็สามารถเชื่อมโยงระหว่างประชาชนเข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับภาครัฐอีกด้วย อีกทั้ง วิทยุชุมชนยังแสดงบทบาทในการพัฒนาชุมชน จึงถือได้ว่าวิทยุชุมชนมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ ชุมชนได้เป็นอย่างดี

ประโยชน์ของวิทยุชุมชน

กิจกรรม แก้วเทพ (<http://www.thaibja.org>, 8 พฤษภาคม 2547) ได้ประมาณประโยชน์ของวิทยุชุมชนจากชาวบ้านได้ดังนี้

1. วิทยุชุมชนให้โอกาสประชาชนได้มีสิทธิแสดงความคิดเห็นผ่านที่สาธารณะ ได้พูดในสิ่งที่อยากรู้
2. ช่วยให้ประชาชนได้รับทราบข่าวที่ต้องการทราบ
3. ช่วยให้ประชาชนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยน (จากแต่เดิมที่รับฟังรู้บາลอยู่ฝ่ายเดียว) โดยเฉพาะเรื่องการแลกเปลี่ยนการเก็บัญญาชุมชน เพราะชาวบ้านจะรู้เรื่องของชุมชนดีกว่ารู้บາล
4. ชาวบ้านสามารถใช้วิทยุชุมชนเป็นช่องทางในการยกระดับคุณภาพชีวิตได้ในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการทำนาทำกิน สุขภาพอนามัย วัฒนธรรม ศิลปะ รวม การปกครอง สิ่งแวดล้อม ฯลฯ
5. เนื่องจากวิทยุชุมชนได้นำเรื่องราวที่เป็นความภาคภูมิใจ ภูมิปัญญาของชาวบ้านไปเล่าสู่กันฟัง ทำให้ชุมชนเห็นคุณค่าของคนเอง และมีความมั่นใจในคนเอง
6. วิทยุชุมชนเป็นช่องทางให้ชาวบ้านได้แสดงความต้องการให้โลกภายนอกได้รับรู้ เป็นต้น ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการวิทยุชุมชน ก็ต่อเมื่อได้ใช้วิทยุชุมชนเป็นสื่อถือทางในการแสดงความต้องการ เพราะประชาชนในชุมชนจะรู้ตัวว่าเกิดอะไรขึ้นในชุมชน และจะให้วิทยุชุมชนแสดงบทบาทอะไรเพื่อสนองประโยชน์ให้กับชุมชน

มาตรา 40 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิทยุชุมชน

ในคู่มือวิทยุชุมชนของกิจกรรม แก้วเทพ (<http://www.thaibja.org>, 8 พฤษภาคม 2547) กล่าวไว้ว่า มาตรา 40 เป็นมาตราที่เกี่ยวกับการจัดสรรคลื่นความถี่ มีข้อความสำคัญ 3 ข้อ คือ

1. คลื่นความถี่ที่ใช้ในการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และวิทยุโทรคมนาคม เป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติ เพื่อประโยชน์สาธารณะ
2. ให้มีองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระทำหน้าที่จัดสรรคลื่นความถี่ตามวาระหนึ่ง และกำกับดูแลการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ
3. การดำเนินการตามวาระสองด้านคือ ดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดในระดับชาติ และระดับท้องถิ่นทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแบ่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

จากข้อความที่ 3 วรรคนี้ จะเห็นได้ว่ามีการเปลี่ยนแปลงแนวคิดจากเดิม คือ เรื่องการเป็นเพื่อนของกลุ่มความถี่ ซึ่งแต่เดิม “รัฐ” เคยเป็นเจ้าของ ในมาตรา 40 นี้ได้ระบุอย่างชัดเจนว่า คือความถี่นี้เป็นของ “ชาติ” ซึ่งหมายความว่าเป็นของประชาชนทุกคนนั่นเอง และยังกำหนดเป้าหมายของการใช้คืนความถี่เอาไว้อย่างชัดเจนว่า ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งจะเห็นว่าทั้งหมดนี้คือเงื่อนไขอื่นๆ นำมายกต่อการจัดทำกฎหมายของวิทยุท้องถิ่นนั่นเอง

4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศูนย์ฯ แปลงประเทศไทย (2534) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การทดลองจัดวิทยุกระจายเสียงชุมชนสำหรับชุมชนชนบทในเขตชานเมือง จังหวัดจันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่าการดำเนินการวิทยุชุมชนสามารถล้องกับความต้องการของท้องถิ่น อีกทั้งเมื่อชาวบ้านมีประสบการณ์กับรูปแบบวิทยุชุมชนมากขึ้น จะสามารถเข้ามามีส่วนร่วมทั้งในฐานะผู้รับสารและผู้ส่งสารได้ และมีความเป็นไปได้ที่จะใช้วิทยุกระจายเสียงเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาชุมชน ในส่วนของคณะกรรมการวิทยุชุมชนซึ่งเป็นหัวใจหลักของการดำเนินการ ปรากฏว่าในระยะแรก ๆ ของการดำเนินการมีปัญหาอยู่บ้าง เพราะเป็นเรื่องแปลงใหม่ แต่มีประสบการณ์แล้วปัญหาต่าง ๆ ก็คลี่คลายไป อย่างไรก็ตามเนื่องจากการดำเนินการนี้เป็นเพียงโครงการทดลอง คณะทำงานที่เข้ามาร่วมดำเนินการเป็นเพียงอาสาสมัคร แต่ถ้าหากดำเนินการอย่างแท้จริงแล้วอาจต้องมีการสนับสนุนใหม่ นอกจากนี้ รายการขึ้นได้รับความนิยมจากผู้ฟังมากขึ้น โดยเห็นได้จากจำนวนผู้ฟังมีเพิ่มมากขึ้น ผู้ฟังเปลี่ยนจากการฟังเพลงมาฟังรายการวิทยุมากขึ้น และมีลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง เช่น การติดต่อเข้ามาขั้นรายการที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ตลอดเวลา อีกทั้งยังมีความพึงพอใจต่อรายการดังกล่าว เนื่องจากได้ประโยชน์และต้องการจะให้ดำเนินงานต่อไป

ทิวภาพ แสนเมืองชิน (2543) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของประชาชนโดยผ่านรายการวิทยุชุมชน สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดรายการวิทยุชุมชน สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา เกิดจากนโยบายกรมประชาสัมพันธ์ที่ให้สถานีวิทยุท้องถิ่นดำเนินโครงการนำร่องรายการวิทยุชุมชน เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 และนโยบายรัฐบาลในส่วนของโครงสร้างการดำเนินงาน มีคณะกรรมการวิทยุชุมชน 2 ชุด เป็นผู้รับผิดชอบ โดยการกระคุณและสนับสนุนของเจ้าหน้าที่สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดนครราชสีมา จากการศึกษาพบว่า การมีคณะกรรมการ 2 ชุด มีปัญหาในการทำงานอย่างมาก การมีคณะกรรมการวิทยุชุมชนชุด

เดียว่าจะดีกว่า และมาจากการสรรหารของประชาชนโดยตรง เพื่อความเป็นอิสระ และประชาชนยอมรับให้เป็นตัวแทนที่แท้จริง การดำเนินงานวิทยุชุมชนพบว่า ประชาชนเข้าถึงสื่อในลักษณะติดตามรับฟังด้วยเห็นเป็นประโยชน์ของรายการต่อการดำเนินชีวิต การแจ้งข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นและร้องทุกษ์ ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตรายการและวางแผน ส่วนการบริหารจัดการด้วยตนเองของประชาชนในการดำเนินงานรายการวิทยุชุมชนยังไม่สามารถทำได้

จากผลการวิจัยทั้งของสุรินทร์ แปลงประ淑โภค และทิวาพร แสนเมืองชิน พบว่า การดำเนินงานวิทยุชุมชนอาทั้งรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งเป็นตัวแทนจากประชาชน ส่วนประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะเป็นผู้รับสารและผู้ส่งสารตามลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการผลิตรายการและวางแผน แต่ยังไม่ได้ร่วมบริหารจัดการด้วยตนเอง เมื่อจากการดำเนินงานยังอยู่ในช่วงทดลอง โครงการที่คณะทำงานเป็นเพียงอาสาสมัครเข้ามาร่วมดำเนินการเท่านั้นเอง

สิบเรศ ศิริคานต์ (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบวิทยุกระจายเสียงภาคประชาชนที่พึงประสงค์สำหรับประเทศไทย ภายหลังการปฏิรูปวิทยุกระจายเสียง ตามเจตนากรมฯ มาตรา 40 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540” ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดหลักในการดำเนินกิจการสถานีวิทยุกระจายเสียงภาคประชาชนที่พึงประสงค์สำหรับประเทศไทย คือ ควรดำเนินการโดยขึ้นด้วยการและเจตนากรมฯ รัฐธรรมนูญมาตรา 40 เป็นสถานีวิทยุที่ดำเนินการโดยประชาชน เพื่อประชาชนและเป็นของประชาชน ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ในทุกระดับของการดำเนินกิจการ การดำเนินการต้องไม่ได้มีวัตถุประสงค์ในการแสวงหาผลประโยชน์หรือผลกำไร มีความเป็นอิสระ ปลดขาดการครอบงำ และปราศจากการแทรกแซงทั้งจากอำนาจรัฐ กลุ่มอิทธิพลทางการเมือง กลุ่มนายทุน และกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจ

รูปแบบในการดำเนินกิจการสถานีวิทยุภาคประชาชน ผู้ทรงคุณวุฒิได้นำเสนอและให้ความสำคัญ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการสถานี โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนควรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานี โครงสร้างการบริหารจัดการสถานีควรมีความชัดเจน มีความเป็นอิสระ บริหารจัดการอย่างโปร่งใส ควรสร้างกลไกในการประเมินผลโดยให้ประชาชนมีบทบาทในการตรวจสอบให้การดำเนินกิจการสถานีเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนให้ได้มากที่สุด บุคลากรในการดำเนินกิจการสถานีวิทยุภาคประชาชน ควรมีลักษณะพอสาน กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารสถานีควรมามากด้วยแทนของประชาชน ทางด้านปฏิบัติอาจมาจากอาสาสมัคร และพนักงานที่ได้รับค่าจ้าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความจำเป็นของแต่ละสถานี แหล่งที่มา

ของเงินทุนสำหรับการดำเนินกิจกรรมมาจากการ

“กองทุนพัฒนากิจกรรมกระจายเสียงและกิจกรรมโทรทัศน์เพื่อประโยชน์สาธารณะ” การสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐและการระดมทุนและการบริจาค การจัดตั้งกองทุนของสถานีเอง รูปแบบเนื้อหาสาระที่นำเสนอความมีความหลากหลายสามารถตอบสนองความต้องการข้อมูลข่าวสารของประชาชน อีกทั้งการนำเสนอรายการต่าง ๆ ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นด้วย

จากผลการวิจัยของสิทธิ์ ศิรากรนต์ พบ.ว่ากิจกรรมวิทยุชุมชนส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกรอบดับ ทึ้งนี้ให้มีการเลือกตัวแทนของประชาชนในท้องถิ่นเข้ามาร่วมคณะกรรมการบริหารสถานี ในส่วนเนื้อหาของรายการที่จะนำเสนอความมีความหลากหลาย เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ รวมทั้งส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้นด้วย

ในการศึกษาเกี่ยวกับวิทยุชุมชนพบว่า วิทยุชุมชนมีความสำคัญต่อชุมชนอย่างยิ่ง เพราะได้แสดงบทบาทต่าง ๆ ที่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชนด้วยกันเอง และคนในชุมชนกับภาครัฐ ซึ่งเกิดจากการใช้วิทยุชุมชนเป็นสื่อถ่ายทอดเครื่องราชที่แก่กัน เกิดความเข้าใจกันจนสามารถร่วมแรงร่วมใจสร้างสรรค์และพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นไปตามความปรารถนาที่มุ่งตอบสนองชุมชนเป็นสำคัญ

ภูมิหลัง

ข้อมูลเกี่ยวกับตำบลบ้านช่อง

1. ประวัติความเป็นมา

ตำบลบ้านช่องมีประวัติศาสตร์มายาวนาน โดยในช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์มีการศึกษารามทางด้านตะวันออกของประเทศไทย และมีการกวากต้อนผู้คนเข้ามาในประเทศไทย ซึ่งเป็นที่มาของชาวไทยพวน

นามเดิมนี้เรียกว่า “บ้านช่อง” ครุฑ์จักกันว่าเป็นช่องทางพ่อค้าโภค กระเบื้องงาน จากอีสานสู่ อ. พนัสนิคม จ. ชลบุรี และเป็นเกียรติแก่กำเนินคนแรกของบ้านช่อง ที่ชื่อ “บุญช่อง” จึงให้ชื่อตำบลว่า “บ้านช่อง” ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

2. สภาพทั่วไป

2.1 ลักษณะที่ตั้ง

ตำบลบ้านช่องตั้งอยู่ทางทิศเหนือของ อ. พนมสารคาม จ. ฉะเชิงเทรา อยู่ห่างจากที่ทำการอำเภอพนมสารคามไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 319 ถนนสุวินทวงศ์ (พนมสารคาม– ปราจีนบุรี) เป็นระยะทาง 14 กิโลเมตร

2.2 เนื้อที่

ตำบลบ้านช่องมีเนื้อที่ประมาณ 68.89 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 43,052 ไร่

2.3 อาณาเขตของตำบลบ้านช่อง

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.โคกไทย อ.ศรีนโพสต์ จ.ปราจีนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับ ต.ท่าถ่าน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.เขาทินช้อน อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.หนองยา อ. พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา

2.4 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะสภาพพื้นที่ตำบลบ้านช่องส่วนใหญ่จะเป็นที่ราบลุ่มและที่ราบลูกฟูกเชิงเขา ลาดจากทางตะวันออกเฉียงใต้ มายังด้านตะวันตกเฉียงเหนือ และทางด้านตะวันตกของตำบล พื้นที่มี

ความล่าดัชน์ประมาณ 2% มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 10-40 เมตร คืนมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง มีการระบายน้ำดี มีสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับทำการเกษตร 95% ของพื้นที่ทึ่งหนอง

2.5 พื้นที่และการใช้ประโยชน์

พื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลนี้จะใช้ประกอบอาชีพทางด้านการเกษตร ที่อยู่ในเกณฑ์กร จะทำงานส่วนกับการเพาะปลูกพืชไร่ สำหรับที่ราบสูงจะปลูกมันสำปะหลัง ถั่วเหลือง ไม้ยืนต้น เช่น มะม่วง ขมุน อิฐทึ่งเลียงสักว่า สุกร เปิด ໄກ เป็นต้น

2.6 ภูมิอากาศ

ภัยชนะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู กือ

ฤดูร้อน เมษายน-กรกฎาคม

ฤดูฝน สิงหาคม-พฤษจิกายน

ฤดูหนาว ธันวาคม-มีนาคม

3. การปกครอง

องค์กรบริหารส่วนตำบลนี้ซึ่งแบ่งการปกครองออกเป็น 14 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านช่อง

หมู่ที่ 2 บ้านแอลัวสาร

หมู่ที่ 3 บ้านหนองหว้า

หมู่ที่ 4 บ้านเด่นสำโรง

หมู่ที่ 5 บ้านหัวกระสังข์

หมู่ที่ 6 บ้านหัวกระพี้

หมู่ที่ 7 บ้านธารพูด

หมู่ที่ 8 บ้านໄะ

หมู่ที่ 9 บ้านหนองน้ำพู

หมู่ที่ 10 บ้านหัวกระสังข์

หมู่ที่ 11 บ้านหนองหารอด

หมู่ที่ 12 บ้านหัวยมปลีก

หมู่ที่ 13 บ้านหนองสองห้อง

หมู่ที่ 14 บ้านเกาะสุวรรณ

4. จำนวนประชากร

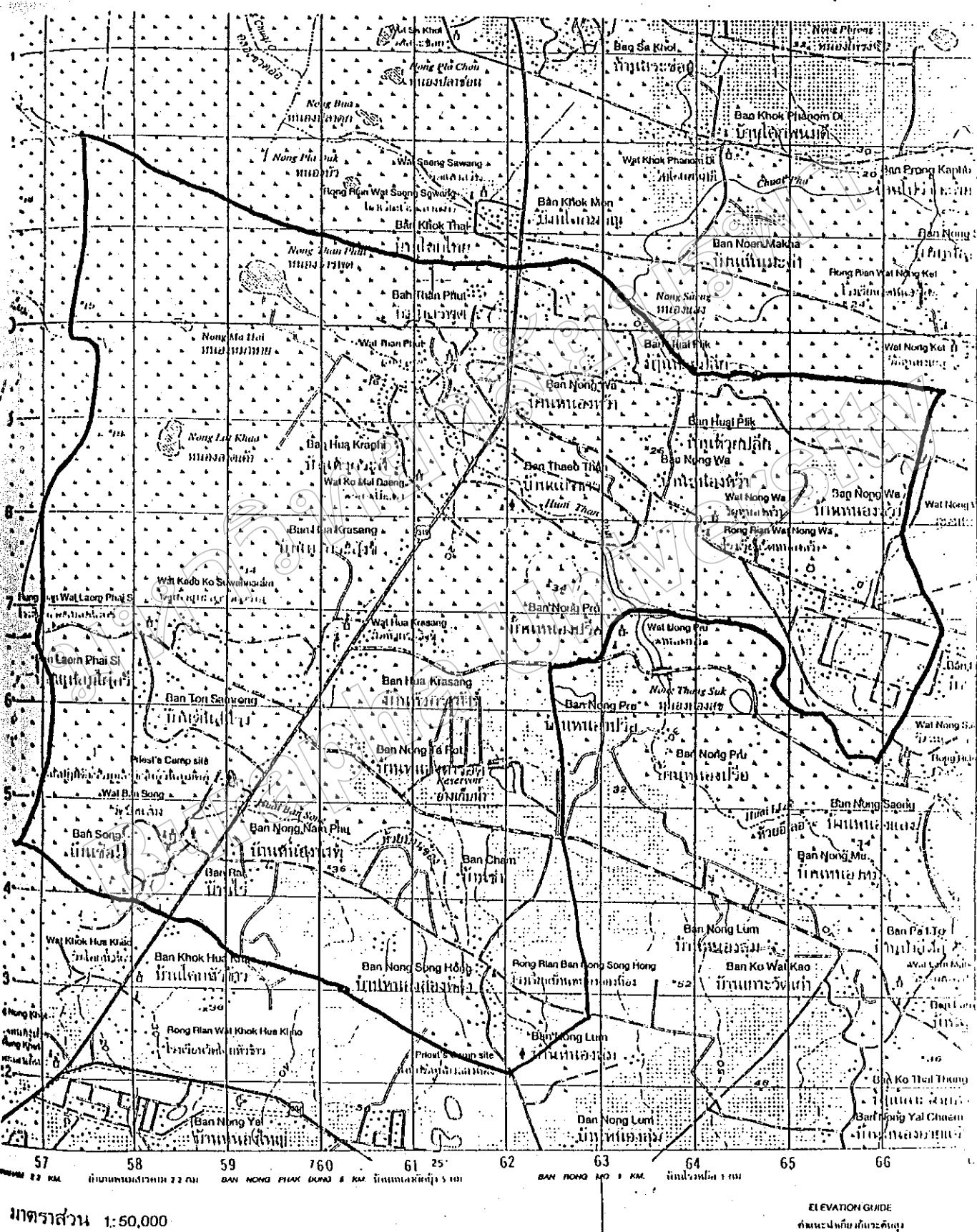
ตำบลนี้มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 9,745 คน 2,367 ครัวเรือน แยกเป็นชาย 4,780 คน หญิง 4,965 คน มีความหนาแน่น 140 คน / ตารางกิโลเมตร ซึ่งแยกเป็นรายหมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่	จำนวนประชากรทั้งหมด	ชาย	หญิง	จำนวนหลังคาเรือน
1	290	144	148	65
2	588	290	298	145
3	869	439	430	230
4	411	211	200	90
5	1,235	597	638	294
6	810	398	412	161
7	1,046	520	562	266
8	855	383	472	218
9	603	295	308	143
10	731	354	377	195
11	448	225	223	101
12	603	295	308	167
13	617	306	311	141
14	637	323	314	131
รวม	9,745	4,780	4,965	2,367

(ข้อมูลเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2546)

5. วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิต

ประชาชนยังคงรักษาวัฒนธรรมประเพณีได้อย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะในเรื่องของภาษาพูดที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น การทำบุญตามประเพณีดังเดิมของบรรพบุรุษ เช่น การทำบุญกลางเดือนสาม การดำเนินวิถีชีวิตที่พึ่งพาอาศัยกันอย่างพื้นเมือง การอื้ออาห์ต่อกัน การเสริมสร้างความเป็นปีกแห่งของชนชนาด้วยภูมิปัญญาของตนเอง การเชื่อมโยงในลักษณะเครือข่ายกับพี่น้องในตำบลใกล้เคียงที่มีรากเหง้ามาจากการบรรพบุรุษเดียวกัน โดยการจัดตั้งชมรมชนชนาดไทยพวนขึ้น ซึ่งเป็นวิสาหกรรมที่สร้างไว้ในเรื่องของการรักษาประวัติศาสตร์ที่ควรค่าแก่ความภาคภูมิใจของคนเอง

ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยุชุมชนเพื่อคนพนนสารคาม

1. สถานที่ตั้ง

วิทยุชุมชนเพื่อคนพนนสารคามตั้งอยู่ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง ถนนสุวินวงศ์ (พนนสารคาม-ปราจีนบุรี) บ. พนนสารคาม จ. ฉะเชิงเทรา 24120 โทรศัพท์ 038-520706 โดยมีนายสมชาย จันธรรมภาพกษ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง เป็นประธานคณะกรรมการบริหารสถานีวิทยุชุมชนเพื่อคนพนนสารคาม

สภาพบริบทของสถานี เป็นสถานีวิทยุกระจายเสียง ทำการทดลองออกอากาศในระบบ เอฟ เอ็ม ความถี่ 103.75 เม็กะاهرิتز โดยเริ่มทดลองออกอากาศตั้งแต่วันที่ 8 ธันวาคม 2545 จนถึงปัจจุบัน

2. วิสัยทัศน์

สถานีวิทยุชุมชนเพื่อคนพนนสารคาม เป็นสถานีวิทยุที่มีชุมชนเป็นเจ้าของ บริหารงานโดยชุมชน และร่วมใช้ประโยชน์ในชุมชน

3. พันธกิจ

รับผิดชอบการผลิตรายการที่ดี มีประโยชน์ และส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้กับชุมชน

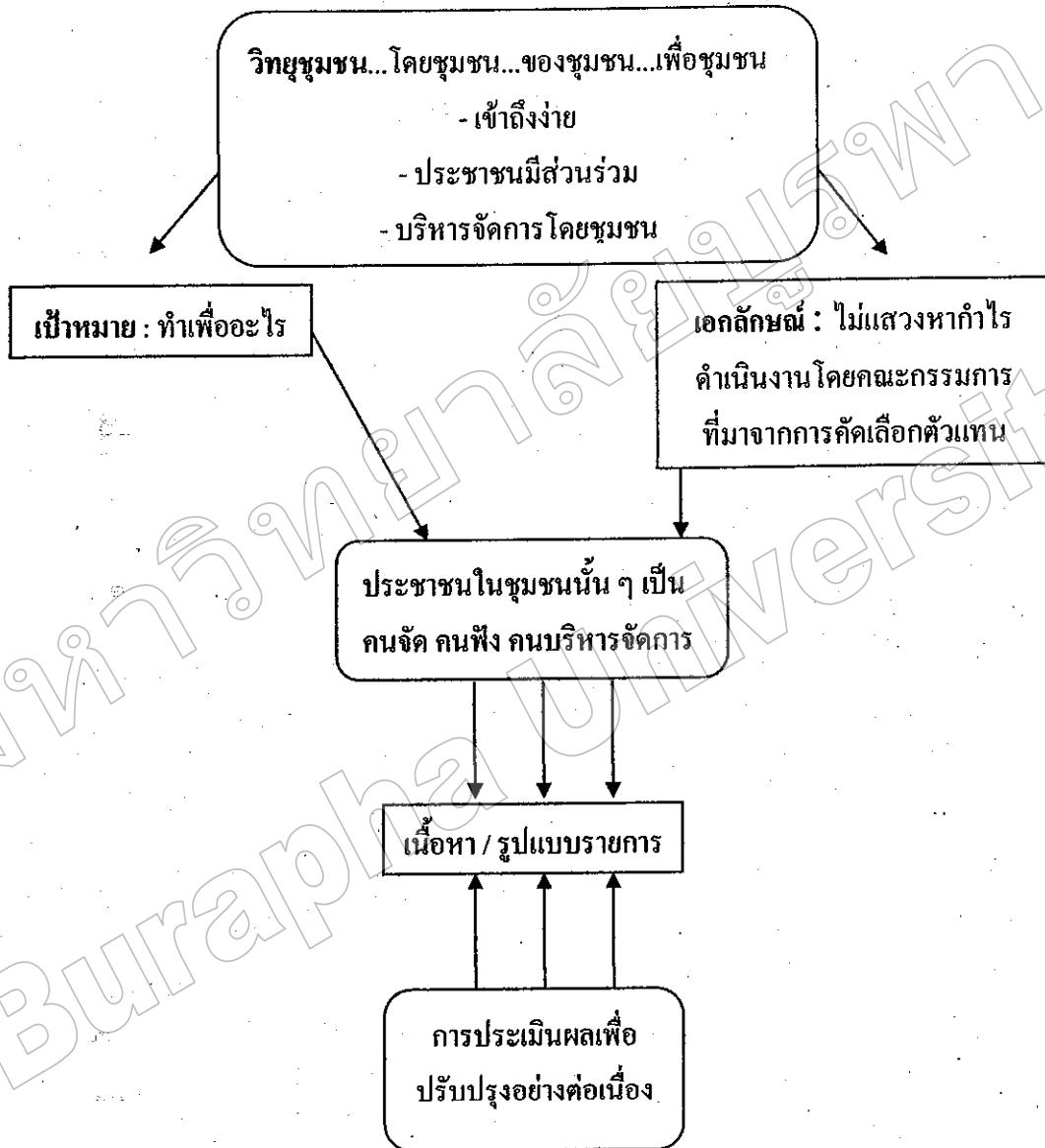
4. ปรัชญา

วิทยุชุมชนเป็นของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน

5. หลักการ

1. ต้องให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยง่าย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงในแง่ผู้ฟัง ผู้ร่วมผลิตรายการ ผู้ร่วมให้ข้อเสนอแนะ และผู้ร่วมบริหารจัดการ
2. ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมในรูปแบบต่าง ๆ
3. ต้องเป็นวิทยุที่ประชาชนมีการบริหารจัดการด้วยตนเอง กือ แนวคิดเรื่องการบริหารจัดการโดยชุมชน

6. ลักษณะสำคัญ

ภาพที่ 3 แผนผังแสดงลักษณะสำคัญของวิทยชุมชนเพื่อคนพัฒนาการ

(เอกสารการสอนที่เรียนยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานีวิทยชุมชน: การทบทวนอี็คติ การศึกษาปัจจุบัน เพื่อกำหนดอนาคตแห่งพัฒนาสถานีวิทยชุมชนเพื่อคนพัฒนาการ, 2546)

7. เส้นทางเดินตามแผนยุทธศาสตร์

7.1 ยุทธศาสตร์ด้านกฎหมาย :

ยุทธศาสตร์ที่ 1 สถานีจะร่วมกับสถาบันวิทยาชุมชนแห่งประเทศไทยหารือเชื่อเพื่อเสนอ
ร่างกฎหมาย พรบ. ประกอบการวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์แห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ประสานพลัง 146 สถานีในประเทศไทยให้มีการดำเนินการทดลองออก
อาสาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การประชุมเชื่อมโยงทั้ง 4 ภูมิภาค

7.2 ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วม

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายฐานผู้ฟังโดยใช้ระบบไคลเร็คเซลล์ ปากต่อปาก และใช้สื่อค้านอื่น ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มจำนวนผู้ผลิตรายการให้ครอบคลุมทุกกลุ่มของคัดกรองด้วยการซักขวนของ
กลุ่มผู้จัดรายการ คณะกรรมการที่ปรึกษาสถานี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ขอความร่วมมือเห็นชอบการเรื่องวิทยุชุมชนในการจัดการประชุมของกลุ่ม
องค์กรต่าง ๆ ในทุกระดับ หน่วยบ้าน ตำบล อำเภอ และจังหวัด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การใช้อหorraษยาข่าวถ่ายทอดต่อ โดยให้แต่ละห้อorraษยาข่าวทำการ
พิจารณาเลือกรายการที่จะนำไปออกอากาศเอง เพื่อจะได้เหมาะสมกับช่วงระยะเวลาการออกอากาศ
ของแต่ละห้อorraษยาข่าว

7.3 ยุทธศาสตร์การดำเนินอยู่อย่างยั่งยืน :

ยุทธศาสตร์ที่ 1 เพิ่มพลังกองทัพอารามนิคมเข้ามามีส่วนร่วมใน 3 ระดับ คือ ร่วมพัฒนา
ผลิตรายการ และร่วมบริหารงาน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันร่วมรับผิดชอบและการกิจกรรมในสถานี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสถานีอื่น ๆ การศึกษาดูงาน

8. กลยุทธ์ของสถานีวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสารคาม

กลยุทธ์	กล่าวว่า
ส่งเสริมการจัดรายการสถานีวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสารคามโดยการมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุมในทุก ๆ กลุ่ม ทุกวัย	<ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้นในสื่อช่องทางอื่น ๆ - จัดเวทีประชาคมในแต่ละตำบล - สร้างแกนนำเพิ่ม - จัดการประกวดการจัดรายการ - สร้างและเชื่อมโยงเครือข่าย - ติดตามและประเมินผล
พัฒนาคุณภาพสถานี	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเป็นนโยบายที่เป็นลายลักษณ์อักษร - ประชาสัมพันธ์ให้สมาชิกรับทราบ - พัฒนาพฤติกรรมการบริหารสถานี - พัฒนาระบบการจัดรายการและการใช้สถานีแบบสาขาวิชาชีพ
สร้างทีมงานหลักเพื่อเป็นแกนนำในการจัดรายการวิทยุ	<ul style="list-style-type: none"> - สร้างแรงจูงใจบุคลากรให้เห็นประโยชน์และความสำคัญ ถ้าไม่ทำจะเกิดวิกฤตภัยคุกคาม - ศึกษาดูงานสถานีที่ได้มาตรฐาน - มีการกระจายอำนาจในการตัดสินใจตามความรับผิดชอบ - กำกับ ตรวจสอบ วิเคราะห์และประเมินผล เป็นระยะต่อเนื่อง - สำรวจความพึงพอใจของผู้ฟังโดยสุ่มทุก 3 เดือน - การวิจัยและพัฒนา
พัฒนาระบบบริหาร โดยการมีส่วนร่วมของพหุภาคี	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำกระบวนการประชาคมสรรหาราษฎร์มีส่วนร่วมในพหุภาคี - ผู้มีส่วนร่วมในพหุภาคีจัดสร้างระบบกลไกการตรวจสอบ การบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์

บทที่ 2

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนนสารคาม กรณีศึกษา: องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง อําเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนนสารคามในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรในการศึกษารั้งนี้ คือ ประชาชนในตำบลบ้านช่อง อําเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-probability sampling) แบบตามสะดวก (Convenience sampling) (พิชิต ฤทธิ์ชูภู, 2547, หน้า 104) ที่เก็บข้อมูลประชาชนในตำบลบ้านช่องทั้ง 14 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 10 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 140 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1) เพศ

- ชาย

- หญิง

2) อายุ

- ต่ำกว่า 40 ปี

- ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

3) ระดับการศึกษา

- ต่ำกว่าปริญญาตรี

- ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

4) สถานภาพสมรส

- โสด
- สมรส หมาย หย่า

5) อาชีพ

- ภาคเกษตรกรรม
- นอกภาคเกษตรกรรม

6) รายได้

- ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปี
- ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปี

7) ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในบุนชน

- น้อยกว่า 5 ปี
- ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

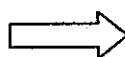
3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการวิทยุบุนชนเพื่อคนพูนสารคามใน 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการรับฟังรายการ
- 2) ด้านการผลิตรายการ
- 3) ด้านการบริหารสถานี
- 4) ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

1. เพศ
2. อายุ
3. ระดับการศึกษา
4. สถานภาพสมรส
5. อาชีพ
6. รายได้
7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในบุนชน

ตัวแปรตาม

- ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการวิทยุบุนชนเพื่อคนพูนสารคาม
1. ด้านการรับฟังรายการ
  2. ด้านการผลิตรายการ
  3. ด้านการบริหารสถานี
  4. ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสาราม ในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสาร ท้องถิ่น
- เพื่อต้องการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อ โครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสาราม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ทำให้ทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสาราม ในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น
- สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสาราม

นิยามศัพท์เฉพาะ

- โครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสาราม หมายถึง โครงการเพื่อส่งเสริมการใช้สื่อวิทยุท้องถิ่น (Local station) ของประชาชนสำหรับคนพนัมสาราม จังหวัดยะลา เพื่อตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชนโดยมีลักษณะการดำเนินงานที่เป็นประชาริปไตย และเป็นการสื่อสารสองทาง กล่าวคือ มีหลักการเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน
- การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสาราม หมายถึง การที่ประชาชนได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำ ร่วมประเมินผล และร่วมแก้ไขปัญหาในโครงการวิทยุชุมชน เพื่อคนพนัมสาราม ในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น
- การมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการ หมายถึง การที่ประชาชนรับฟังรายการวิทยุชุมชน เพื่อรับรู้ข่าวสาร และรับฟังเพลง อีกทั้งแลกเปลี่ยนข่าวสารกับผู้อื่น และสามารถประเมินรายการ เพื่อติดตามและเสนอแนะข้อคิดเห็นต่าง ๆ ให้กับรายการ
- การมีส่วนร่วมด้านการผลิตรายการ หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน และร่วมกำหนดครูปแบบ เนื้อหา และช่วงเวลาการออกอากาศของรายการ รวมทั้ง

ศึกษาการผลิตรายการ จนกระทั่งจัดรายการให้กับสถานีจนมีความรู้ สามารถให้คำปรึกษาและถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ อีกทั้งชักชวนให้ผู้อื่นมาร่วมผลิตรายการ

5. การมีส่วนร่วมด้านการบริหารสถานี หมายถึง การที่ประชาชนได้ร่วมเสนอสถานีที่เพื่อจัดตั้งสถานี คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการ รวมทั้งร่วมวางแผนการบริหารงานและพัฒนาสถานี อีกทั้งจัดทำ จัดสรรงบประมาณและอุปกรณ์ต่าง ๆ

6. การมีส่วนร่วมด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น หมายถึง การที่ประชาชนดำเนินการที่สื่อข่าวสาร ท้องถิ่น ทั้งทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง และทางวัฒนธรรม เช่น แจ้งข่าวสารการศึกษา แนะนำซีพ แจ้งข่าวสารราชการ เผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการวิทยุชนชนเพื่อกันพนนสารคามในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ และด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น โดยเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของไลเกอร์ต (Likert) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการวิทยุชนชนเพื่อกันพนนสารคามในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น

ทั้งนี้ได้กำหนดคะแนนการมีส่วนร่วมในแต่ละระดับ ดังนี้

มากที่สุด	เท่ากัน	5 คะแนน
มาก	เท่ากัน	4 คะแนน
ปานกลาง	เท่ากัน	3 คะแนน
น้อย	เท่ากัน	2 คะแนน
น้อยที่สุด	เท่ากัน	1 คะแนน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage)

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบ}}{\text{จำนวนผู้ตอบในชื่อหนึ่ง}} \times 100$$

2. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic mean)

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าคะแนนเฉลี่ย}$$

$\sum X$ = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อสะท烁ในวิเคราะห์และแปรผลข้อมูลได้กำหนดคะแนนเพื่อวัดระดับการมีส่วนร่วม ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.50-5.00 มีส่วนร่วมมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.50-4.49 มีส่วนร่วมมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 มีส่วนร่วมปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 มีส่วนร่วมน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.49 มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ในการศึกษารังนี้ ประมาณผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the

Social Sciences)

บทที่ 3

ลักษณะข้อมูล

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 140 คน ผลการศึกษาประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อารีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตอนที่ 2 ลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อสนับสนุนการพัฒนาของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารห้องถัง โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อารีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อารีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	63	45.0
หญิง	77	55.0
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 1 พนวณ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างเพศชาย มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 40 ปี	63	45.0
ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป	77	55.0
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 2 พบร่วมกันว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	128	91.4
ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป	12	8.6
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 3 พบร่วมกันว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 91.4 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	38	27.1
สมรส หม้าย หย่า	102	72.9
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 4 พบร่วมกันว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่า มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ภาคเกษตรกรรม	57	40.7
นอกภาคเกษตรกรรม	83	59.3
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 5 พนบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพนอกภาคเกษตรกรรม มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพภาคเกษตรกรรม มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปี	11	7.9
ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปี	129	92.1
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 6 พนบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปี มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 92.1 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	8	5.7
ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	132	94.3
รวม	140	100.0

จากตารางที่ 7 พนบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 94.3 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7

ตอนที่ 2 ลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อสนับสนุนสารคามของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น โดยจำแนก ตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาร์พ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
1. ด้านการรับฟังรายการ	140	2.67
2. ด้านการผลิตรายการ	140	1.97
3. ด้านการบริหารสถานี	140	1.77
4. ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น	140	2.06
รวม	-	2.12

จากตารางที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.12 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.67 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้าน การเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.06 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.97 ซึ่งอยู่ในระดับ น้อย และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.77 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ผู้นำการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	13	9.3	34	24.3	59	42.1	17	12.1	17	12.1	3.06	
2. รับฟังช่วงสาระ	12	8.6	42	30.0	49	35.0	21	15.0	16	11.4	3.09	
3. ออกเสียงช่วงสาระกันด้วยกัน	7	5.0	22	15.7	56	40.0	30	21.4	25	17.9	2.69	
4. ชงทราบช่วงสารจากรายการ	6	4.3	24	17.1	41	29.3	38	27.1	31	22.1	2.54	
5. รับฟังเพลง	14	10.0	44	3.1	51	36.4	14	10.0	17	12.1	3.17	
6. ชงรับฟังเพื่อสนับสนุนรายการ	5	3.6	28	20.0	33	23.6	37	26.4	37	26.4	2.48	
7. ลักษณะให้ผู้อื่นรับฟังรายการ	12	8.6	29	20.7	43	30.7	22	15.7	34	24.3	2.74	
8. ชี้แจงการรับฟังเชิงลึกถึงความต้องการของสถานี	6	4.3	21	15.0	36	25.7	24	17.1	53	37.9	2.31	
9. ประยุกต์รายการ	7	5.0	19	13.6	38	27.1	30	21.4	46	32.9	2.36	
10. ศึกษาและเตือนภัยรายการ	6	4.3	16	11.4	34	24.3	32	22.9	52	37.1	2.23	
ผู้นำการผลิตรายการ												
11. เก็บรวมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน	5	3.6	11	7.9	20	14.3	21	15.0	83	59.3	1.81	
12. ทำหนังสือแนบเนื้อหา และเวลาการออกอากาศรายการ	8	5.7	8	5.7	29	20.7	16	11.4	79	56.4	1.93	
13. สนใจท่องจำรายการ	9	6.4	19	13.6	22	15.7	23	16.4	67	47.9	2.14	
14. นำเสนอข้อมูลรายการ	5	3.6	16	11.4	20	14.3	18	12.9	81	57.9	1.90	
15. ร่วมหัดรายการ	12	8.6	9	6.4	13	9.3	19	13.6	87	62.1	1.86	
16. แนะนำร่วมช่วงรายการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง	13	9.3	16	11.4	25	17.9	12	8.6	74	52.9	2.16	
17. ขอใช้สถานีที่อยู่ใกล้ชิดในการช่วยเหลือครัวเรือน	10	7.1	15	10.7	21	15.0	13	9.3	81	57.9	2.00	
18. แนะนำพ่อแม่ช่วยให้กับรายการ	11	7.9	8	5.7	26	18.6	17	12.1	78	55.7	1.98	
19. ต่อข้อความรู้ด้านการผลิตรายการ	12	8.6	11	7.9	22	15.7	17	12.1	78	55.7	2.01	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	12	8.6	6	4.3	25	17.9	15	10.7	82	58.6	1.94	

ตารางที่ 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										-	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ด้านการบริหารสถานี												
21. เสนอสถานีที่จัดตั้งสถานี	10	7.1	12	8.6	21	15.0	12	8.6	85	60.7	1.93	
22. ตัดสินใจสถานีที่จัดตั้งสถานี	9	6.4	11	7.9	21	15.0	13	9.3	86	61.4	1.89	
23. เสนอคณะกรรมการบริหารและคณาจารย์	5	3.6	10	7.1	27	19.3	12	8.6	86	61.4	1.83	
24. ตัดสินใจคณาจารย์ท่านใดท่านหนึ่ง	7	5.0	7	5.0	24	17.1	14	10.0	88	62.9	1.79	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	6	4.3	6	4.3	23	16.4	15	10.7	90	64.3	1.74	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	6	4.3	11	7.9	20	14.3	15	10.7	88	62.9	1.80	
27. จัดทำและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี	5	3.6	9	6.4	15	10.7	23	16.4	88	62.9	1.71	
28. ตัดสินใจประเมิน	4	2.9	7	5.0	17	12.1	22	15.7	90	64.3	1.66	
29. จัดทำและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี	5	3.6	7	5.0	22	15.7	15	10.7	91	65.0	1.71	
30. ข้อสรุปปีงบประมาณ	4	2.9	7	5.0	19	13.6	19	13.6	91	65.0	1.67	
ด้านการเผยแพร่องค์ความรู้สาธารณะท้องถิ่น												
31. ทำหน้าที่สื่อสารองค์ความรู้สาธารณะท้องถิ่น	12	8.6	14	10.0	31	22.1	8	5.7	75	53.6	2.14	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	8	5.7	14	10.0	20	14.3	18	12.9	80	57.1	1.94	
33. แจ้งข่าวสารกิจกรรมทางศาสนา	8	5.7	14	10.0	25	17.9	13	9.3	80	57.1	1.98	
34. แนะนำอาชีวศึกษา	10	7.1	15	10.7	19	13.6	18	12.9	78	55.7	2.01	
35. แจ้งข่าวสารราชการ	14	10.0	12	8.6	23	16.4	16	11.4	75	53.6	2.10	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปกคล้องท้องถิ่น	12	8.6	11	7.9	24	17.1	18	12.9	75	53.6	2.05	
37. แนะนำแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น	9	6.4	12	8.6	22	15.7	19	13.6	78	55.7	1.96	
38. เผยแพร่ข้อมูลธรรมชาติและประเพณีท้องถิ่น	11	7.9	18	12.9	21	15.0	15	10.7	75	53.6	2.11	
39. แจ้งงานบุญ งานถวาย และงานประจำปี	11	7.9	18	12.9	30	21.4	12	8.3	69	49.3	2.21	
40. ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	12	8.6	16	11.4	20	14.3	18	12.9	74	52.9	2.10	

จากตารางที่ 9 พบว่า การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลิงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.17 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แม้มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.23 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.16 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แม้มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.81 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.93 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แม้จะมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.66 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.21 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.94 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามเพศ

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ชาย		หญิง	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
1. ด้านการรับฟังรายการ	63	2.70	77	2.64
2. ด้านการผลิตรายการ	63	2.11	77	1.86
3. ด้านการบริหารสถานี	63	1.89	77	1.71
4. ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น	63	2.11	77	2.02
รวม	-	2.20	-	2.06

จากตารางที่ 10 พนวณ กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20 และ 2.06 ตามลำดับ

โดยเพศชายมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.70 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการผลิตรายการ และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.11 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.89 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ส่วนเพศหญิงมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.64 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.02 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.86 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.71 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม เพศชาย

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										-	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	6	9.5	18	28.6	24	38.1	8	12.7	7	11.1	3.13	
2. รับฟังช่วงสาร	5	7.9	22	34.9	15	23.8	13	20.6	8	12.7	3.05	
3. แยกเก็บเงินช่วยสารกับผู้อื่น	3	4.8	10	15.9	26	41.3	15	23.8	9	14.3	2.73	
4. ขอทราบช่วงสารจากรายการ	3	4.8	8	12.7	22	34.9	18	28.6	12	19.1	2.56	
5. รับฟังเพียง	8	12.7	15	23.8	27	42.9	6	9.5	7	11.1	3.17	
6. ขอรับฟังเพียงช่วงรายการ	1	1.6	12	19.0	16	25.4	17	27.0	17	27.0	2.41	
7. หักหัวใจผู้อื่นรับฟังรายการ	7	11.1	11	17.5	16	25.4	15	23.8	14	22.2	2.71	
8. แจ้งผลการรับฟังถ้อยคำความชัดเจนของสถานี	4	6.4	8	12.7	18	28.6	11	17.5	22	34.9	2.38	
9. ประทับตรารายการ	4	6.4	7	11.1	18	28.6	16	25.4	18	28.6	2.41	
10. ติดตามและเสนอแนะรายการ	4	6.4	10	16.0	14	22.2	14	22.2	21	33.3	2.40	
ค้านการผลิตรายการ												
11. ห้าบรวมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน	3	4.8	8	12.7	7	11.1	8	12.7	37	58.7	1.92	
12. กำหนดครุบแบบ เปิดหัว และเวลาการออกอากาศของรายการ	6	9.5	5	7.9	12	19.1	6	9.5	34	54.0	2.10	
13. สนใจจะเข้าช้ารายการ	5	7.9	6	9.5	12	19.1	11	17.5	29	46.0	2.16	
14. เห็นด้วยกับรายการ	3	4.8	9	14.3	7	11.1	11	17.5	33	52.4	2.02	
15. ช่วยจัดรายการ	9	14.3	3	4.8	6	9.5	10	15.9	35	55.6	2.06	
16. ให้帮忙ช่วยสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง	10	15.9	5	7.9	10	15.9	8	12.7	30	47.6	2.32	
17. ขอรับสถานีที่อนุญาตออกอากาศของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ	8	12.7	7	11.1	8	12.7	8	12.7	32	50.8	2.22	
18. แนะนำแหล่งข้อมูลให้กับรายการ	6	9.5	4	6.4	9	14.3	10	15.9	34	54.0	2.02	
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ	9	14.3	5	7.9	10	15.9	7	11.1	32	50.8	2.24	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	7	11.1	3	4.8	12	19.1	7	11.1	34	54.0	2.08	

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										-	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการบริหารสถานี												
21. เมืองสถานีที่จัดตั้งสถานี	6	9.5	7	11.1	8	12.7	4	6.4	38	60.3	2.03	
22. ตัวเลือกสถานีที่จัดตั้งสถานี	6	9.5	7	11.1	6	9.5	5	7.9	39	61.9	1.98	
23. เมืองคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ	3	4.8	5	7.9	12	19.1	5	7.9	38	60.3	1.89	
24. ตัวเลือกคณะกรรมการที่ทำงานฝ่ายต่าง ๆ	4	6.4	3	4.8	11	17.5	5	7.9	40	63.5	1.83	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	4	6.4	3	4.8	11	17.5	7	11.1	38	60.3	1.86	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	5	7.9	6	9.5	9	14.3	5	7.9	38	60.3	1.97	
27. ตัวหัวและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี	4	6.4	5	7.9	5	7.9	11	17.7	38	60.3	1.83	
28. ตัวตรวจสอบประเมิน	3	4.8	4	6.4	6	9.5	10	15.9	40	63.5	1.73	
29. ตัวหัวและสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อการบริหารสถานี	3	4.8	3	4.8	9	14.3	9	14.3	39	61.9	1.76	
30. ตัวตรวจสอบอุปกรณ์	2	3.2	4	6.4	6	9.5	11	17.5	40	63.5	1.98	
ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น												
31. ทำหน้าที่สื่อสารข่าวสารท้องถิ่น	8	12.7	7	11.1	9	14.3	4	6.4	35	55.6	2.19	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	6	9.5	4	6.4	8	12.7	9	14.3	36	57.1	1.97	
33. แจ้งข่าวดังความประทับใจ	6	9.5	6	9.5	10	15.9	5	7.9	36	57.1	2.06	
34. แนะนำอาชีพ	7	11.1	6	9.5	6	9.5	9	14.3	35	55.6	2.06	
35. แจ้งข่าวสารราชการ	10	15.9	4	6.4	10	15.9	5	7.9	34	54.0	2.22	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	8	12.7	4	6.4	10	15.9	7	11.1	34	54.0	2.13	
37. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น	5	7.9	4	6.4	11	17.5	7	11.1	36	57.1	1.97	
38. เผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	6	9.5	12	19.1	5	7.9	6	9.5	34	54.0	2.21	
39. แจ้งงานบูรณะดูแลรักษาและรักษาความสะอาด	7	11.1	9	14.3	10	15.9	5	7.9	32	50.8	2.27	
40. ต่างก่อคยูนิปอยด์ท้องถิ่น	6	9.5	8	12.7	5	7.9	9	14.3	35	55.6	2.06	

จากตารางที่ 11 พนวจ การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลิงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.17 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการแข่งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.38 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.32 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.92 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.03 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการขัดบรร魔回ปกรณ์เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.68 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.27 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษา และแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถินเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.97 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม เพศหญิง

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	7	9.1	16	20.8	35	45.5	9	11.7	10	13.0	3.01	
2. รับฟังข่าวสาร	7	9.1	20	26.0	34	44.2	8	10.4	8	10.4	3.13	
3. แยกปล่อยน้ำวันละกี่ครั้ง	4	5.2	12	15.6	30	37.0	15	19.5	16	20.8	2.65	
4. ชงกรอบข่าวสารจากรายการ	3	3.9	16	20.8	19	24.7	20	26.0	19	24.7	2.53	
5. รับฟังเพลง	6	7.8	29	37.7	24	31.2	8	10.4	10	13.0	3.17	
6. ขอรับฟังเพลงจากรายการ	4	5.2	16	20.8	17	22.1	20	26.0	20	26.0	2.53	
7. หักวนให้กู้อื่นรับฟังรายการ	5	6.5	18	23.4	27	35.1	7	9.1	20	26.0	2.75	
8. ยังคงการรับฟังฟังผู้อุทัยความชัดเจนของสถานี	2	2.6	13	16.9	18	23.4	13	16.9	31	40.3	2.25	
9. ประเมินรายการ	3	3.9	12	15.6	20	26.0	14	18.2	28	36.4	2.32	
10. ติดตามและรายงานรายการ	2	2.6	6	7.8	20	26.0	18	23.4	31	40.3	2.09	
ค้านการผลิตรายการ												
11. เสนอบรรบในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน	2	2.6	3	3.9	13	16.9	13	16.9	46	59.7	1.73	
12. ก้าวหน้าไปแบบเนื้อหา และเวลาในการออกอากาศของรายการ	2	2.6	3	3.9	17	22.1	10	13.0	45	58.4	1.79	
13. สนใจที่จะชั้ครายการ	4	5.2	13	16.9	10	13.0	12	15.6	38	49.4	2.13	
14. เข้ามาเก็บข้อมูลในการผลิตรายการ	2	2.6	7	9.1	13	16.9	7	9.1	48	62.3	1.81	
15. ร่วมดูรายการ	3	3.9	6	7.8	7	9.1	9	11.7	52	67.5	1.69	
16. ให้เผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง	3	3.9	11	14.3	15	19.5	4	5.2	44	57.1	2.03	
17. ขอใช้สถานีเพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่างๆ	2	2.6	8	10.4	13	16.9	5	6.5	49	63.6	1.82	
18. แนะนำแหล่งข้อมูลให้กับรายการ	5	6.5	4	5.2	17	22.1	7	9.1	44	57.1	1.95	
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ	3	4.0	6	7.8	12	15.6	10	13.0	46	59.7	1.83	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	5	6.5	3	3.9	13	16.9	8	10.4	48	62.3	1.82	

ตารางที่ 12 (ค่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										-	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการบริหารสถานี												
21. เมนอยสถานีที่จัดตั้งสถานี	4	5.2	5	6.5	13	16.9	8	10.4	47	61.0	1.84	
22. ตัดเสียงสถานีที่จัดตั้งสถานี	3	3.9	4	5.2	15	19.5	8	10.4	47	61.0	1.81	
23. เมนอยคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการท่ามกลาง	2	2.6	5	6.5	15	19.5	7	9.1	48	62.3	1.78	
24. ตัดเสียงกอจะะท่านผู้อำนวยการต่างๆ	3	3.9	4	5.2	13	16.9	9	11.7	48	62.3	1.77	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	2	2.6	3	3.9	12	15.6	8	10.4	52	67.5	1.64	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	1	1.3	5	6.5	11	14.3	10	13.0	50	64.9	1.66	
27. จัดทำและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี	1	1.3	4	5.2	10	13.0	12	15.6	50	64.9	1.62	
28. จัดสรรงบประมาณ	1	1.3	3	3.9	11	14.3	12	15.6	50	64.9	1.61	
29. จัดทำและสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อการบริหารสถานี	2	2.6	4	5.2	13	16.9	6	7.8	52	67.5	1.68	
30. จัดสรรงบประมาณ	2	2.6	3	3.9	13	16.9	8	10.4	51	66.2	1.66	
ค้านการเผยแพร่ข่าวอย่างท้องถิ่น												
31. ทำหน้าที่สื่อสารมวลชนท้องถิ่น	4	5.2	7	9.1	22	28.6	4	5.2	40	51.2	2.10	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	2	2.6	10	13.0	12	15.6	9	11.7	44	57.1	1.92	
33. แจ้งข่าวสังคมสงเคราะห์	2	2.6	8	10.4	15	19.5	8	10.4	44	57.1	1.91	
34. แนะนำอาชีพ	3	3.9	9	11.7	13	16.9	9	11.7	43	55.8	1.96	
35. แจ้งข่าวสารราชการ	4	5.2	8	10.4	13	16.9	11	14.3	41	53.3	2.00	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	4	5.2	7	9.1	14	18.2	11	14.3	41	53.3	1.99	
37. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น	4	5.2	8	10.4	12	15.6	12	15.6	41	53.3	1.96	
38. เผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	5	6.5	6	7.8	16	20.8	9	11.7	41	53.3	2.03	
39. แจ้งเรื่องบุญ吉祥อุทกฤษด และงานประจำเดือน	4	5.2	9	11.7	20	26.0	7	9.1	37	48.1	2.17	
40. ถ่ายทอดกฎหมายปัญญาท้องถิ่น	6	7.8	8	10.4	15	19.5	9	11.7	39	50.7	2.13	

จากตารางที่ 12 พนวจ ว่า การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีส่วนร่วมในการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.17 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอเนื้อหารายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.09 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีส่วนร่วมในการสนับสนุนจัดทำรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.13 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการร่วมจัดรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.69 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.84 ชื่ออยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.61 ชื่ออยู่ในระดับน้อย

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.17 ชื่ออยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสังคมสังเคราะห์เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.91 ชื่ออยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 13 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามอายุ

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ต่ำกว่า 40 ปี		ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
1. ด้านการรับฟังรายการ	63	2.47	77	2.83
2. ด้านการผลิตรายการ	63	1.89	77	2.04
3. ด้านการบริหารสถานี	63	1.76	77	1.79
4. ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น	63	2.10	77	2.03
รวม	-	2.06	-	2.17

จากตารางที่ 13 พนวจ กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.06 และ 2.17 ตามลำดับ

โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.47 ชื่ออยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.10 ชื่ออยู่ในระดับน้อย ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.89 ชื่ออยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.76 ชื่ออยู่ในระดับน้อย

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.83 ชื่ออยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.04 ชื่ออยู่ในระดับน้อย ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.03 ชื่ออยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.79 ชื่ออยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม อายุต่ำกว่า 40 ปี

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ด้านการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	0	0.0	13	20.6	30	47.6	10	15.9	10	15.9	2.73	
2. รับฟังช่าวาสาร	3	4.8	13	20.6	25	39.7	13	20.6	9	14.3	2.81	
3. แลกเปลี่ยนช่าวาสารกันผู้อื่น	1	1.6	7	11.1	27	42.9	15	23.8	13	20.6	2.49	
4. ขอทราบช่าวาสารจากการรายการ	1	1.6	11	17.5	14	22.2	20	31.8	17	27.0	2.35	
5. รับฟังเพลง	4	6.4	20	31.8	24	38.1	6	9.5	9	14.3	3.06	
6. ขอรับฟังเพลงจากรายการ	3	4.8	9	14.3	14	22.2	13	20.6	24	38.1	2.27	
7. ข้อความให้ผู้อื่นรับฟังรายการ	2	3.2	10	15.9	21	33.3	12	19.1	18	28.6	2.46	
8. แจ้งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานี	1	1.6	9	14.3	13	20.6	14	22.2	26	41.3	2.13	
9. ประเมินรายการ	2	3.2	10	15.9	16	25.4	11	17.5	24	38.1	2.29	
10. ติดตามและเสนอแนะรายการ	1	1.6	6	9.5	16	25.4	14	22.2	26	41.3	2.08	
ด้านการผลิตรายการ												
11. ต้องรับนิโนโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน	1	1.6	3	4.8	9	14.3	15	23.8	35	55.6	1.73	
12. กำหนดรูปแบบเนื้อหา และเวลาการออกอากาศของรายการ	1	1.6	3	4.8	14	22.2	9	14.3	36	57.1	1.79	
13. สนใจเข้าชั้นเรียนรายการ	2	3.2	8	12.7	15	23.8	11	17.5	27	42.9	2.16	
14. เข้ามาศึกษาการผลิตรายการ	0	0.0	6	9.5	10	15.9	12	19.1	35	55.6	1.79	
15. ร่วมจัดรายการ	1	1.6	4	6.4	6	9.5	13	20.6	39	61.9	1.65	
16. เมยแพร์ช่าวาสารที่เป็นประจำไม่ผู้ฟัง	1	1.6	10	15.9	14	22.2	7	11.1	31	49.2	2.10	
17. ขอใช้สถานีเพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่างๆ	2	3.2	7	11.1	11	17.5	7	11.1	36	57.1	1.92	
18. แนะนำบทซึ่งถ่ายทำให้กับรายการ	2	3.2	3	4.8	15	23.8	10	15.9	33	52.4	1.90	
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ	3	4.8	7	11.1	10	15.9	11	17.5	32	50.8	2.02	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	3	4.8	4	6.4	11	17.5	9	14.3	36	57.1	1.87	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านกระบวนการบริหารสถานี												
21. เสนอสถานีขึ้นตั้งสถานี	3	4.8	7	11.1	10	15.9	9	14.3	34	54.0	1.98	
22. ตัดเสียงสถานีที่อัดตั้งสถานี	2	3.2	4	6.4	13	20.6	9	14.3	35	55.6	1.87	
23. เสนอคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการทั่วไป	0	0.0	5	7.9	13	20.6	10	15.9	35	55.6	1.81	
24. ตัดเสียงคณะกรรมการทั่วไปต่างๆ	0	0.0	5	7.9	11	17.5	11	17.5	36	57.1	1.76	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	0	0.0	3	4.8	10	15.9	12	19.1	38	60.3	1.65	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	1	1.6	5	7.9	8	12.7	13	20.6	36	57.1	1.76	
27. ตัดหัวและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี	0	0.0	4	6.4	7	11.1	15	23.8	37	58.7	1.65	
28. ตัดธรรมงบประมาณ	0	0.0	2	3.2	10	15.9	13	20.6	38	60.3	1.62	
29. ตัดหัวและสนับสนุนอุดหนุนเพื่อการบริหารสถานี	1	1.6	3	4.8	12	19.1	8	12.7	39	61.9	1.71	
30. ตัดธรรมงบประมาณ	1	1.6	5	7.9	9	14.3	10	15.9	38	60.3	1.75	
ค้านกระบวนการบริหารห้องเรียน												
31. ห้ามนักเรียนเข้ามาทำงานห้องเรียน	5	7.9	5	7.9	17	27.0	4	6.4	32	50.8	2.16	
32. แบ่งชั่วสารภารกิจ	3	4.8	8	12.7	10	15.9	10	15.9	32	50.8	2.05	
33. ห้ามช่วยเหลือเด็กห้องเรียน	2	3.2	7	11.1	13	20.6	8	12.7	33	52.4	2.00	
34. แนะนำอาจารย์	4	6.4	7	11.1	10	15.9	12	19.1	30	47.6	2.10	
35. แนะนำสารภารกิจ	4	6.4	7	11.1	11	17.5	11	17.5	30	47.6	2.11	
36. แบ่งชั่วภารกิจกันการปักครองห้องเรียน	4	6.4	4	6.4	14	22.2	11	17.5	30	47.6	2.06	
37. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวห้องเรียน	4	6.4	5	7.9	10	15.9	14	22.2	30	47.6	2.03	
38. เมียพกรัตนธรรมและประเทศห้องเรียน	3	4.8	7	11.1	13	20.6	10	15.9	30	47.6	2.10	
39. แนะนำบุญญาภูมิและงานประเพณี	4	6.4	7	11.1	16	25.4	8	12.7	28	44.4	2.22	
40. ถ่ายทอดภูมิปัญญาห้องเรียน	4	6.4	8	12.7	10	15.9	12	19.1	29	46.0	2.14	

จากตารางที่ 14 พบว่า การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.06 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการแข่งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานี รวมทั้งติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.08 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีมีส่วนร่วมในการสนับสนุนที่จะจัดรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.16 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.73 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.98 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.62 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.22 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสังคมส่งเสริมที่เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.00 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม อายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ผู้นำการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	13	16.9	21	27.3	29	37.7	7	9.1	7	9.1	3.34	
2. รับฟังข่าวสาร	9	11.7	29	37.7	24	31.2	8	10.4	7	9.1	3.32	
3. แยกเปลี่ยนช่องสารกับผู้อื่น	6	7.8	15	19.5	29	37.7	15	19.5	12	15.6	2.84	
4. ขอทราบข่าวสารจากการรายการ	5	6.5	13	16.9	27	35.1	18	23.4	14	18.2	2.70	
5. รับฟังเพลง	10	13.0	24	31.2	27	35.1	8	10.4	8	10.4	3.26	
6. ขอข้อมูลจากรายการ	2	2.6	19	24.7	19	24.7	24	31.2	13	16.9	2.65	
7. ห้ามให้ผู้อื่นรับฟังรายการ	10	13.0	19	24.7	22	28.6	10	13.0	16	20.8	2.96	
8. แจ้งผลการรับฟังต่อญาติความชื่นชอบของสถานี	5	6.5	12	15.6	23	29.9	10	13.0	27	35.1	2.45	
9. ประเมินรายการ	5	6.5	9	11.7	22	28.6	19	24.7	22	28.6	2.43	
10. ติดตามและเสนอแนะรายการ	5	6.5	10	13.0	18	23.4	18	23.4	26	33.8	2.35	
ผู้นำการผลิตรายการ												
11. เข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน	4	5.2	8	10.4	11	14.3	6	7.8	48	62.3	1.88	
12. กำหนดครุภาระ เนื้อหา และเวลาการออกอากาศของรายการ	7	9.1	5	6.5	15	19.5	7	9.1	43	55.8	2.04	
13. สนใจที่จะจัดรายการ	7	9.1	11	14.3	7	9.1	12	15.6	40	52.0	2.13	
14. เข้ามาที่กิจกรรมผลิตรายการ	5	6.5	10	13.0	10	13.0	6	7.8	46	59.7	1.99	
15. ร่วมจัดรายการ	11	14.3	5	6.5	7	9.1	6	7.8	48	62.3	2.03	
16. เมย์เทว่ารายการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง	12	15.6	6	7.8	11	14.3	5	6.5	43	55.8	2.21	
17. ชงใช้สถานีเพื่อนสนับสนุนรายการของกลุ่มองค์กรต่างๆ	8	10.4	8	10.4	10	13.0	6	7.8	45	58.4	2.06	
18. แนะนำเพื่อชื่อญาติให้กับรายการ	9	11.7	5	6.5	11	14.3	7	9.1	45	58.4	2.04	
19. ถ่ายทอดความรู้ผ่านการผลิตรายการ	9	11.7	4	5.2	12	15.6	6	7.8	46	59.7	2.01	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	9	11.7	2	2.6	14	18.2	6	7.8	46	59.7	1.99	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการบริหารสถานี												
21. เสนอสถานีที่จัดตั้งสถานี	7	9.1	5	6.5	11	14.3	3	3.9	51	66.2	1.88	
22. คัดเลือกสถานีที่จัดตั้งสถานี	7	9.1	7	9.1	8	10.4	4	5.2	51	66.2	1.90	
23. เสนอคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ	5	6.5	5	6.5	14	18.2	2	2.6	51	66.2	1.84	
24. คัดเลือกคณะกรรมการท่องเที่ยวต่างๆ	7	9.1	2	2.6	13	16.9	3	3.9	52	67.5	1.82	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	6	7.8	3	3.9	13	16.9	3	3.9	52	67.5	1.81	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	5	9.1	6	5.2	12	15.6	2	2.6	52	67.5	1.83	
27. จัดทำและยังบัญชีรายรับประมวลเพื่อการบริหารสถานี	5	6.5	5	6.5	8	10.4	8	10.4	51	66.2	1.77	
28. จัดสรรงบประมาณ	4	5.2	5	6.5	7	9.1	9	11.7	52	67.5	1.70	
29. จัดทำและยังบัญชีรายรับจากการบริหารสถานี	4	5.2	4	5.2	10	13.0	7	9.1	52	67.5	1.71	
30. จัดสรรงบประมาณ	3	3.9	2	2.6	10	13.0	9	11.7	53	68.8	1.61	
ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น												
31. ทำหน้าที่สื่อข่าวสารท้องถิ่น	7	9.1	9	11.7	14	18.2	4	5.2	43	55.8	2.13	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	5	6.5	6	7.8	10	13.0	8	10.4	48	62.3	1.86	
33. แจ้งข่าวสังคมสงเคราะห์	6	7.8	7	9.1	12	15.6	5	6.5	47	61.0	1.96	
34. แนะนำอาชีว	6	7.8	8	10.4	9	11.7	6	7.8	48	62.3	1.94	
35. แจ้งข่าวสารราชการ	10	13.0	5	6.5	12	15.6	5	6.5	45	58.4	2.09	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปกคล้องท้องถิ่น	8	10.4	7	9.1	10	13.0	7	9.1	45	58.4	2.04	
37. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น	5	6.5	7	9.1	12	15.6	5	6.5	48	62.3	1.91	
38. เมล็ดพันธุ์และประเพณีท้องถิ่น	8	10.4	11	14.3	8	10.4	5	6.5	45	58.4	2.12	
39. แนะนำบุญธรรมชาติและภาษาไทย	7	9.1	11	14.3	14	18.2	4	5.2	41	53.3	2.21	
40. ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	8	10.4	8	10.4	10	13.0	6	7.8	45	58.4	2.06	

จากตารางที่ 15 พบร่วมกับการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการรับฟังรายการเป็นประจำเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.34 ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.35 ชั่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.21 ชั่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.88 ชั่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกสถานที่จัดตั้งสถานี เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.90 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรอุปกรณ์เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.61 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานศุลฯ และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.21 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษา เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.86 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 16 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามระดับ การศึกษา

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ต่ำกว่าปริญญา		ตั้งแต่ปริญญาขึ้นไป	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
1. ค้านการรับฟังรายการ	128	2.68	12	2.57
2. ค้านการผลิตรายการ	128	1.92	12	2.55
3. ค้านการบริหารสถานี	128	1.76	12	1.90
4. ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน	128	1.98	12	2.87
รวม	-	2.09	-	2.47

จากตารางที่ 16 พนบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญา และการศึกษาตั้งแต่ปริญญาขึ้นไป มีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.09 และ 2.47 ตามลำดับ

โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญามีส่วนร่วมค้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.68 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน มีค่าเฉลี่ย 1.98 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ค้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.92 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายค้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.76 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาขึ้นไปมีส่วนร่วมค้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถินเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย คือ 2.87 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ค้านการรับฟังรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.57 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ค้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.55 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และสุดท้ายค้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.90 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม
การศึกษาต่อ กว่าปริญญาตรี

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										-	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	13	10.2	31	24.2	54	42.2	14	10.9	16	12.5	3.09	
2. รับฟังช่วงสาร	12	9.4	38	29.7	46	35.9	17	13.3	15	11.7	3.12	
3. ผลเปลี่ยนช่วงสารกันผู้อื่น	7	5.5	20	15.6	50	39.1	27	21.1	24	18.8	2.68	
4. ขอทราบช่วงสารจากรายการ	6	4.7	22	17.2	38	29.7	34	26.6	28	21.9	2.56	
5. รับฟังเพลิง	14	10.9	41	32.0	45	35.2	12	9.4	16	12.5	3.20	
6. ขอรับฟังเพลงจากรายการ	5	3.9	28	21.9	27	21.1	35	27.3	33	25.8	2.51	
7. หักหัวไม่ผูกอื่นรับฟังรายการ	11	8.6	27	21.1	39	30.5	19	14.8	32	25.0	2.73	
8. แจ้งผลการรับฟังซัญญาณความชัดเจนของสถานี	6	4.7	18	14.1	35	27.3	22	17.2	47	36.7	2.33	
9. ประเมินรายการ	6	4.7	16	12.5	36	28.1	29	22.7	41	32.0	2.35	
10. ติดตามและเสนอแนะรายการ	5	3.9	13	10.2	32	25.0	30	23.4	48	37.5	2.20	
ค้านการผลิตรายการ												
11. เข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน	3	2.3	10	7.8	19	14.8	20	15.6	76	59.4	1.78	
12. ดำเนินครุปแบบเนื้อหา และเวลาการออกอากาศของรายการ	6	4.7	7	5.5	27	21.1	16	12.5	72	56.3	1.90	
13. สนใจจะเข้ารายการ	6	4.7	18	14.1	19	14.8	21	16.4	64	50.0	2.07	
14. เข้ามาศึกษาการผลิตรายการ	5	3.9	11	8.6	19	14.8	16	12.5	77	60.2	1.89	
15. ร่วมจัดรายการ	10	7.8	7	5.5	11	8.6	18	14.1	82	64.1	1.79	
16. หยิบแพร่ช่วงสารที่มีประโยชน์แก่ผู้ฟัง	10	7.8	13	10.2	23	18.0	11	8.6	71	55.5	2.06	
17. ขอใช้สถานีเพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่างๆ	8	6.3	14	10.9	17	13.3	13	10.2	76	59.4	1.95	
18. แนะนำให้ชื่ออยู่ให้กับรายการ	9	7.0	7	5.5	22	17.2	16	12.5	74	57.8	1.91	
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ	10	7.8	11	7.8	19	15.6	15	11.7	73	57.0	1.98	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	10	7.8	5	3.9	23	18.0	15	11.7	75	58.6	1.91	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการบริหารสถานี												
21. เสนอสถานีที่จัดตั้งสถานี	10	7.8	8	6.3	19	14.8	11	8.6	80	62.5	1.88	
22. ศักดิ์เสื่อมสถานีที่จัดตั้งสถานี	9	7.0	7	5.5	19	14.8	12	9.4	81	63.3	1.84	
23. เสนอคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ	5	3.9	8	6.3	23	18.0	12	9.4	80	62.5	1.80	
24. ศักดิ์เสื่อมคณะกรรมการท่าทางไม่ถูกต้อง ๆ	7	5.5	4	3.1	22	17.2	14	10.9	81	63.3	1.77	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	6	4.7	4	3.1	21	16.4	15	11.7	82	64.1	1.73	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	6	4.7	9	7.0	19	14.8	13	10.2	81	63.3	1.80	
27. อัคคหาและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี	5	3.9	8	6.3	13	10.2	21	16.4	81	63.3	1.71	
28. อัคคหะงบประมาณ	4	3.1	6	4.7	17	13.3	17	13.3	84	65.6	1.66	
29. อัคคหะสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อการบริหารสถานี	5	3.9	6	3.1	21	18.0	14	10.9	82	64.1	1.73	
30. อัคคหะงบประมาณ	4	3.1	7	5.5	19	14.8	15	11.7	83	64.8	1.70	
ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น												
31. ทำหน้าที่สื่อข่าวสารท้องถิ่น	9	7.0	12	9.4	28	21.9	7	5.5	72	56.3	2.05	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	8	6.3	12	9.4	18	14.1	13	10.2	77	60.2	1.91	
33. แจ้งข่าวสารดังความต้องการ	8	6.3	12	9.4	21	16.4	10	7.8	77	60.2	1.94	
34. แนะนำอาชีวศึกษา	10	7.8	13	10.2	14	10.9	16	12.5	75	58.6	1.96	
35. แจ้งข่าวสารราชการ	10	7.8	11	7.0	20	11.7	14	16.4	73	57.0	1.99	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีวศึกษา	9	7.0	9	7.0	21	16.4	15	11.7	74	57.8	1.94	
37. แนะนำอาชีวศึกษาท้องถิ่น	9	6.3	10	7.8	17	14.1	16	12.5	76	59.4	1.91	
38. เมียพรัวภัยธรรมะประเพณีท้องถิ่น	10	7.8	14	9.4	19	16.4	11	8.6	74	57.8	2.02	
39. แจ้งงานอนุญาติงานฤทธิ์และงานประเพณี	11	8.6	14	10.9	24	18.8	11	8.6	68	53.1	2.13	
40. ถ่ายทอดศูนย์เรียนอนุญาติท้องถิ่น	10	7.8	12	9.4	17	13.3	16	12.5	73	57.0	1.98	

จากตารางที่ 17 พบว่า การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.20 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการติชมและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.20 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการเสนอใจที่จะจัดรายการ เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.07 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.78 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.88 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.66 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญงานกุศล และงานประจำปีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.13 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสาร การศึกษา และแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.91 เท่ากับ ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชนชน จำแนกตาม การศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชนชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	0	0.0	3	25.0	5	41.7	3	25.0	1	8.3	2.83	
2. รับฟังช่ำเวลา	0	0.0	4	33.3	3	25.0	4	33.3	1	8.3	2.83	
3. แยกเปลี่ยนช่ำเวลาการกักผู้ต้อง	0	0.0	2	16.7	6	50.0	3	25.0	1	8.3	2.75	
4. ขอทราบข่าวสารจากรายการ	0	0.0	2	16.7	3	25.0	4	33.3	3	25.0	2.33	
5. รับฟังแหล่ง	0	0.0	3	25.0	6	50.0	2	16.7	1	8.3	2.92	
6. ขอรับฟังแหล่งรายการ	0	0.0	0	0.0	6	50.0	2	16.7	4	33.3	2.17	
7. หักหัวนิ้วผู้ต้องรับฟังรายการ	1	8.3	2	16.7	4	33.3	3	25.0	2	16.7	2.75	
8. แจ้งผลการรับฟังตัญญานความต้องการ	0	0.0	3	8.3	1	25.0	2	16.7	6	50.0	2.08	
9. ปะเพี่ยนรายการ	1	8.3	3	25.0	2	16.7	1	8.3	5	41.7	2.50	
10. ติดตามและแนะนำรายการ	1	8.3	3	25.0	2	16.7	2	16.7	4	33.3	2.58	
ค้านการผลิตรายการ												
11. เข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชนชน	2	16.7	1	8.3	1	8.3	1	8.3	7	58.3	2.17	
12. กำหนดรูปแบบ เนื้อหา และเวลาการออกอากาศของรายการ	2	16.7	1	16.7	2	16.7	0	0.0	7	50.0	2.25	
13. สนใจที่จะจัดรายการ	3	25.0	1	8.3	3	25.0	2	16.7	3	25.0	2.92	
14. เข้ามาศึกษาการผลิตรายการ	0	0.0	5	41.7	1	8.3	2	16.7	4	33.3	2.58	
15. ร่วมจัดรายการ	2	16.7	2	16.7	2	16.7	1	8.3	5	41.7	2.58	
16. ขยายภาพช่ำเวลาที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง	3	25.0	3	25.0	2	16.7	1	8.3	3	25.0	3.17	
17. ขอใช้อำนีพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่างๆ	2	16.7	1	8.3	4	33.3	0	0.0	5	41.7	2.58	
18. แนะนำแหล่งข้อมูลให้กับรายการ	2	16.7	1	8.3	4	33.3	1	8.3	4	33.3	2.67	
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ	2	16.7	0	0.0	3	25.0	2	16.7	5	41.7	2.33	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	2	16.7	1	8.3	2	16.7	0	0.0	7	58.3	2.25	

ตารางที่ 18 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิเทศษุนชน์	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการบริหารสถานี												
21. เสนอสถานีที่อัคคีสถานี	0	0.0	4	33.3	2	16.7	1	8.3	5	41.7	2.42	
22. คัดเลือกสถานีที่อัคคีสถานี	0	0.0	4	33.3	2	16.7	1	8.3	5	41.7	2.42	
23. เสนอคณะกรรมการบริหารและคอมมิทีงาน	0	0.0	2	16.7	4	33.3	0	0.0	6	50.0	2.17	
24. คัดเลือกคุณภาพทำงานฝ่ายต่าง ๆ	0	0.0	3	25.0	2	16.7	0	0.0	7	58.3	2.08	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	0	0.0	2	16.7	2	16.7	0	0.0	8	66.7	1.83	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	0	0.0	2	16.7	1	8.3	2	16.7	7	58.3	1.83	
27. อัคคีและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี	0	0.0	1	8.3	2	16.7	2	16.7	7	58.3	1.75	
28. จัดสรรงบประมาณ	0	0.0	1	8.3	0	0.0	5	41.7	6	50.0	1.67	
29. อัคคีและสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อการบริหารสถานี	0	0.0	1	8.3	1	8.3	1	8.3	9	75.0	1.50	
30. จัดสรรงบอุปกรณ์	0	0.0	0	0.0	0	0.0	4	33.3	8	66.7	1.33	
ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น												
31. ทำหน้าที่สื่อสารมวลชนท้องถิ่น	3	25.0	2	16.7	3	25.0	1	8.3	3	25.0	3.08	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	0	0.0	2	16.7	2	16.7	5	41.7	3	25.0	2.25	
33. แจ้งข่าวดังความสนใจของครัวเรือน	0	0.0	2	16.7	4	33.3	3	25.0	3	25.0	2.42	
34. แนะนำอาชีพ	0	0.0	2	16.7	5	41.7	2	16.7	3	25.0	2.50	
35. แจ้งข่าวสารราชการ	4	33.3	1	8.3	3	25.0	2	16.7	2	16.7	3.25	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	3	25.0	2	16.7	3	25.0	3	25.0	1	8.3	3.25	
37. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น	0	0.0	2	16.7	5	41.7	3	25.0	2	16.7	2.58	
38. เมียหรือภรรยาธรรมและประเทศาภิเษกท้องถิ่น	1	8.3	4	33.3	2	16.7	4	33.3	1	8.3	3.00	
39. แจ้งงานยาัญญาณฤทธิ์และงานประจำเดือน	0	0.0	4	33.3	6	50.0	1	8.3	1	8.3	3.08	
40. ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	2	16.8	4	33.3	3	25.0	2	16.7	1	8.3	3.33	

จากตารางที่ 18 พบว่า การมีส่วนร่วมในโครงการวิเทศษุนชน์ในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาด้วยแบบปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.92 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.08 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาด้วยแบบปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.17 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิเทศษุนชน์เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.17 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาด้วยแบบปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการเสนอ และคัดเลือกสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.42 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.33 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผ่านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาด้วยแบบปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความปัญญาท้องถิ่นเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.33 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสาร การศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.25 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 19 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามสถานภาพสมรส

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	โสด		สมรส หม้าย หย่า	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
1. ด้านการรับฟังรายการ	38	2.27	102	2.81
2. ด้านการผลิตรายการ	38	1.72	102	2.07
3. ด้านการบริหารสถานี	38	1.48	102	1.88
4. ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น	38	1.88	102	2.13
รวม	-	1.84	-	2.22

จากตารางที่ 19 พนบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งทั้งที่มีสถานภาพโสด และสถานภาพสมรส หม้าย หย่ามีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.84 และ 2.22 ตามลำดับ

โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.27 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 1.88 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.72 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.48 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่ามีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.81 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.13 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.07 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.88 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 20 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม
สถานภาพโสด

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	2	5.3	7	18.4	14	36.8	8	21.1	7	18.4	2.71	
2. รับฟังช่าวสาร	1	2.6	8	21.1	10	26.3	12	31.6	7	18.4	2.58	
3. แยกเป็นช่วงช่าวสารกันตู้อั่น	0	0.0	6	15.8	13	34.2	8	21.1	11	29.0	2.37	
4. ข้อมูลน่าสนใจจากรายการ	0	0.0	5	13.2	7	18.4	12	31.6	14	36.8	2.08	
5. รับฟังเพลง	3	7.9	11	29.0	12	31.6	5	13.2	7	18.4	2.95	
6. หันรับฟังเพลงจากการถ่ายทอดสด	0	0.0	5	13.2	5	13.2	9	23.7	19	50.0	1.89	
7. หักวนไปตู้อั่นรับฟังรายการ	2	5.3	4	10.5	14	36.8	7	18.4	11	29.0	2.45	
8. แบ่งผลการรับฟังอัญญาความชัดเจนของสถานี	0	0.0	2	5.3	9	23.7	8	21.1	19	50.0	1.84	
9. ประณินรายการ	1	2.6	2	5.3	9	23.7	8	21.1	18	47.4	1.95	
10. ติดตามและแนะนำรายการ	0	0.0	3	7.9	10	26.3	6	15.8	19	50.0	1.92	
ค้านการเผยแพร่รายการ												
11. เข้าอบรมในโครงการเผยแพร่รายการวิทยุชุมชน	0	0.0	2	5.3	2	5.3	8	21.1	25	65.8	1.53	
12. กำหนดครุภาระเนื้อหา และเวลาการออกอากาศของรายการ	0	0.0	2	5.3	2	5.3	3	7.9	25	65.8	1.66	
13. สนใจท่องจำรายการ	0	0.0	4	10.5	4	10.5	4	10.5	22	57.9	1.84	
14. เข้ามาศึกษาการเผยแพร่รายการ	0	0.0	2	5.3	2	5.3	4	10.5	24	63.2	1.68	
15. ร่วมอัศจรรยาการ	0	0.0	3	7.9	3	7.9	7	18.4	25	65.8	1.58	
16. เผยแพร่ช่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง	0	0.0	6	15.8	6	15.8	3	7.9	20	52.6	2.03	
17. ขอใช้สถานีเพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่างๆ	1	2.6	5	13.2	5	13.2	3	7.9	25	65.8	1.79	
18. แนะนำแหล่งข้อมูลให้กับรายการ	1	2.6	1	2.6	1	2.6	5	13.2	25	65.8	1.63	
19. ต่อยอดความรู้ด้านการเผยแพร่รายการ	2	5.3	3	7.9	3	7.9	5	13.2	24	63.2	1.79	
20. ให้คำปรึกษาด้านการเผยแพร่รายการ	2	5.3	3	7.9	3	7.9	3	7.9	27	71.1	1.68	

ตารางที่ 20 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										— X —	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการบริหารสถานี												
21. เสนอขอตัดสิ่งปลูกสร้างที่อันตรายต่อสาธารณะ	1	2.6	3	7.9	4	10.5	4	10.5	26	68.4	1.66	
22. ตัดเสือกสถานีที่บังคับต้องเดินทาง	2	5.3	1	2.6	4	10.5	4	10.5	27	71.1	1.61	
23. เสนอขอผ่อนปรนการบันทึกหารและคุมการทำงาน	0	0.0	1	2.6	5	13.2	6	15.8	26	68.4	1.50	
24. ตัดเสือกคุมการทำงานฝ่ายต่างๆ	0	0.0	1	2.6	3	7.9	6	15.8	28	73.7	1.39	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	0	0.0	1	2.6	5	13.2	5	13.2	27	71.1	1.47	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	1	2.6	1	2.6	3	7.9	7	18.4	26	68.4	1.53	
27. จัดทำและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี	0	0.0	1	2.6	2	5.3	7	18.4	28	73.7	1.37	
28. จัดสรรงบประมาณ	0	0.0	0	0.0	4	10.5	5	13.2	29	76.3	1.34	
29. จัดทำแผนบัญชีบุคลากรที่ต้องมีการบันทึกห้องเรียน	0	0.0	1	2.6	5	13.2	4	10.5	28	73.7	1.45	
30. จัดสรรอุปกรณ์	0	0.0	3	7.9	3	7.9	4	10.5	28	73.7	1.50	
ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น												
31. ห้ามนำเข้าสื่อข่าวสารท้องถิ่น	2	5.3	4	10.5	7	18.4	2	5.3	23	60.5	1.95	
32. แบ่งข่าวสารการศึกษา	2	5.3	4	10.5	4	10.5	5	13.2	23	60.5	1.87	
33. แบ่งข่าวสารคนดังเคราะห์ที่ต้องห้าม	1	2.6	4	10.5	6	15.8	3	7.9	24	63.2	1.82	
34. แนะนำอธิษฐาน	3	7.9	3	7.9	4	10.5	6	15.8	22	57.9	1.92	
35. แบ่งข่าวสารราชการ	1	2.6	5	13.2	5	13.2	5	13.2	22	57.9	1.89	
36. แบ่งข้อมูลที่ยังไม่ได้รับการประกาศของท้องถิ่น	1	2.6	1	2.6	10	26.3	5	13.2	21	55.3	1.84	
37. แนะนำแพลตฟอร์มท้องถิ่น	2	5.3	2	5.3	4	10.5	7	18.4	23	60.5	1.76	
38. เมียพาร์ทเนอร์ชุมชนธรรมชาติและประเพณีท้องถิ่น	2	5.3	5	13.2	2	5.3	7	18.4	22	57.9	1.89	
39. แนะนำนิยามถูกต้องและภาษาประเพณี	3	7.9	2	5.3	7	18.4	5	13.2	21	55.3	1.97	
40. ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	1	2.6	5	13.2	4	10.5	8	21.1	20	52.6	1.92	

จากตารางที่ 20 พนวณว่า การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีส่วนร่วมในการรับฟังเพียงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.95 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.84 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.03 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.53 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการบริหารสถานี

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.66 ชั่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.34 ชั่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน

กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่สื่อข่าวสารท่องถิน และแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.97 เท่ากัน ชั่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถินเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.76 ชั่งอยู่ในระดับน้อย

คร้างที่ 21 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม

สถานภาพสมรส หมาย หย่า

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	11	10.8	27	26.5	45	44.1	9	8.8	10	9.8	3.20	
2. รับฟังข่าวสาร	11	10.8	34	33.3	39	38.2	9	8.8	9	8.8	3.28	
3. บอกปื่อเพื่อนข่าวสารกันบ่อย	7	6.9	16	15.7	43	42.2	22	21.6	14	13.7	2.80	
4. ขอทราบข่าวสารจากภายนอก	6	5.9	19	18.6	34	33.3	26	25.5	17	16.7	2.72	
5. รับฟังเพลง	11	10.8	33	32.5	39	38.2	9	8.8	10	9.8	3.25	
6. ขอรับฟังเพลงจากภายนอก	5	4.9	23	22.6	28	27.5	28	27.5	18	17.7	2.70	
7. หักหัวใจให้ผู้อื่นรับฟังรายการ	10	9.8	25	24.5	29	28.4	15	14.7	23	22.6	2.84	
8. แจ้งผลการรับฟังด้วยญาณความชัดเจนของสถานี	6	5.9	19	18.6	27	26.5	16	15.7	34	33.3	2.48	
9. ปะเนินรายการ	6	5.9	17	16.7	29	28.4	22	21.6	28	27.5	2.52	
10. ติดตามและเตือนภัยรายการ	6	5.9	13	12.8	24	23.5	26	25.5	33	32.5	2.34	
ค้านการผลิตรายการ												
11. นำเสนอในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน	5	4.9	9	8.8	17	16.7	13	12.8	58	56.9	1.92	
12. กำหนดครุภัณฑ์เนื้อหา และเวลาการออกอากาศของรายการ	8	7.8	6	5.9	21	20.6	13	12.8	54	52.9	2.03	
13. สนใจท่องอัครายการ	9	8.8	15	14.7	14	13.7	19	18.6	45	44.1	2.25	
14. สำนักศึกษาการผลิตรายการ	5	4.9	14	13.7	12	11.8	14	13.7	57	55.9	1.98	
15. ร่วมหัตถกรรม	12	11.8	6	5.9	10	9.8	12	11.8	62	60.8	1.96	
16. เผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง	13	12.8	10	9.8	16	15.7	9	8.8	54	52.9	2.21	
17. ขอใช้สถานีเพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่างๆ	9	8.8	10	9.8	17	16.7	10	9.8	56	54.9	2.08	
18. แนะนำแหล่งข้อมูลให้กับรายการ	10	9.8	7	6.9	20	19.6	12	11.8	53	52.0	2.11	
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ	10	9.8	8	7.8	18	17.7	12	11.8	54	52.9	2.10	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	10	9.8	3	2.9	22	21.6	12	11.8	55	53.9	2.03	

ตารางที่ 21 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										— X —	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการบริหารสถานี												
21. เสนอสถานีที่จัดตั้งสถานี	9	8.8	9	8.8	17	16.8	8	7.8	59	57.8	2.03	
22. ตัดเงินออกสถานีที่จัดตั้งสถานี	7	6.9	10	9.89	17	16.8	9	8.8	59	57.8	1.99	
23. เสนอขอคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการทำงาน	5	4.9	9	8.8	22	21.6	6	5.9	60	58.8	1.95	
24. ตัดเงินออกคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการทำงาน	7	6.9	6	5.9	21	20.6	8	7.8	60	58.8	1.94	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	6	5.9	5	4.9	18	17.7	10	9.8	63	61.8	1.83	
26. วางแผนห้องสถานี	5	4.9	10	9.8	17	16.8	8	7.8	62	60.8	1.90	
27. ตัดไฟและ斷บัญชีประจำเดือนเพื่อการบริหารสถานี	5	4.9	8	7.8	13	12.8	16	15.7	60	58.8	1.84	
28. ตัดเบี้ยประจำเดือน	4	3.9	7	6.9	13	12.8	17	16.8	61	59.8	1.78	
29. ตัดไฟและ断บัญชีประจำเดือนเพื่อการบริหารสถานี	5	4.9	6	5.9	17	16.8	11	10.8	63	61.8	1.81	
30. ตัดเบี้ยประจำเดือน	4	3.9	4	3.9	16	15.7	15	14.7	63	61.8	1.74	
ต้านการเมืองพัว่ยวัววัวห้องถัง												
31. ทำให้ห้องถังเสื่อม化	10	9.8	10	9.8	24	23.5	6	5.9	52	51.0	2.22	
32. แห้ง化ห้องถัง	6	5.9	10	9.8	16	15.7	13	12.8	57	55.9	1.97	
33. แห้ง化ห้องถังคงจะหายไป	7	6.9	10	9.8	19	18.6	10	9.8	56	54.9	2.04	
34. แห้ง化ห้องถัง	7	6.9	12	11.8	15	14.7	12	11.8	56	54.9	2.04	
35. แห้ง化ห้องถังสาธารณะ	13	12.8	7	6.9	18	17.7	11	10.8	53	52.0	2.18	
36. แห้ง化ห้องถังที่ไม่ได้ห้องถัง	11	10.8	10	9.8	14	13.7	13	12.8	54	52.9	2.13	
37. แห้ง化ห้องถังที่ไม่ใช่ห้องถัง	7	6.9	10	9.8	18	17.7	12	11.8	55	53.9	2.04	
38. แห้ง化ห้องถังสาธารณะและประเพณีห้องถัง	9	8.8	13	12.8	19	18.6	8	7.8	53	52.0	2.19	
39. แห้ง化ห้องถัง งานศุกศอก และงานประเพณี	8	7.8	16	15.7	23	22.6	7	6.9	48	47.1	2.30	
40. ต่อต้านกฎหมายน้ำอยู่ห้องถัง	11	10.8	11	10.8	16	15.7	10	9.8	54	52.9	2.17	

จากตารางที่ 21 พนวจ ว่า การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่ามีส่วนร่วมในการรับฟังข่าวสารเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.28 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.34 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่ามีส่วนร่วมในการสนับสนุนที่จะจัดรายการ เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.25 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.92 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่ามีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้ง สถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.03 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบอุปกรณ์เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.74 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่ามีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.30 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสาร การศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.97 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 22 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามอาชีพ

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	เกย์ครกรรม		นอกภาคเกษตรกรรม	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย (x)
1. ด้านการรับฟังรายการ	57	2.70	83	2.64
2. ด้านการผลิตรายการ	57	1.93	83	2.00
3. ด้านการบริหารสถานี	57	1.80	83	1.76
4. ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น	57	1.93	83	2.15
รวม	-	2.09	-	2.14

จากตารางที่ 22 พนวจ กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มีอาชีพเกษตรกรรม และนอกภาคเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.09 และ 2.14 ตามลำดับ

โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.70 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการผลิตรายการ และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 1.93 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.80 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนอกภาคเกษตรกรรมมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.64 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.15 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ด้าน การผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.00 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.76 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 23 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม
อาชีพเกษตรกรรม

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										<u>X</u>	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ผู้นำการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	5	8.8	18	31.6	20	35.1	7	12.3	7	12.3	3.12	
2. รับฟังข่าวสาร	6	10.5	18	31.6	19	33.3	8	14.0	6	10.5	3.18	
3. ออกบล็อกข่าวสารกับผู้อื่น	4	7.0	11	19.3	25	43.9	7	12.3	10	17.5	2.86	
4. ชักชวนช่วยสารจากรายการ	5	8.8	8	14.0	19	33.3	11	19.3	14	24.6	2.63	
5. รับฟังเพลง	5	8.8	18	31.6	21	36.8	5	8.8	8	14.0	3.12	
6. ชักชวนฟังเพลงจากรายการ	2	3.5	11	19.3	15	26.3	13	22.8	16	28.1	2.47	
7. รักชวนให้ผู้อื่นรับฟังรายการ	7	12.3	10	17.5	17	29.8	8	14.0	15	26.3	2.75	
8. แบ่งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานี	4	7.0	8	14.0	12	21.1	9	15.8	24	42.1	2.28	
9. ประเมินรายการ	5	8.8	3	5.3	16	28.1	13	22.8	20	35.1	2.30	
10. ศึกษาและเตือนภัยรายการ	5	8.8	7	12.3	11	19.3	11	19.3	23	40.4	2.30	
ผู้นำความอิทธิพล												
11. เก็บรวบรวมในโครงการพัฒนาระบบวิทยุชุมชน	3	5.3	7	12.3	6	10.5	7	12.3	34	59.7	1.91	
12. กำหนดครุภัณฑ์ เครื่องใช้ และเวลาการออกอากาศของรายการ	5	8.8	2	3.5	9	15.8	7	12.3	34	59.7	1.89	
13. ดำเนินกิจกรรมรายการ	6	10.5	4	7.0	10	17.5	11	19.3	26	45.6	2.18	
14. พัฒนาศักยภาพการผลิตรายการ	4	7.0	6	10.5	4	7.0	10	17.5	33	57.9	1.91	
15. ร่วมขับเคลื่อนรายการ	6	10.5	2	3.5	5	8.8	8	14.0	36	63.2	1.84	
16. เผยแพร่องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง	5	8.8	5	8.8	9	15.8	7	12.3	31	54.4	2.05	
17. ขอใช้สถานีเพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่างๆ	5	8.8	3	5.3	7	12.3	8	14.0	34	59.7	1.89	
18. แนะนำเนื้อหาข้อมูลให้กับรายการ	4	7.0	4	7.0	7	12.3	8	14.0	34	59.7	1.88	
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ	4	7.0	3	5.3	8	14.0	9	15.8	33	57.9	1.88	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	5	8.8	2	3.5	8	14.0	7	12.3	35	61.4	1.86	

ตารางที่ 23 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										-	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ด้านการบริหารสถานี												
21. เมนูสถานีที่จัดตั้งสถานี	6	10.5	1	1.8	11	19.3	3	5.3	36	63.2	1.91	
22. คัดเลือกสถานีที่จัดตั้งสถานี	6	10.5	2	3.5	8	14.0	5	8.8	36	63.2	1.89	
23. เมนูคณะกรรมการบริหารและคอมมิทีงาน	4	7.0	4	7.0	10	17.5	3	5.3	36	63.2	1.89	
24. คัดเลือกคอมมิทีงานฝ่ายค่าง ๆ	6	10.5	1	1.8	9	15.8	5	8.8	36	63.2	1.88	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	5	8.8	1	1.8	7	12.3	6	10.5	38	66.7	1.75	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	4	7.0	2	3.5	9	15.8	5	8.8	37	64.9	1.79	
27. ตัดภาพและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี	4	7.0	2	3.5	6	10.5	8	14.0	37	64.9	1.74	
28. ตัดสรรงบประมาณ	4	7.0	3	5.3	4	7.0	7	12.3	39	68.4	1.70	
29. ตัดภาพและสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อการบริหารสถานี	4	7.0	1	1.8	9	15.8	5	8.8	38	66.7	1.74	
30. ตัดสรรอุปกรณ์	3	5.3	2	3.5	7	12.3	6	10.5	39	68.4	1.67	
ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น												
31. หัวหน้าที่ดูแลข่าวสารท้องถิ่น	6	10.5	4	7.0	12	21.1	2	3.5	33	57.9	2.09	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	5	8.8	2	3.5	7	12.3	7	12.3	36	63.2	1.82	
33. แจ้งข่าวดังกล่าวในครอบครัว	6	10.5	2	3.5	7	12.3	6	10.5	36	63.2	1.88	
34. แนะนำอธิบดี	5	8.8	5	8.8	5	8.8	5	8.8	37	64.9	1.88	
35. แจ้งข่าวสารราชการ	7	12.3	2	3.5	7	12.3	6	10.5	35	61.4	1.95	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการประกาศองท้องถิ่น	6	10.5	2	3.5	7	12.3	6	10.5	36	63.2	1.88	
37. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น	5	8.8	2	3.5	9	15.8	5	8.8	36	63.2	1.86	
38. เผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	6	10.5	4	7.0	7	12.3	6	10.5	34	59.7	1.98	
39. แจ้งงานบุญ งานศุภศิลป์ และงานประจำเดือน	6	10.5	2	3.5	14	24.6	3	5.3	32	56.1	2.07	
40. อ่านบทคู่กันเป็นภาษาท้องถิ่น	6	10.5	2	3.5	8	14.0	7	12.3	34	59.7	1.93	

จากตารางที่ 23 พนวจ ว่า การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการรับฟังข่าวสารเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.18 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.28 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการรับฟังรายการ เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.18 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการร่วมจัดรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.84 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.91 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบอุปกรณ์เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.67 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องเที่ยน กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่สื่อข่าวสาร ท่องเที่ยนเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.09 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.82 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 24 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม อาชีพนักภาคเกษตรกรรม

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	8	9.6	16	19.3	39	47.0	10	12.1	10	12.1	3.02	
2. รับฟังข่าวสาร	6	7.2	24	28.9	30	36.1	13	15.7	10	12.1	3.04	
3. เมตตาอ่อนข่าวสารกันผู้อื่น	3	3.6	11	13.2	31	37.4	23	27.7	15	18.1	2.57	
4. ขอทราบข่าวสารจากรายการ	1	1.2	16	19.3	22	26.5	27	32.5	17	20.5	2.48	
5. รับฟังเพลง	9	10.8	26	31.3	30	36.1	9	10.8	9	10.8	3.20	
6. ขอรับฟังเพลงจากรายการ	3	3.6	17	20.5	18	21.7	24	28.9	21	25.3	2.48	
7. หักหัวไปหูกันรับฟังรายการ	5	6.0	19	22.9	26	31.3	14	16.9	19	22.9	2.72	
8. แหงแหงการรับฟังด้วยความตั้งใจของสถานี	2	2.4	13	15.7	24	28.9	15	18.1	29	34.9	2.33	
9. ประเมินรายการ	2	2.4	16	19.3	22	26.5	17	20.5	26	31.3	2.41	
10. ติดตามและแนะนำรายการ	1	1.2	9	10.8	23	27.7	21	25.3	29	34.9	2.18	
ค้านการผลิตรายการ												
11. เรื่องบันดาลในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน	2	2.4	4	4.8	14	16.9	14	16.9	49	59.0	1.75	
12. กำหนดครุภัณฑ์เพื่อทำ และเวลาการออกอากาศทางรายการ	3	3.6	6	7.2	20	24.1	9	10.8	45	54.2	1.95	
13. สนใจที่จะจัดรายการ	3	3.6	15	18.1	12	14.5	12	14.5	41	49.4	2.12	
14. สามารถศึกษาการผลิตรายการ	1	1.2	10	12.1	16	19.3	8	9.6	48	57.8	1.89	
15. ร่วมจัดรายการ	6	7.2	7	8.4	8	9.6	11	13.2	51	61.5	1.87	
16. เผยแพร่ร่วมข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง	8	9.6	11	13.2	16	19.3	5	6.0	43	51.8	2.23	
17. ขอใช้สถานีเพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ	5	6.0	12	14.5	14	16.9	5	6.0	47	56.6	2.07	
18. แนะนำแหล่งข้อมูลให้กับรายการ	7	8.4	4	4.8	19	22.9	9	10.8	44	53.0	2.05	
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ	8	9.6	8	9.6	14	16.9	8	9.6	45	54.2	2.11	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	7	8.4	4	4.8	17	20.5	8	9.6	47	56.6	1.99	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ด้านการบริหารสถานี												
21. เมนูสถานีที่จัดตั้งสถานี	7	8.4	4	4.8	17	20.5	8	9.6	47	56.6	1.94	
22. ตัวเลือกสถานีที่จัดตั้งสถานี	4	4.8	11	13.2	10	12.1	9	10.8	49	59.0	1.88	
23. เสนอคณฑ์กรรมการบริหารและคณะกรรมการท่ามงาน	3	3.6	9	10.8	13	15.7	8	9.6	50	60.2	1.78	
24. ตัวเลือกคณะกรรมการท่ามงานฝ่ายต่าง ๆ	1	1.2	6	7.2	17	20.5	9	10.8	50	60.2	1.73	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	1	1.2	6	7.2	15	18.1	9	10.8	52	62.7	1.72	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	1	1.2	5	6.0	16	19.3	9	10.8	52	62.7	1.81	
27. ตัวหากะและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี	2	2.4	9	10.8	11	13.2	10	12.1	51	61.5	1.70	
28. ตัวสร้างนิยมประจำ	0	0.0	4	4.8	13	15.7	15	18.1	51	61.5	1.64	
29. ตัวหากะและสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อการบริหารสถานี	1	1.2	6	7.2	13	15.7	10	12.1	53	63.9	1.70	
30. ตัวสร้างนิยมประจำ	1	1.2	5	6.0	12	14.5	13	15.7	52	62.7	1.67	
ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น												
31. ทำหน้าที่เดือชาวยาสารท้องถิ่น	6	7.2	10	12.1	19	22.9	6	7.2	42	50.6	2.18	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	3	3.6	12	14.5	13	15.7	11	13.2	44	53.0	2.02	
33. แจ้งข่าวสังคมสงเคราะห์	2	2.4	12	14.5	18	21.7	7	8.4	44	53.0	2.05	
34. แนะนำอาชีพ	5	6.0	10	12.1	14	16.9	13	15.7	41	49.4	2.10	
35. แจ้งข่าวสารราชการ	7	8.4	10	12.1	16	19.3	10	12.1	40	48.2	2.20	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพท้องถิ่น	6	7.2	9	10.8	17	20.5	12	14.5	39	47.0	2.17	
37. แนะนำหนังท่องเที่ยวของท้องถิ่น	4	4.8	10	12.1	13	15.7	14	16.9	42	50.6	2.04	
38. เมขพาร์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น	5	6.0	14	16.9	14	16.9	9	10.8	41	49.4	2.19	
39. แจ้งงานบุญ งานฤกษ์ และงานประจำปี	5	6.0	16	19.3	16	19.3	9	10.8	37	44.6	2.31	
40. ประชาสัมพันธ์ข้อมูลท้องถิ่น	6	7.2	14	16.9	12	14.5	11	13.2	40	48.2	2.22	

จากตารางที่ 24 พนบฯ การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักภาพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.20 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการดิจิทัลและเสนอแนวรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.18 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักภาพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.23 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.75 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักภาคเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.94 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.64 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักภาคเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญงานฤกษ์ และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.31 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.02 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามรายได้

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปี		ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปี	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
1. ค้านการรับฟังรายการ	11	1.70	129	2.75
2. ค้านการผลิตรายการ	11	1.00	129	2.06
3. ค้านการบริหารสถานี	11	1.00	129	1.84
4. ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น	11	1.04	129	2.15
รวม	-	1.19	-	2.20

จากตารางที่ 25 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 1.19 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20

โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมค้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.70 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 1.04 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด และสุดท้ายค้านการผลิตรายการ และค้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.00 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีมีส่วนร่วมค้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.75 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.15 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ค้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.06 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายค้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.84 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 26 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม
รายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปี

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ผู้นำการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	0	0.0	3	27.3	4	36.4	0	0.0	4	36.4	2.55	
2. รับฟังบ้างครั้ง	0	0.0	3	27.3	3	27.3	1	9.1	4	36.4	2.45	
3. แยกเป็นยังช่วยสารกับผู้อื่น	0	0.0	0	0.0	2	18.2	3	27.3	6	54.5	1.64	
4. ขอทราบช่วยสารจากรายการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	4	36.4	7	63.6	1.36	
5. รับฟังเพลิน	0	0.0	2	18.2	5	45.5	0	0.0	4	36.4	2.45	
6. ขอรับฟังเพลงจากรายการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	5	45.5	6	54.5	1.45	
7. ข้อชวนให้ผู้อื่นรับฟังรายการ	0	0.0	0	0.0	2	18.2	2	18.2	7	63.6	1.55	
8. แจ้งผลการรับฟังด้วยความชัดเจนของสถานี	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	18.2	9	81.8	1.18	
9. ประณีตรายการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	18.2	9	81.8	1.18	
10. ติดตามและเตือนแนะนำรายการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	2	18.2	9	81.8	1.18	
ผู้นำประเมินรายการ												
11. ชื่อownern ในโครงการพัฒนารายการวิทยุชุมชน	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
12. กำหนดครุภูมิแบบ เกื้อหน้า และเวลาการออกอากาศของรายการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
13. สนใจท่องเที่ยวรายการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	9.1	10	90.9	1.09	
14. สามารถศึกษาการผลิตรายการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
15. ร่วมจัดรายการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
16. เพชรบุรีช่วยสารที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้ฟัง	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
17. ขอใช้สถานีเพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่างๆ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
18. แนะนำเพื่อนชื่อนักวิทยุให้กับรายการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	

ตารางที่ 26 (ค่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชนชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ด้านการบริหารสถานี												
21. เมมอเดอร์ที่จัดตั้งสถานี	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
22. ตัวเลือกสถานีที่จัดตั้งสถานี	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
23. เมมอเดอร์กรรมการบริหารและคณะกรรมการทำงาน	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
24. ตัวเลือกคณะกรรมการบริหารสถานี	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
27. ตัวกำหนดมาตรฐานประเมินผลที่สาธารณะต้องการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
28. ตัวสร้างประเมิน	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
29. ตัวกำหนดมาตรฐานอุปกรณ์ที่สาธารณะต้องการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
30. ตัวสร้างอุปกรณ์	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น												
31. ทำหน้าที่สื่อข่าวสารท้องถิ่น	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	9.1	10	90.9	1.09	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
33. แจ้งข่าวดังความต้องการของชุมชน	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
34. แนะนำอาชีพ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
35. แจ้งข่าวสารราชการ	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปกป้องท้องถิ่น	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
37. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น	0	0.0	0	0.0	0	0.0	0	0.0	11	100	1.00	
38. เมียพรัวพันธุ์ธรรมและประเพณีท้องถิ่น	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	9.1	10	90.9	1.09	
39. แนะนำบุญราษฎร์และงานประเพณี	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	9.1	10	90.9	1.09	
40. ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	0	0.0	0	0.0	0	0.0	1	9.1	10	90.9	1.09	

จากตารางที่ 26 พบว่า การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชนชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมในการรับฟังรายการเป็นประจำเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.55 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานี ประเมินรายการ รวมทั้งคิดรวมและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.18 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้จัดรายการ เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.09 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่อีก 9 ข้อ มีส่วนร่วมรองลงมา มีค่าเฉลี่ย 1.00 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมทั้ง 10 ข้อ เท่ากัน มีค่าเฉลี่ย 1.00 ช่องอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่สื่อข่าวสารท้องถิ่น เพย์เพร์วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น แจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณี รวมทั้งถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.09 เท่ากัน ช่องอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่อีก 6 ข้อ มีส่วนร่วมรองลงมา มีค่าเฉลี่ย 1.00 เท่ากัน ช่องอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตารางที่ 27 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม
รายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปี

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ด้านการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	13	10.1	31	24.0	55	42.6	17	13.2	13	10.1	3.11	
2. รับฟังข่าวสาร	12	9.3	39	30.2	46	35.7	20	15.5	12	9.3	3.15	
3. ออกปลี่ยนข่าวสารกันตื้อๆ	7	5.4	22	17.1	54	41.9	27	20.9	19	14.7	2.78	
4. ขอทราบเรื่องต่างๆ การายการ	6	4.7	24	18.6	41	31.8	34	26.4	24	18.6	2.64	
5. รับฟังเพลง	14	10.9	42	32.6	46	35.7	14	10.9	13	10.1	3.23	
6. ขอรับฟังแหล่งข่าวรายการ	5	3.9	28	21.7	33	25.6	32	24.8	31	24.0	2.57	
7. ซักขวัญหัวผู้อื่นรับฟังรายการ	12	9.3	29	22.5	41	31.8	20	15.5	27	20.9	2.84	
8. แจ้งผลการรับฟังสัญญาณความพึงพอใจของสถานี	6	4.7	21	16.3	36	27.9	22	17.1	44	34.1	2.40	
9. ประณีตรายการ	7	5.4	19	14.8	38	29.5	28	21.7	37	28.7	2.47	
10. ติดตามและเสนอเนื้อหารายการ	6	4.7	16	12.4	34	26.4	30	23.3	43	33.3	2.32	
ด้านการผลิตรายการ												
11. นำเสนอในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน	5	3.9	11	8.5	20	15.5	21	16.3	72	55.8	1.88	
12. กำหนดรูปแบบเนื้อหา และเวลาการออกอากาศของรายการ	8	6.2	8	6.2	29	22.5	16	12.4	68	52.7	2.01	
13. สนใจที่จะจัดรายการ	9	7.0	19	14.8	22	17.1	22	17.1	57	44.2	2.23	
14. เข้ามาศึกษาการผลิตรายการ	5	3.9	16	12.4	20	15.5	18	14.0	70	54.3	1.98	
15. ร่วมจัดรายการ	12	9.3	9	7.0	13	10.1	19	14.7	76	58.9	1.93	
16. เมย์พร้อมรับฟังรายการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง	13	10.1	16	12.4	25	19.4	12	9.3	63	48.8	2.26	
17. ขอใช้สถานีเพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่างๆ	10	7.8	15	11.6	21	16.3	13	10.1	70	54.3	2.09	
18. แนะนำแหล่งข้อมูลให้กับรายการ	11	8.5	8	6.2	26	20.2	17	13.2	67	51.9	2.06	
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ	12	9.3	11	8.5	22	17.1	17	13.2	67	51.9	2.10	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	12	9.3	6	4.7	25	19.4	15	11.6	71	55.0	2.02	

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการบริหารสถานี												
21. เสนอสถานีให้จัดตั้งสถานี	10	7.8	12	9.3	21	16.3	12	9.3	74	57.4	2.01	
22. ตัดเลือกสถานีที่จัดตั้งสถานี	9	7.0	11	8.5	21	16.3	13	10.1	75	58.1	1.96	
23. เสนอคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการท่ามกลาง	5	3.9	10	7.8	27	20.9	12	9.3	75	58.1	1.90	
24. ตัดเลือกคณะกรรมการท่ามกลางฝ่ายต่างๆ	7	5.4	7	5.4	24	18.6	14	10.9	77	59.7	1.86	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	6	4.7	6	4.7	23	17.8	15	11.6	79	61.2	1.80	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	6	4.7	11	8.5	20	15.5	15	11.6	77	59.7	1.87	
27. ตัดเฉพาะผู้สนับสนุนบุรุษมาดเพื่อการบริหารสถานี	5	3.9	9	7.0	15	11.6	23	17.8	77	59.7	1.78	
28. ตัดเฉพาะผู้สนับสนุนบุรุษมาดเพื่อการบริหารสถานี	4	3.1	7	5.4	17	13.2	22	16.7	79	61.2	1.72	
29. ตัดเฉพาะผู้สนับสนุนบุรุษมาดเพื่อการบริหารสถานี	5	3.9	7	5.4	22	16.7	15	11.6	80	62.0	1.78	
30. ตัดเฉพาะผู้สนับสนุนบุรุษมาดเพื่อการบริหารสถานี	4	3.1	7	5.4	19	14.7	19	14.7	80	62.0	1.73	
ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น												
31. ทำหน้าที่สื่อสารข่าวสารท้องถิ่น	12	9.3	14	10.9	31	24.0	7	5.4	65	50.4	2.23	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	8	6.2	14	10.9	20	15.5	18	14.0	69	53.5	2.02	
33. แจ้งข่าวสารคนดังในวงการ	8	6.2	14	10.9	25	19.4	13	10.1	69	53.5	2.06	
34. แนะนำอาชีพ	10	7.8	15	11.6	19	14.7	18	14.0	67	51.9	2.09	
35. แจ้งข่าวสารราชการ	14	10.9	12	9.3	23	17.8	16	12.4	64	49.6	2.19	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปกคล้องท้องถิ่น	12	9.3	11	8.5	24	18.6	18	14.0	64	49.6	2.14	
37. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น	9	7.0	12	9.3	22	16.7	19	14.7	67	51.9	2.05	
38. เมดแพร์วันธรรมรวมและประเพณีท้องถิ่น	11	8.5	18	14.0	21	16.3	14	10.9	65	50.4	2.19	
39. แจ้งงานทุนๆ งานทดลอง และงานประกวด	11	8.5	18	14.0	30	23.3	11	8.5	59	45.7	2.31	
40. ถ่ายทอดถ่ายทอดผ่านทางวิทยุท้องถิ่น	12	9.3	16	12.4	20	15.5	17	13.2	64	49.6	2.19	

จากตารางที่ 27 พนวจ กรณีมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในค้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.23 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการคิดเห็นและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.32 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.26 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.88 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปี มีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่ ห้องชุดที่สถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.01 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.72 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปี มีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.31 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.02 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 28 แสดงจำนวนและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	น้อยกว่า 5 ปี		ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป	
	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	จำนวน	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
1. ค้านการรับฟังรายการ	12	2.79	128	2.66
2. ค้านการผลิตรายการ	12	2.77	128	1.93
3. ค้านการบริหารสถานี	12	2.15	128	1.75
4. ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน	12	3.05	128	2.00
รวม	-	2.69	-	2.09

จากตารางที่ 28 พนบฯ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี มีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.69 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.09

โดยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี มีส่วนร่วมค้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถินเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.05 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ค้านการรับฟังรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.79 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ค้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.77 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และสุดท้ายค้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 2.15 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมค้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.66 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน มีค่าเฉลี่ย 2.00 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ค้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.93 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายค้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.75 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 29 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตาม
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										-	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการรับฟังรายการ												
หงษ์ราชการเป็นประจำ	0	0.0	3	37.5	3	37.5	1	12.5	1	12.5	3.00	
หงษ์ช่าวสาร	1	12.5	3	37.5	2	25.0	1	12.5	1	12.5	3.25	
เลิกปลี่ยนช่าวสารกันผู้อื่น	0	0.0	3	37.5	3	37.5	1	12.5	1	12.5	3.00	
หงษ์รามช่าวสารจากรายการ	0	0.0	3	37.5	3	37.5	1	12.5	1	12.5	3.00	
หงษ์ฟังเพลงจากรายการ	0	0.0	2	25.0	5	62.5	0	0.0	1	12.5	3.00	
หงษ์รับฟังเพลงจากรายการ	0	0.0	1	12.5	5	62.5	0	0.0	2	25.0	2.63	
หงษ์วนให้ผู้อื่นรับฟังรายการ	2	25.0	2	25.0	1	12.5	1	12.5	2	25.0	3.13	
หงษ์ผลการรับฟังัญญาตความขัดเจอนของสถานี	0	0.0	2	25.0	2	25.0	1	12.5	3	37.5	2.38	
หงษ์เดินรายการ	0	0.0	2	25.0	1	12.5	1	12.5	4	50.0	2.13	
หงษ์ขณะเด่นบนหน้ารายการ	0	0.0	2	25.0	2	25.0	1	12.5	3	37.5	2.38	
ค้านการผลิตรายการ												
หงษ์อบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน	1	12.5	2	25.0	2	25.0	0	0.0	3	37.5	2.75	
หงษ์ทำครุภัณฑ์เชือกห้า และเวลาการออกอากาศของรายการ	1	12.5	1	12.5	3	37.5	0	0.0	3	37.5	2.63	
หงษ์ไม่ท่องตัวรายการ	1	12.5	1	12.5	4	50.0	0	0.0	2	25.0	2.88	
หงษ์มาศึกษาการผลิตรายการ	0	0.0	2	25.0	3	37.5	0	0.0	3	37.5	2.50	
หงษ์ร่วมจัดรายการ	1	12.5	2	25.0	2	25.0	0	0.0	3	37.5	2.75	
หงษ์แพะช่าวสารที่เป็นประจำอยู่เดิมที่หงษ์ฟัง	2	25.0	1	12.5	3	37.5	0	0.0	2	25.0	3.13	
หงษ์ใช้สถานีเพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่างๆ	1	12.5	1	12.5	3	37.5	0	0.0	3	37.5	2.63	
หงษ์นำแพะช่าวสารซึ่งอยู่ใกล้บ้านรายการ	1	12.5	2	25.0	2	25.0	0	0.0	3	37.5	2.75	
หงษ์เข้าเยี่ยมชมความคุ้มครองด้านการผลิตรายการ	1	12.5	1	12.5	3	37.5	1	12.5	2	25.0	2.75	
หงษ์เข้าร่วมกิจกรรมด้านการผลิตรายการ	2	25.0	1	12.5	2	25.0	0	0.0	3	37.5	2.88	

ตารางที่ 29 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										<u>X</u>	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ด้านการบริหารสถานี												
21. เสนอสถานีที่จัดตั้งสถานี	0	0.0	2	25.0	3	37.5	0	0.0	3	37.5	2.50	
22. ตัดเลือกสถานีที่จัดตั้งสถานี	0	0.0	2	25.0	2	25.0	1	12.5	3	37.5	2.38	
23. เสนอคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการดำเนินงาน	0	0.0	1	12.5	3	37.5	1	12.5	3	37.5	2.25	
24. ตัดเลือกคณะกรรมการดำเนินงานที่ยังต่างๆ	0	0.0	1	12.5	3	37.5	1	12.5	3	37.5	2.25	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี	0	0.0	1	12.5	3	37.5	1	12.5	3	37.5	2.25	
26. วางแผนพัฒนาสถานี	0	0.0	1	12.5	2	25.0	2	25.0	3	37.5	2.13	
27. ตัดค่าและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี	0	0.0	1	12.5	2	25.0	2	25.0	3	37.5	2.13	
28. ตัดสรรงบประมาณ	0	0.0	2	25.0	0	0.0	3	37.5	3	37.5	2.13	
29. ตัดค่าเบะสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อการบริหารสถานี	0	0.0	1	12.5	1	12.5	2	25.0	4	50.0	1.87	
30. ตัดสรกรุ่ปกรรภ.	0	0.0	0	0.0	1	12.5	3	37.5	4	50.0	1.63	
ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น												
31. ทำหน้าที่เชื่อข่าวสารท้องถิ่น	2	25.0	0	0.0	4	50.0	0	0.0	2	25.0	3.00	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	1	12.5	1	12.5	3	37.5	2	25.0	1	12.5	2.88	
33. แจ้งข่าวสารคนต่างด้าว	1	12.5	1	12.5	4	50.0	0	0.0	2	25.0	2.88	
34. แนะนำอาชีพ	1	12.5	0	0.0	5	62.5	1	12.5	1	12.5	2.88	
35. แจ้งข่าวสารรายการ	3	37.5	0	0.0	3	37.5	0	0.0	2	25.0	3.25	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปกคล่องท้องถิ่น	2	25.0	1	12.5	3	37.5	0	0.0	2	25.0	3.13	
37. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น	1	12.5	1	12.5	4	50.0	1	12.5	1	12.5	3.00	
38. เมยการวัดแผนรวมและประเมินท้องถิ่น	1	12.5	2	25.0	3	37.5	1	12.5	1	12.5	3.13	
39. แจ้งงานบุญงานศุภมงคลและงานประจำปี	1	12.5	2	25.0	3	37.5	1	12.5	1	12.5	3.13	
40. ถ่ายทอดกฎหมายป้องกันยาท้องถิ่น	2	25.0	1	12.5	3	37.5	1	12.5	1	12.5	3.25	

จากตารางที่ 29 พบว่า การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปีมีส่วนร่วมในการรับฟังข่าวสารเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.25 ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่ มีส่วนร่วมในการประเมินรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.13 ชั่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปีมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.13 ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการเข้ามาศึกษาการผลิตรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.50 ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง

ค้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่อาชีวอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี มีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดคงสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.50 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.63 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่อาชีวอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.25 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษา แจ้งข่าวสังคมสงเคราะห์ และแนะนำอาชีพเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.88 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 30 แสดงจำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง ในการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามระยะเวลาที่อาชีวอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ค้านการรับฟังรายการ												
1. รับฟังรายการเป็นประจำ	13	9.8	31	23.5	56	42.4	16	12.1	16	12.1	3.07	
2. รับฟังช่วงเวลา	11	8.3	39	29.5	47	35.6	20	15.2	15	11.4	3.08	
3. ผลักปุ่มขั่นช่วงเวลาต่อไป	7	5.3	19	14.4	53	40.2	29	22.0	24	18.2	2.67	
4. ขอทราบช่วงเวลาจากรายการ	6	4.5	21	15.9	38	28.8	37	28.0	30	22.7	2.52	
5. รับฟังเพียง	14	10.6	42	31.8	46	34.8	14	10.6	16	12.1	3.18	
6. ขอรับฟังเพียงจากรายการ	5	3.8	27	20.5	28	21.2	37	28.0	35	26.5	2.47	
7. ขอกำเนิดฟังอีกครั้งรับฟังรายการ	10	7.6	27	20.5	42	31.8	21	15.9	32	24.2	2.71	
8. แจ้งผลการรับฟังด้วยข้อมูลความต้องการของตนเอง	6	4.5	19	14.4	34	25.8	23	17.4	50	37.9	2.30	
9. ประเมินรายการ	7	5.3	17	12.9	37	28.0	29	22.0	42	31.8	2.38	
10. ติดตามและเตือนหมายเหตุรายการ	6	4.5	14	10.6	32	24.2	31	23.5	49	37.1	2.22	
ค้านการผลิตรายการ												
11. เข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน	4	3.0	9	6.8	18	13.6	21	15.9	80	60.6	1.76	
12. ทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยดำเนินรายการและเวลาออกอากาศของรายการ	7	5.3	7	5.3	26	19.7	16	12.1	76	57.6	1.89	
13. สนใจที่จะจัดรายการ	8	6.1	18	13.6	18	13.6	23	17.4	65	94.2	2.10	
14. เข้ามาศึกษาการผลิตรายการ	5	3.8	14	10.6	17	12.9	18	13.6	78	59.1	1.86	
15. ร่วมจัดรายการ	11	8.3	7	5.3	11	8.3	19	14.4	84	63.6	1.80	
16. เผยแพร่ช่วงเวลาที่เป็นประโยชน์เพื่อผู้ฟัง	11	8.3	15	11.4	22	16.7	12	9.1	72	54.5	2.10	
17. ขอรับสถานีที่่อนรับแทนรายการของอื่นองค์กรต่างๆ	9	6.8	14	10.6	18	13.6	13	9.8	78	59.1	1.96	
18. แนะนำแหล่งข้อมูลให้กับรายการ	10	7.6	6	4.5	24	18.2	17	12.9	75	56.8	1.93	
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ	11	8.3	10	7.6	19	14.4	16	12.1	76	57.6	1.97	
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ	10	7.6	5	3.8	23	17.4	15	11.4	79	59.8	1.88	

ตารางที่ 30 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชนชน	ระดับการมีส่วนร่วม										X	
	มากที่สุด		มาก		ปานกลาง		น้อย		น้อยที่สุด			
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
ด้านกิจกรรมวิชาการสถาบัน												
21. เบนอสถานที่อัคติ้งสถาบัน	10	7.6	10	7.6	18	13.6	12	9.1	82	62.1	1.89	
22. คัดเลือกสถานที่อัคติ้งสถาบัน	9	6.8	9	6.8	19	14.4	12	9.1	83	62.9	1.86	
23. เบนอคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการท่ามกลาง	5	3.8	9	6.8	24	18.2	11	8.3	83	62.9	1.80	
24. คัดเลือกคณะกรรมการท่ามกลางฝ่ายต่างๆ	7	5.3	6	4.5	21	15.9	13	9.8	85	64.4	1.77	
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถาบัน	6	4.5	5	3.8	20	15.2	14	10.6	87	65.9	1.70	
26. วางแผนพัฒนาสถาบัน	6	4.5	10	7.6	18	13.6	13	9.8	85	64.4	1.78	
27. จัดทำและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถาบัน	5	3.8	8	6.1	13	9.8	21	15.9	85	64.4	1.69	
28. จัดสรรงบประมาณ	4	3.0	5	3.8	17	12.9	19	14.4	87	65.9	1.64	
29. จัดทำและสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อการบริหารสถาบัน	5	3.8	6	4.5	21	15.9	13	9.8	87	65.9	1.70	
30. จัดสรรงบประมาณ	4	3.0	7	5.3	18	13.6	16	12.1	87	65.9	1.67	
ด้านกิจกรรมเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น												
31. ทำหน้าที่สื่อข่าวสารท้องถิ่น	10	7.6	14	10.6	27	20.5	8	6.1	73	55.8	2.09	
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา	7	5.3	13	9.8	17	12.9	16	12.1	79	9.8	1.89	
33. แจ้งข่าวสารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7	5.3	13	9.8	21	15.9	13	9.8	78	59.1	1.92	
34. แนะนำอาชีพ	9	6.8	15	11.4	14	10.6	17	12.9	77	58.3	1.95	
35. แจ้งข่าวสารราชการ	11	8.3	12	9.1	20	15.2	16	12.1	73	55.8	2.03	
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางท้องถิ่น	10	7.6	10	7.6	21	15.9	18	13.6	73	55.8	1.98	
37. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่น	8	6.1	11	8.3	18	13.6	18	13.6	77	58.3	1.90	
38. เมียพรัวพันธุ์ธรรมและประเพณีท้องถิ่น	10	7.6	16	12.1	18	13.6	14	10.6	74	56.1	2.05	
39. แจ้งงานบุญงานฤกษ์ และงานประเพณี	10	7.6	16	12.1	27	20.5	11	8.3	68	51.5	2.16	
40. ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น	10	7.6	15	11.4	17	12.9	17	12.9	73	55.8	2.03	

จากตารางที่ 30 พบว่า การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชนชนในด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชนชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.18 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอแนวรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.22 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชนชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการสนับสนุนที่จะจัดรายการ และเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.10 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชนชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.76 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ค้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่อาชีย์ในชุมชนพื้นแท่ 5 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.89 ชื่องอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.64 ชื่องอยู่ในระดับน้อย

ค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่อาชีย์ในชุมชนพื้นแท่ 5 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.16 ชื่องอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.89 ชื่องอยู่ในระดับน้อย

บทที่ 4

วิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสารคาม กรณีศึกษา: องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง อําเภอพนัมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านช่อง อําเภอพนัมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน สามารถเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ตอนที่ 2 ลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสารคาม ของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารห้องถิน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

1. ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ พนักงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 เนื่องจากประชาชนในตำบลบ้านช่องมีเพศชายมากกว่าเพศหญิง และส่วนใหญ่เพศหญิงอยู่บ้านเพื่อคุ้มครอง แล้วเดินทางไปทำงาน

2. ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ พนักงาน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 40 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 55.0 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 45.0 เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในตำบลบ้านช่องอยู่ในช่วงอายุตั้งแต่

40 ปีขึ้นไป ซึ่งประชาชนในช่วงอายุนี้ส่วนใหญ่ อพยุบ้านเพื่อคุ้มครองบ้าน และเลี้ยงดูบุตรหลาน หรือทำงานอยู่กับบ้าน

3. ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา พบร้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 91.4 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 เมื่อจากประชาชนในตำบลบ้านช่องส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี

4. ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพสมรส พบร้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส หมาย หมาย มีจำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 เมื่อจากประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลบ้านช่องอยู่ในช่วงวัยที่มีครอบครัว

5. ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ พบร้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพอภิภาคเกษตรกรรม มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพภาคเกษตรกรรม มีจำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 40.7 เมื่อจากประชาชนในตำบลบ้านช่องมีอาชีพที่หลากหลายนอกเหนือจากอาชีพเกษตรกรรม

6. ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายได้ พบร้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปี มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 92.1 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.9 เมื่อจากประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลบ้านช่องมีรายได้สูงกว่าเกณฑ์รายได้ผู้ยากจน

7. ร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบร้า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 94.3 รองลงมา คือ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.7 เมื่อจากประชาชนมีการย้ายถิ่นน้อย และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนนานตั้งแต่เกิดหรืออยู่มาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้ว

ตอนที่ 2 ลักษณะข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพูนสารคามของกลุ่มตัวอย่าง ในด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

1. การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.12 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.67 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.06 ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.97 และ สุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.77 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย เนื่องจากด้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ประชาชนสามารถกระทำได้ทุกคน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (<http://www.thaibjia.org>) แต่ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น ประชาชนไม่สามารถกระทำได้ทุกคน หรือสามารถทำได้บางหน้าที่ จึงจำเป็นต้องอาศัยตัวแทนจากประชาชนเข้ามารับหน้าที่ดังกล่าว เมื่อจำแนกการมีส่วนร่วมเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.17 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการรับฟังเพลงช่วยสร้างความบันเทิง ซึ่งประชาชนสามารถรับฟังได้เป็นประจำ แต่มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.23 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจาก การจัดรายการมีความบกพร่องน้อย กลุ่มตัวอย่างจึงพึงพอใจทำให้มีการติดตามและเสนอแนะรายการน้อย

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.16 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างใช้วิทยุชุมชนเผยแพร่ข่าวสารในระดับหนึ่ง แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.81 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากบุคคลที่จะเข้าอบรมในโครงการ ก็ต่อเมื่อตัดสินใจที่จะเข้ามาร่วมผลิตรายการให้กับทางสถานี ซึ่งกลุ่มตัวอย่างบางท่านอาจจะยังไม่พร้อมที่จะเข้ามาทำหน้าที่ในส่วนนี้ จึงไม่ได้เข้าร่วมอบรมโครงการ

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.93 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากการเสนอและคัดเลือกสถานที่จัดตั้งสถานีสามารถกระทำได้ง่ายกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.66 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.21 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากแต่ละท้องที่มีการจัดงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีกันเป็นประจำ เมื่อต้องการประชาสัมพันธ์กิจกรรมบุญชุมชนเป็นสื่อกลาง เพื่อแจ้งให้ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ได้รับทราบกันอย่างทั่วถึงและรวดเร็ว แม้มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.94 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แจ้งข่าวสารการศึกษาเอง

2. การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำนวนตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.70 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการผลิตรายการ และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.11 เท่ากัน และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.89 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

ส่วนกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกับเพศชาย มีค่าเฉลี่ย 2.06 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.64 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.02 ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.86 และสุดท้าย ด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.71 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการมากกว่า ด้านอื่น ๆ เนื่องจากด้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เพราะสามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน เมื่อจำแนกการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านตามเพศ พบว่า

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีส่วนร่วมในการรับฟังเพียงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.17 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากชื่นชอบการรับฟังเพลง แม้มีส่วนร่วมในการแจ้งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.38 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสัญญาณวิทยุของสถานีมีความชัดเจนต่ำ การแจ้งสัญญาณความชัดเจนของสถานีจึงมีไม่มาก

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.32 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นเพศที่ให้ความสำคัญต่อกระจายข่าวให้ผู้อื่นได้รับทราบ แม้มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.92 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอาจจะยังไม่พร้อมที่จะตัดสินใจเข้าร่วมผลิตรายการ จึงเข้าร่วมอบรมในโครงการน้อย เนื่องจากมีภารกิจหน้าที่ต่าง ๆ เช่น ทำงานหาเลี้ยงครอบครัว จนไม่สามารถแบ่งเวลาในการทำหน้าที่ได้

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีส่วนร่วมในการเสนอสถานีที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.03 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายกว่าเรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรอุปกรณ์เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.68 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะทำงาน

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเพศชายมีส่วนร่วมในการแข้งงานบุญ งานกุศล และงานประจำปีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.27 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเพศชายเป็นนักประชาสัมพันธ์ประจำท้องถิ่นที่ดี ไม่ว่ามีงานใด ๆ สามารถแจ้งให้ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ได้รับทราบ แต่มีส่วนร่วมในการแข้งข่าวสารการศึกษา และแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.97 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้แข้งข่าวสารการศึกษาเอง ส่วนการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นมีน้อย เมื่อจากในคำนึงถ้วนช่องไม่ค่อยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างเพศหญิง มีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.17 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.09 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเพศหญิงชื่นชอบการรับฟังเพลง และพึงพอใจต่อการจัดรายการ จึงไม่ค่อยติดตามและเสนอแนะรายการ

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีส่วนร่วมในการสนับที่จะจัดรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.13 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการร่วมจัดรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.69 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการร่วมจัดรายการให้กับสถานี แต่มีปัจจัยบางอย่างไม่เอื้ออำนวย เช่น ไม่มีเวลา เมื่อจากหน้าที่การทำงาน หรือต้องคุ้มครองครัวและบุตรหลาน เป็นต้น

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีส่วนร่วมในการเสนอสถานีที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.84 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายกว่าเรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.61 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะทำงาน

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมีส่วนร่วมในการแข้งงานบุญ งานกุศล และงานประจำปีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.17 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเพศหญิงสามารถแสดงบทบาทการเป็นนักประชาสัมพันธ์ได้ดี แต่มีส่วนร่วมในการแข้งข่าวสังคมสังเคราะห์เป็นอันดับ

สุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.91 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แจ้งข่าวสังคม ลงเคราะห์เอง

3. การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.06 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.47 รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน มีค่าเฉลี่ย 2.10 ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.89 และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.76 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 4 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี มีค่าเฉลี่ย 2.17 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.83 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.04 ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน มีค่าเฉลี่ย 2.03 และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.79 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการมากกว่าด้านอื่น ๆ เนื่องจากด้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เพราะสามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน เมื่อจำแนกการมีส่วนร่วม เป็นรายด้านตามอายุ พบว่า

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีมีส่วนร่วมในการรับฟังเพียงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.06 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่ชอบความสนุกสนาน ครีบเริง จึงชื่นชอบความบันเทิงจากเสียงเพลง แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานี รวมทั้งติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.08 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสัญญาณวิทยุของสถานีมีความชัดเจนคือ การแจ้งสัญญาณความชัดเจนของสถานีจึงมิ่งมาก อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างพึงพอใจต่อการจัดรายการ จึงไม่ค่อยติดตามและเสนอแนะรายการ

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปีมีส่วนร่วมในการสนใจที่จะจัดรายการ เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.16 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.73 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการร่วมจัดรายการให้กับสถานี แต่มีปัจจัยบางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าอบรมในโครงการ เพื่อที่จะเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตรายการ เช่น ไม่มีเวลา เนื่องจากหน้าที่การทำงาน หรือต้องดูแลครอบครัวและบุตรหลาน เป็นต้น

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.98 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นเรื่องที่ทำได้ยากกว่าเรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.62 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประจำเดือนเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.22 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญของการสืบสานงานบุญ งานกุศล และงานประจำเดือน เมื่อจะมีการจัดงานก็ได้ประชาสัมพันธ์งานให้ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ทราบ แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสังคมสงเคราะห์เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.00 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แจ้งข่าวสังคมสงเคราะห์เอง

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการรับฟังรายการเป็นประจำเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.34 ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจากเป็นวิชาชีพทางคนและวัยชูงอายุจึงให้ความสำคัญกับการรับฟังรายการเป็นประจำ เพื่อรับทราบข่าวสาร ความรู้ และสาระบันเทิงต่าง ๆ แต่มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.35 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากกลุ่มตัวอย่างพึงพอใจต่อการจัดรายการ จึงไม่ค่อยติดตามและเสนอแนะรายการ

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.21 ชั่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.88 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสาร nokken ของฐานะผู้รับสาร แต่มีปัจจัยบางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าอบรมในโครงการ เพื่อที่จะเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตรายการ เช่น ไม่มีเวลา เมื่อจากหน้าที่การทำงาน หรือต้องคุ้มครองครอบครัวและบุตรหลาน หรือความไม่พร้อมของวัย โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่มีปัญหารื่นงงงงาก เป็นต้น

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการคัดเลือกสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.90 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นวัยที่ค่อนข้างรู้ว่าพื้นที่ใดมีสภาพที่เหมาะสมในการคัดเลือกเป็นสถานที่จัดตั้งสถานี แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.61 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.21 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการสืบสานงานบุญ งานกุศล และงานประเพณี เมื่อจะมีการจัดงานก็ได้ประชาสัมพันธ์งานให้ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ทราบ แม้มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.86 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสถานศึกษาต่าง ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แจ้งข่าวสารการศึกษาเอง

4. การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญา มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.09 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.68 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 1.98 ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.92 และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.76 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาขึ้นไป มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญา มีค่าเฉลี่ย 2.47 โดยมีส่วนร่วมด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.87 รองลงมา คือ ด้านการรับฟังรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.57 ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.55 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.90 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญา มีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการมากกว่าด้านอื่น ๆ เนื่องจากด้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เพราะไม่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถ สามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน แต่กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาตั้งแต่ปริญญาขึ้นไป มีส่วนร่วมด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่นมากกว่าด้านอื่น ๆ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่นมากกว่าด้านอื่น เพื่อต้องการให้ประชาชนรับทราบข่าวสารท้องถิ่นกันอย่างทั่วถึง เมื่อจำแนกการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านตามระดับการศึกษา พบว่า

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญา หรือมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.20 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แม้มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.20 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งชอบการรับฟังเพลง และพึงพอใจต่อการจัดรายการ จึงไม่ค่อยติดตามและเสนอแนะรายการ

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญา หรือมีส่วนร่วมในการสนับสนุนที่จะจัดรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.07 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แม้มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมใน

โครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.78 ชั่งอยู่ในระดับน้อย แสดงว่ากสุ่มตัวอย่างต้องการร่วมจัดรายการให้กับสถานี แม้มีปัจจัยบางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าอบรมในโครงการ เพื่อที่จะเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตรายการ เช่น ไม่มีเวลา เนื่องจากหน้าที่การทำงาน หรือต้องดูแลครอบครัวและบุตรหลาน เป็นต้น

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่อ กว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการเสนอสถานีที่ดัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.88 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายกว่าเรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.66 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีส่วนร่วมในการแข่งขันบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.13 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการสืบสานงานบุญ งานกุศล และงานประเพณี เมื่อมีการจัดงานก็ได้ประชาสัมพันธ์งานให้ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ทราบ แต่มีส่วนร่วมในการแข่งข่าวสารการศึกษา และแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.91 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แข่งข่าวสารการศึกษาเอง ส่วนการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่นมีน้อย เนื่องจากในดำเนินมานี้ของไม่ค่อยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยหรือขึ้นไปมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.92 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากครึ่งของ การรับฟังเพลง แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.08 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสัญญาณวิทยุของสถานานี้มีความชัดเจนคือ การแจ้งสัญญาณความชัดเจนของสถานานี้จึงมีไม่มาก

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาด้วยแบบปริญญาตรีชั้นไปมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.17 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.17 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาจึงเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสารนอกเหนือจากฐานะผู้รับสาร แต่มีปัจจัยบางอย่างไม่อื้ออำนวยต่อการเข้าอบรมในโครงการ เพื่อที่จะเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตรายการ เช่น ไม่มีเวลา เนื่องจากหน้าที่การทำงาน หรือต้องดูแลครอบครัวและบุตรหลาน

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาด้วยแบบปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการเสนอและคัดเลือกสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.42 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายกว่าเรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.33 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาด้วยแบบปริญญาตรีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.33 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความวุฒิทางการศึกษาสูงให้ความสำคัญในการถ่ายทอดและสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาความรู้ทางภูมิปัญญาให้อยู่ชุมชนต่อไป แต่มีส่วนร่วมในการแข่งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.25 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสถานะบันการศึกษาต่าง ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แข่งข่าวสารการศึกษาเอง

5. การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามสถานภาพสมรส พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.84 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.27 รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 1.88 ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.72 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.48 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส หมาย หยาดมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด มีค่าเฉลี่ย 2.22 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.81 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.13 ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.07 และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.88 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสด และสถานภาพสมรส หมาย หยาดมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการมากกว่าด้านอื่น ๆ เนื่องจากด้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เพราะสามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน เมื่อจำแนกการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านตามสถานภาพสมรส พบว่า

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.95 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากชื่อนักการรับฟังเพลง แต่มีส่วนร่วมในการแข่งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.84 ซึ่งอยู่ในระดับ

น้อย เนื่องจากสัญญาณวิทยุของสถานีมีความชัดเจนดี การแจ้งสัญญาณความชัดเจนของสถานีจึงมีไม่มาก

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้พิพากษานี้เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.03 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.53 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสารนอกเหนือจากฐานะผู้รับสาร แต่เมื่อปัจจัยบางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าอบรมในโครงการ เพื่อที่จะเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตรายการ เช่น ไม่มีเวลา เนื่องจากต้องศึกษาเล่าเรียน หรือมีภาระหน้าที่การงานต่าง ๆ

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.66 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นเรื่องที่ทำได้ยากกว่าเรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.34 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด เนื่องจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการทำงาน

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่สื่อข่าวสารท่องถิน และแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประจำเพิ่มเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.97 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการทำหน้าที่สื่อข่าวสารท่องถิน ทั้งนี้หากพื้นที่ให้จัดงานบุญ งานกุศล และงานประจำ กลุ่มตัวอย่างก็จะประชาสัมพันธ์งานให้ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ทราบ แต่มีส่วนร่วมในการแนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถินเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.76 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากในตำบลบ้านช่องไม่ค่อยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่ามีส่วนร่วมในการรับฟังข่าวสารเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.28 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพดังกล่าวส่วนใหญ่เป็นวัยรุ่นใหญ่ที่ให้ความสำคัญต่อการรับฟังข่าวสาร แต่มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอเนื้อรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.34 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างพึงพอใจต่อการจัดรายการ จึงไม่ค่อยติดตามและเสนอเนื้อรายการ

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส หม้าย หย่ามีส่วนร่วมในการสนับสนุนที่จะจัดรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.25 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.92 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการร่วมจัดรายการให้กับสถานี แต่เมื่อปัจจัยบางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการเข้าอบรมใน

โครงการ เพื่อที่จะเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตรายการ เช่น ไม่มีเวลา เนื่องจากหน้าที่การทำงาน หรือต้องคุ้มครองความปลอดภัยและบุตรหลาน เป็นต้น

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส หม้าย ย่ามีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.03 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายกว่า เรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบอุปกรณ์เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.74 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการทำงาน

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส หม้าย ย่ามีส่วนร่วมในการแข่งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.30 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการสืบสานงานบุญ งานกุศล และงานประเพณี เมื่อจะมีการจัดงานก็ได้ประชาสัมพันธ์งานให้ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ทราบ แต่มีส่วนร่วมในการแข่งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.97 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสถานบันการศึกษาต่าง ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นผู้แข่งข่าวสารการศึกษาเอง

6. การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.09 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.70 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา กือ ด้านการผลิตรายการ และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 1.93 เท่ากัน และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.80 ซึ่งค่าเฉลี่ยหั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักภาคเกษตรกรรมมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.14 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.64 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา กือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.15 ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.00 และสุดท้าย ด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.76 ซึ่งค่าเฉลี่ยหั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมและนักภาคเกษตรกรรมมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการกว่าด้านอื่น ๆ เนื่องจากด้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เพราะสามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน โดยไม่มีผลกระทบต่อเวลาทำงาน เมื่อจำแนกการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านตามอาชีพ พบว่า

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการรับฟังข่าวสาร เป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.18 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญต่อการรับฟังข่าวสาร ทั้งนี้สถานีวิทยุชุมชนเพื่อคนพนนสารคำได้มีการนำเสนอรายการเกี่ยวกับเกษตรชุมชนทุกวันพุธของสัปดาห์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างสามารถรับฟังความรู้และข่าวสารจากรายการได้ แต่มีส่วนร่วมในการแข่งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.28 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสัญญาณวิทยุของสถานีมีความชัดเจนคือ การแข่งสัญญาณความชัดเจนของสถานีจึงไม่มาก

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการสนับสนุนที่จะจัดรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.18 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการร่วมจัดรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.84 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการร่วมจัดรายการให้กับสถานี แต่มีปัจจัยบางอย่างไม่เอื้ออำนวยต่อการเป็นผู้จัดรายการ เช่น ไม่มีเวลา เนื่องจากหน้าที่การทำงานหรือต้องดูแลครอบครัวและบุตรหลาน เป็นต้น

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการเสนอสถานีที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.91 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นเรื่องที่ทำได้ยากกว่าเรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบอุปกรณ์เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.67 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการดำเนินการ

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิน กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่สื่อข่าวสารท่องถินเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.09 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างสนับสนุนฟังข่าวสารดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จึงต้องการทำหน้าที่สื่อข่าวสารท่องถินให้ผู้อื่นได้รับทราบ แต่มีส่วนร่วมในการแข่งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.82 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสถานีบันการศึกษาค่าต่ำ ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แข่งข่าวสารการศึกษาเอง

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.20 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.18 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างชื่นชอบการรับฟังเพลง และพึงพอใจต่อการจัดรายการ จึงไม่ค่อยติดตามและเสนอแนะรายการ

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.23 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.75 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสาร nokหนึ่งจากฐานะผู้รับสาร แต่มีปัจจัยบางอย่างไม่อื้ออำนวยต่อการเข้าอบรมในโครงการ เพื่อที่จะเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตรายการ เช่น ไม่มีเวลาเนื่องจากหน้าที่การทำงาน เป็นต้น

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักภารกิจหรือกรรมมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.94 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายกว่า เรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.64 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการทั้งน้ำ

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักภารกิจหรือกรรมมีส่วนร่วมในการแข่งขันบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.31 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการสืบสานงานบุญ งานกุศล และงานประเพณี เมื่อจะมีการจัดงานก็ได้ประชาสัมพันธ์งานให้ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ทราบ แต่มีส่วนร่วมในการแข่งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.02 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสถานบันการศึกษาต่าง ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แจ้งข่าวสารการศึกษาเอง

7. การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามรายได้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 1.19 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.70 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 1.04 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด และสุดท้ายด้านการผลิตรายการ และด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.00 เท่ากัน ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.75 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.15 ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.06 และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.84 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีและรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการมากกว่าด้านอื่น ๆ เนื่องจากด้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เพราะสามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน โดยไม่มีผลกระทบต่อเวลาทำงาน เมื่อจำแนกการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านตามรายได้ พบว่า

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมในการรับฟังรายการเป็นประจำเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.55 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานี ประเมินรายการ รวมทั้งติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.18 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมในการสนับใจที่จะจัดรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.09 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่อีก 9 ข้อ มีส่วนร่วมรองลงมา มีค่าเฉลี่ย 1.00 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมทั้ง 10 ข้อ เท่ากัน มีค่าเฉลี่ย 1.00 ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่สื่อข่าวสารท้องถิ่น เพียงเพร่แพร่ผ่านรูรัมและประเพณีท้องถิ่น แข่งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณี รวมทั้งถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.09 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด แต่อีก 6 ข้อ มีส่วนร่วมรองลงมา มีค่าเฉลี่ย 1.00 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุดเช่นกัน

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมในการรับฟังรายการเป็นประจำมากที่สุด ในขณะที่เรื่องอื่น ๆ มีส่วนร่วมน้อยมาก เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีรายได้น้อย ต้องให้เวลา กับการดูแลเรื่องปากท้องเป็นสำคัญ

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.23 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.32 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างชื่นชอบการรับฟังเพลง และพึงพอใจต่อการจัดรายการ จึงไม่ค่อยติดตามและเสนอแนะรายการ

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีมีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.26 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.88 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในฐานะผู้สร้างสารนอกเหนือจากฐานะผู้รับสาร แต่มีปัจจัยบางอย่างไม้อธิบายว่าต่อการเข้าอบรมในโครงการ เพื่อที่จะเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตรายการ เช่น ไม่มีเวลา เนื่องจากหน้าที่การทำงาน

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีมีส่วนร่วมในการเสนอสถานีที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.01 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นเรื่องที่ทำได้

จ่ายกว่าเรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.72 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีมีส่วนร่วมในการแข่งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.31 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการสืบสานงานบุญ งานกุศล และงานประเพณี เมื่อจะมีการจัดงานก็ได้ประชาสัมพันธ์งานให้ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ทราบ แต่มีส่วนร่วมในการแข่งข่าวสาร การศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.02 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แจ้งข่าวสารการศึกษาเอง

8. การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบร่วมกับกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.69 โดยมีส่วนร่วมด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่นเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.05 รองลงมา คือ ด้านการรับฟังรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.79 ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 2.77 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 2.15 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.09 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.66 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 2.00 ด้านการผลิตรายการ มีค่าเฉลี่ย 1.93 และสุดท้ายด้านการบริหารสถานี มีค่าเฉลี่ย 1.75 ซึ่งค่าเฉลี่ยทั้ง 3 ด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปีมีส่วนร่วมด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่นมากกว่าด้านอื่น ๆ แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทำหน้าที่อุปชุมชน โดยการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น เพื่อต้องการให้ประชาชนรับทราบข่าวสารท้องถิ่นกันอย่างทั่วถึง แต่กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการมากกว่าด้านอื่น ๆ เนื่องจากด้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้จำกัด กระทำการได้ยากกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ เพราะสามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำการได้ทุกคน เมื่อจำแนกการมีส่วนร่วมเป็นรายด้านตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พบร่วม

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปีมีส่วนร่วมในการรับฟังข่าวสารเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.25 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการประเมินรายการ เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.13 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างต้องการทราบข่าวสารต่าง ๆ รวมทั้งข่าวสารของชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ จึงให้ความสำคัญต่อการรับฟังข่าวสารมากกว่าประเมินรายการ

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่อาชีย์ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.13 ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการเข้ามาศึกษาการผลิตรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.50 ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสารนอกเหนือจากฐานะผู้รับสาร แต่มีปัจจัยบางอย่างไม่อ่อนนวยต่อการเข้าศึกษาการผลิตรายการ เพื่อที่จะเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตรายการ เช่น ไม่มีเวลา เนื่องจากหน้าที่การทำงาน

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่อาชีย์ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี มีส่วนร่วมในการเสนอสถานีที่จัดตั้งสถานีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.50 ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากเป็นเรื่องที่ทำได้ง่ายกว่าเรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรอุปกรณ์เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.63 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการ

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารห้องถิน กลุ่มตัวอย่างที่อาชีย์ในชุมชนน้อยกว่า 5 ปี มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญาห้องถินเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.25 ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างได้เห็นภูมิปัญญาห้องถินของชุมชนแล้วก็ความรู้สึกต้องการถ่ายทอดและถือถ่านภูมิปัญญาห้องถิน เพื่อรักษาความรู้ทางภูมิปัญญาให้อยู่ในชุมชนต่อไป แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษา แจ้งข่าวสังคมสังเคราะห์ และแนะนำอาชีพเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.88 เท่ากัน ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วยงานเป็นผู้แจ้งข่าวสารการศึกษา และข่าวสังคมสังเคราะห์เอง ส่วนการแนะนำอาชีพมีน้อย เนื่องจากในตำบลบ้านช่องไม่ค่อยมีอาชีพที่適合เด่นและน่าสนใจ

ด้านการรับฟังรายการ กลุ่มตัวอย่างที่อาชีย์ในชุมชนดังแต่ 5 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการรับฟังเพลงเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.18 ชั่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมในการติดตามและเสนอแนะรายการเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 2.22 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างชื่นชอบการรับฟังเพลง และพึงพอใจต่อการขั้ครายการ จึงไม่ค่อยติดตามและเสนอแนะรายการ

ด้านการผลิตรายการ กลุ่มตัวอย่างที่อาชีย์ในชุมชนดังแต่ 5 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการสนใจที่จะขัครายการ และเผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟังเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.10 ชั่งอยู่ในระดับน้อย แต่มีส่วนร่วมในการเข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชนเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.76 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างต้องการมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งสารนอกเหนือจากฐานะผู้รับสาร แต่มีปัจจัยบางอย่างไม่อ่อนนวยต่อการเข้าอบรมในโครงการ เพื่อที่จะเข้าสู่การเป็นผู้ผลิตรายการ เช่น ไม่มีเวลา เนื่องจากหน้าที่การทำงาน

ด้านการบริหารสถานี กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการเสนอสถานที่จัดตั้งสถานานเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.89 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นเรื่องที่ทำได้่ายกว่าเรื่องอื่น ๆ แต่มีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.64 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะทำงาน

ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการแจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประเพณีเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.16 ชั่งอยู่ในระดับน้อย แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการสืบสานงานบุญ งานกุศล และงานประเพณี เมื่อจากต้องการรักษาเอกลักษณ์ของชุมชนที่ตนเองได้อาศัยอยู่มานาน ทั้งนี้เมื่อมีการจัดงานก็ได้ประชาสัมพันธ์งานให้ประชาชนในท้องที่ต่าง ๆ ทราบ แต่มีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารการศึกษาเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.89 ชั่งอยู่ในระดับน้อย เมื่อจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นผู้แจ้งข่าวสารการศึกษาของ

บทที่ 5

สรุปผลและเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคุณภาพน้ำ” กรณีศึกษา: องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา” ผู้วิจัยได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 140 คน ซึ่งเป็นประชาชนในตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อาร์พ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคุณภาพน้ำ ในการรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น

สรุปผลการศึกษา

1. สักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 77 คน กิดเป็นร้อยละ 55.0 และมีอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป มีจำนวน 77 คน กิดเป็นร้อยละ 55.0 โดยส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 128 คน กิดเป็นร้อยละ 91.4 และมีสถานภาพสมรส หม้าย หย่า มีจำนวน 102 คน กิดเป็นร้อยละ 72.9 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีจำนวน 83 คน กิดเป็นร้อยละ 59.3 และมีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปี มีจำนวน 129 คน กิดเป็นร้อยละ 92.1 ซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีจำนวน 132 คน กิดเป็นร้อยละ 94.3

2. การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน

ประชาชนในตำบลบ้านช่องมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.12 โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.67 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมด้านการบริหารสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.77 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจาก การรับฟัง

รายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่าค้านการผลิตรายการ ค้านการบริหารสถานี และค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น เพราะสามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน แต่ค้านการบริหารสถานีส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการพิจารณาภายในสถานี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ที่กล่าวว่า จำนวนคนที่เข้าร่วมในระดับผู้พิจารณามาก ในระดับผู้ผลิตรายการจะมีน้อยรองลงมา และในระดับผู้บริหารจะมีคนกลุ่มเล็ก ๆ เท่านั้น (<http://www.thaibija.org>) ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการพิจารณาเป็นตัวแทนที่มาจากการประชาน เมื่อจำแนกการมีส่วนร่วมของประชาชนในคำลบ้านซ่องตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส อารมณ์ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน พนวจ

กลุ่มตัวอย่างทั้งเพศชายและเพศหญิงมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20 และ 2.06 ตามลำดับ โดยมีส่วนร่วมค้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ 2.70 และ 2.64 ตามลำดับ แต่มีส่วนร่วมค้านการบริหารสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ 1.89 และ 1.71 ตามลำดับ เนื่องจากค้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่าค้านการผลิตรายการ ค้านการบริหารสถานี และค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น เพราะสามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน แต่ค้านการบริหารสถานีส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการพิจารณา ซึ่งคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการพิจารณาเป็นตัวแทนที่มาจากการประชาน

กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มีอายุต่ำกว่า 40 ปี และอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.06 และ 2.17 ตามลำดับ โดยมีส่วนร่วมค้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.47 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และ 2.83 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และทั้งสองกลุ่มตัวอย่างยังมีส่วนร่วมค้านการบริหารสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ 1.76 และ 1.71 ตามลำดับ เนื่องจากค้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่าค้านการผลิตรายการ ค้านการบริหารสถานี และค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น เพราะสามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน แต่ค้านการบริหารสถานีส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการพิจารณาในสถานี ซึ่งคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการพิจารณาเป็นตัวแทนที่มาจากการประชาน

กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญา และการศึกษาตั้งแต่ปริญญาขึ้นไปมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.09 และ 2.47 ตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญามีส่วนร่วมค้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.68 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากค้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่าค้านการผลิตรายการ ค้านการบริหารสถานี

และค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น เพราะไม่ต้องอาศัยความรู้ความสามารถ สามารถทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาตั้งแต่ปฐมวัยจนไปมีส่วนร่วมค้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่นเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.87 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น เพื่อต้องการให้ประชาชนรับทราบข่าวสารท้องถิ่นกันอย่างทั่วถึง และทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมค้านการบริหารสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ 1.76 และ 1.90 ตามลำดับ เนื่องจาก การบริหารสถานีส่วนใหญ่เป็นหน้าที่คณะกรรมการบริหารและคณะทำงานภายในสถานี ซึ่งคณะกรรมการบริหารและคณะทำงานเป็นตัวแทนที่มาจากการประชาราษฎร

กลุ่มตัวอย่างทั้งที่มีสถานภาพโสด และสถานภาพสมรส หมาย หมายมีส่วนร่วมในโครงการ วิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 1.84 และ 2.22 ตามลำดับ โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็น อันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.27 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และ 2.81 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ และทั้ง สองกลุ่มตัวอย่างยังมีส่วนร่วมด้านการบริหารสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.48 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ที่สุด และ 1.88 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย ตามลำดับ เนื่องจากด้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้ง่ายกว่า ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท่องถิ่น เพราะสามารถกระทำได้ เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน แต่ด้านการบริหารสถานีส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร และภาระทำงานภายใต้สถานี ซึ่งคณะกรรมการบริหารและภาระทำงานเป็นตัวแทนที่มาจากการประชุม

กคุ่มตัวอย่างทั้งที่มีอาชีพเกษตรกรรม และนักภาคเกษตรกรรมมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.09 และ 2.14 ตามลำดับ โดยมีส่วนร่วมด้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ 2.70 และ 2.64 ตามลำดับ และทั้งสองกลุ่มตัวอย่างยังมีส่วนร่วมด้านการบริหารสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย 1.80 และ 1.76 ตามลำดับ เนื่องจากด้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้่ายกว่าด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น เพราะสามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน แต่ด้านการบริหารสถานีส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการภายในสถานี ซึ่งคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการเป็นตัวแทนที่มาจากการประชุม

กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาทปีมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าเฉลี่ย 1.19 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไปปีมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.20 โดยทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมค้านการรับฟังรายการเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 1.70 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย และ 2.75 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ เนื่องจากค้านการรับฟังรายการ

สามารถกระทำได้่ายกกว่าค้านการผลิตรายการ ค้านการบริหารสถานี และค้านการเผยแพร่ข่าวสาร ห้องถิน เพราะสามารถกระทำได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน ทึ้งนักลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 20,000 บาท/ปีมีส่วนร่วมค้านการผลิตรายการ และการบริหารสถานีเป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.00 เท่ากัน ซึ่งอยู่ในระดับน้อยที่สุด เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีรายได้น้อย ต้องให้เวลา กับการคูแลเรื่องปาก ห้องเป็นสำคัญ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 20,000 บาทขึ้นไป/ปีมีส่วนร่วมค้านการบริหารสถานี เป็นอันดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ย 1.84 ซึ่งอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากการบริหารสถานีส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการภายในสถานี ซึ่งคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการเป็น ตัวแทนที่มาจากการประชาน

กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า ๕ ปีมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนอยู่ในระดับ ปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.69 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย มีค่าเฉลี่ย 2.09 โดยกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนน้อยกว่า ๕ ปีมีส่วนร่วมค้านการเผยแพร่ ข่าวสารท้องถินเป็นอันดับหนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 3.05 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง และรองว่ากลุ่มตัวอย่างทำหน้าที่ เพื่อชุมชน โดยการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิน เพื่อต้องการให้ประชาชนรับทราบข่าวสารท้องถินก่อนอย่าง ทั่วถึง ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในชุมชนตั้งแต่ ๕ ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมค้านการรับฟังรายการเป็นอันดับ หนึ่ง มีค่าเฉลี่ย 2.66 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากค้านการรับฟังรายการสามารถกระทำได้่ายกกว่า ค้านการผลิตรายการ ค้านการบริหารสถานี และค้านการเผยแพร่ข่าวสารห้องถิน เพราะสามารถกระทำ ได้เป็นประจำ และกระทำได้ทุกคน และทั้งสองกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมค้านการบริหารสถานีเป็นอันดับ สุดท้าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย คือ 2.15 และ 1.75 ตามลำดับ เนื่องจากการบริหารสถานีส่วนใหญ่ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการภายในสถานี ซึ่งคณะกรรมการบริหารและ คณะกรรมการเป็นตัวแทนที่มาจากการประชาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะของประชาชนในตำบลล้านช้างที่มีต่อวิทยุชุมชนเพื่อคนพันธุ์ชาวราม

ประชาชนต้องการให้สถานีวิทยุชุมชนเปิดเพลงให้รับฟังมากกว่า ๖ เพลงต่อ ๑ ชั่วโมง และ ความมีการเปิดเพลงสดๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของเยาวชน และเป็นการเพิ่มจำนวนผู้ฟังให้มาก ขึ้น ทั้งนี้ก็ตุ่มเยาวชนต้องการให้มีเยาวชนร่วมจัดรายการมากขึ้น โดยสถานีวิทยุชุมชนควรสร้าง แรงจูงใจให้เยาวชนมาร่วมจัดรายการ เพื่อเรียนรู้และฝึกทักษะในการจัดรายการ

2. ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยต่อการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน

- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เห็นบทบาทของวิทยุชุมชนที่มีความสำคัญต่อประชาชน และชุมชน โดยประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุชุมชน รถแท๊ง แผ่นพับ ในปัจจุบัน เป็นต้น
- ควรสำรวจความต้องการในการรับฟังของประชาชน ว่าประชาชนต้องการรับทราบเรื่องราวอะไรบ้าง หรือให้ประชาชนแสดงความต้องการมายังวิทยุชุมชนได้ แล้วนำเสนอเรื่องราวคั้งกล่าว
- จัดตอบปัญหาซึ่งรังวัดเกี่ยวกับเรื่องราวที่นักจัดรายการนำเสนอ เพื่อชูโรงให้ประชาชนรับฟังรายการยิ่งขึ้น
- จัดกิจกรรมวิทยุชุมชนสัญจร เพื่อจัดรายการนอกสถานที่ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามาสัมผัสร่วมกับการจัดรายการอย่างใกล้ชิด เพื่อให้เกิดความต้องการมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ผลิตรายการ ให้กับสถานี
- จัดโครงการเรียนรู้การผลิตรายการวิทยุชุมชน ซึ่งเป็นการเชื่อมโยกสถานีที่มีส่วนร่วมให้กับประชาชนอย่างเข้าถึงทั่วมากกว่าให้ประชาชนเข้ามารีบูร์เรง ทั้งนี้สามารถขอความร่วมมือจากกลุ่มองค์กรชุมชนต่าง ๆ อาทิ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มชาระการ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ เพื่อเป็นกลุ่มน้ำร่องกระแสให้ประชาชนหัวไปเกิดการตื่นตัวที่จะเข้ามารีบูร์เรงการทำงานวิทยุชุมชน เมื่อประชาชนได้รีบูร์เรงแล้ว ก็จะกระหนกถึงความสำคัญของวิทยุชุมชนที่มีบทบาทต่อการพัฒนาชุมชน จึงสนับสนุนให้เข้ามาร่วมงานวิทยุชุมชนมากขึ้น อีกทั้งเพื่อให้กลุ่มดังกล่าวได้มีโอกาสนำเสนอเรื่องราวที่ใกล้ตัว เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มอาชีพ กลุ่มเกษตรกรสามารถแนะนำอาชีพ กลุ่มผู้สูงอายุสามารถถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มชาระสามารถแจ้งข่าวสารราชการ ข่าวสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น ทั้งนี้ ควรมีประกาศเกียรติคุณมอบให้ผู้เข้าร่วมโครงการ
- ส่งเสริมให้นักจัดรายการนำบุตรหลานมาร่วมจัดรายการได้ เพื่อให้บุตรหลานได้เห็นการทำงาน และต้องการสืบทอดหน้าที่นี้ต่อไป
- ให้รางวัลนักจัดรายการดีเด่น หรือนักจัดรายการยอดนิยม โดยให้ประชาชนร่วมให้คะแนนกับนักจัดรายการที่ชื่นชอบ เพื่อเป็นการสร้างชวัญและกำลังใจแก่นักจัดรายการ ทั้งนี้อาจมีการจับฉลากรายชื่อผู้ร่วมให้คะแนนนักจัดรายการยอดนิยม เพื่อเป็นการขอบคุณประชาชนที่ร่วมกิจกรรม

- จัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์กับวิทยุชุมชนอื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้เห็นว่า ชุมชนอื่นได้ให้ความสำคัญกับวิทยุชุมชนของพวากษา ดังนี้คนօงกีควรให้ความสำคัญกับวิทยุชุมชนของตนเช่นกัน

- มอบประกาศเกียรติคุณแก่คณะทำงานและคณะกรรมการบริหารวิทยุชุมชน เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ

- ควรมีการฝึกอบรมเรื่องการบริหารจัดการวิทยุชุมชน เพื่อสร้างและขยายทรัพยากรบุคคลในการผลักดันเปลี่ยนหมุนเวียนหรือกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหาร

- ส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามาร่วมตรวจสอบการบริหารงานวิทยุชุมชน เนื่องจากการบริหารสถานีส่วนใหญ่เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารและคณะทำงานภายในสถานีที่เป็นตัวแทนของประชาชน การบริหารสถานีจึงเป็นการมีส่วนร่วมของคนกลุ่มน้อย ดังนี้คนส่วนใหญ่ นั่นคือ ประชาชนก็ควรมีส่วนร่วมในด้านการบริหารสถานีโดยเข้ามาร่วมตรวจสอบการบริหารงานวิทยุชุมชน

- ให้มีการระดมทุนภายในชุมชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะเข้ามาร่วมงานบริหารจัดการวิทยุชุมชนจากทุนของชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้มแข็งของวิทยุชุมชน

ทั้งนี้วิทยุชุมชนควรมีการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีต่อการบริหารชุมชนต่าง ๆ เพื่อดูสถิติและรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในแต่ละระยะเวลาต่าง ๆ โดยสามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกันแล้วนำไปกำหนดคุณภาพศาสตร์การมีส่วนร่วมในอนาคต

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากวิทยุชุมชน และการเปลี่ยนแปลงของชุมชนเมื่อได้รับประโยชน์จากวิทยุชุมชน เพื่อนำผลที่ได้มากำหนดคุณภาพศาสตร์การพัฒนาวิทยุชุมชน ต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรมีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างให้ครอบคลุม

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

จุ่มพล รอดคำดี. (2542). วิทยุกระจายเสียงชุมชน (Community Radio) ของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน. นิตย์ศาสตร์, ปีที่ 17 (เมษายน-มิถุนายน), 22-23.

ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์สิ加 การพิมพ์.

ทิวพร แสนเมืองชิน. (2543). การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของประชาชนโดยผ่านรายการวิทยุชุมชน สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนิตา กลิ่นคำหวาน. (2546). การบริหารจัดการรายการวิทยุชุมชนของคนโกรก. รายงานโครงการ เอกภัณฑ์, สาขาวิชาการสื่อสารการรับสื่อและภาคเอกชน, คณาวารสารศาสตร์และ สื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นิรันดร์ จงวุฒิวงศ์. (2527). การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ: ศักดิ์สิ加 การพิมพ์.

พิชิต ฤทธิ์จรัญ. (2547). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: เฮ้าส์ ออฟ เคอร์ มีสท์.

พิชัยรุ๊ช ชาลาชวัช. (2542). ปฏิรูปสื่อมวลชนท้องถิ่น: ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและผลักดันองค์กร ปกครองท้องถิ่นให้มีอิสระตามรัฐธรรมนูญ. กรุงเทพฯ: ดับเบิลยูายน์ พรินติ้ง.

ไพรัตน์ เศษรินทร์. (2527). นโยบายและกลไกของการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา ปัจจุบันของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ศักดิ์สิ加การพิมพ์.

ยุรัตน์ วุฒิเมธี. (2526). หลักการพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ: ไทยอนุเคราะห์ไทย การพิมพ์.

วิภา อุดมฉันท์. (2544). บทเพลงภาคประชาชน: การต่อสู้เพื่อสื่อประชาธิปไตย. ปฏิรูปสื่อเพื่อสังคม: หลักคิดและบทเรียนจากนานาประเทศ (หน้า 263-294). กรุงเทพฯ: ไอคอน พรินติ้ง.

ฤทธิชัย บุนนาค. (2543). การบริหารและการจัดการรายการวิทยุ อ.ส.ม.ก. เพื่อชุมชน. รายงานโครงการ เอกภัณฑ์, สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน, คณาวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สถานีวิทยุชุมชนเพื่อคุณภาพน้ำดื่ม. (2546). ยุทธศาสตร์การพัฒนาสถานีวิทยุชุมชน: การทบทวน
อัตลักษณ์ การศึกษาปัจจุบัน เพื่อกำหนดอนาคตแห่งพัฒนาสถานีวิทยุชุมชนเพื่อคุณภาพน้ำดื่ม.
สิงเรศ ศิรากานต์. (2544). รูปแบบสถานีวิทยุกระจายเสียงภาคประชาชนที่พึงประสงค์สำหรับประเทศไทย
ไทยภายหลังการปฏิรูประบบวิทยุกระจายเสียงตามเจตนากรมฯ มาตรา 40 รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะวารสารศาสตร์และ
สื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุจินต์ ดาวีระกุล. (2527). ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการพัฒนาหมู่บ้าน
ศึกษาและพัฒนาหมู่บ้านชุมชนโดยการประกาศตั้งหมู่บ้านศึกษาและตั้งระดับจังหวัดของจังหวัด
นครสวรรค์. วิทยานิพนธ์สังคมสัมพันธ์ศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรินทร์ แปลงประสะพโภค. (2554). การคาดคะเนจัดวิทยุกระจายเสียงชุมชน สำหรับชุมชนในเขต
ชุมชนเมือง จังหวัดบันทบูรี. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์, จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง. (2546). แผนการพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง
ประจำปีงบประมาณ 2547.
- อนุตร้า พรวงศ์. (2545). ความต้องการรายการวิทยุชุมชนของผู้ฟังจากกลุ่มของกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์วารสารศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารสื่อสารมวลชน,
คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อคิน รีพัฒน์, ม.ร.ว. (2527). ทำไม่ต้องหยุดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.
กรุงเทพ: ศูนย์การศึกษาโภนยาสารารย์สุข มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อาจารย์พันธ์ จันทร์สว่าง. (2522). คำนarrative ด้วยจะะวิชาทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน 2.
กรุงเทพ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เอ็จิต วิโรจน์ไตรรัตน์. (2544). แนวคิดวิทยุชุมชนจากเวทีปฏิรูปสื่อภาคประชาชน. ใน วิภา ฉุกคันท์
(บรรณาธิการ), โถกของสื่อ ดำเนินที่ 4 ยกเครื่องสื่อไทย (หน้า 55). โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- Cohen, J.M., and N.T. Uphoff. (1977). *Rural Development Participation*. Cornell University, Itaca.
- Kasperson, R.E. (1974). *Participation Decentralization and Advocacy Planning*. Resource Paper
no. 25. Association of American Geographers, Washington D.C.

กาญจนฯ แก้วพ. (ม.ป.ป.). คุณอวิทยุชุมชน. วันที่กันข้อมูล 8 พฤษภาคม 2547, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaibja.org>

วิทยุชุมชนเพื่อชุมชน. (ม.ป.ป.). วันที่กันข้อมูล 8 พฤษภาคม 2547, เข้าถึงได้จาก

<http://www.asoke.info/interaction/fm108mhz/radiocommunity.html>

หลักเกณฑ์ และมาตรการชั่วคราวในการดำเนินการเรียนรู้วิทยุชุมชน. (ม.ป.ป.). วันที่กันข้อมูล

8 พฤษภาคม 2547, เข้าถึงได้จาก <http://www.asoke.info/interaction/fm108mhz/radiocommunity2.html>

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนมสารคาม กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วน
ตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ( ) ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) ต่ำกว่า 40 ปี ( ) ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป

3. การศึกษาสูงสุด

( ) ต่ำกว่าปริญญาตรี ( ) ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป

4. สถานภาพสมรส

( ) โสด ( ) สมรส หน่าย หย่า

5. อาชีพ

( ) ภาคเกษตรกรรม ( ) นอกภาคเกษตรกรรม

6. รายได้.....ต่อเดือน (โปรดระบุ)

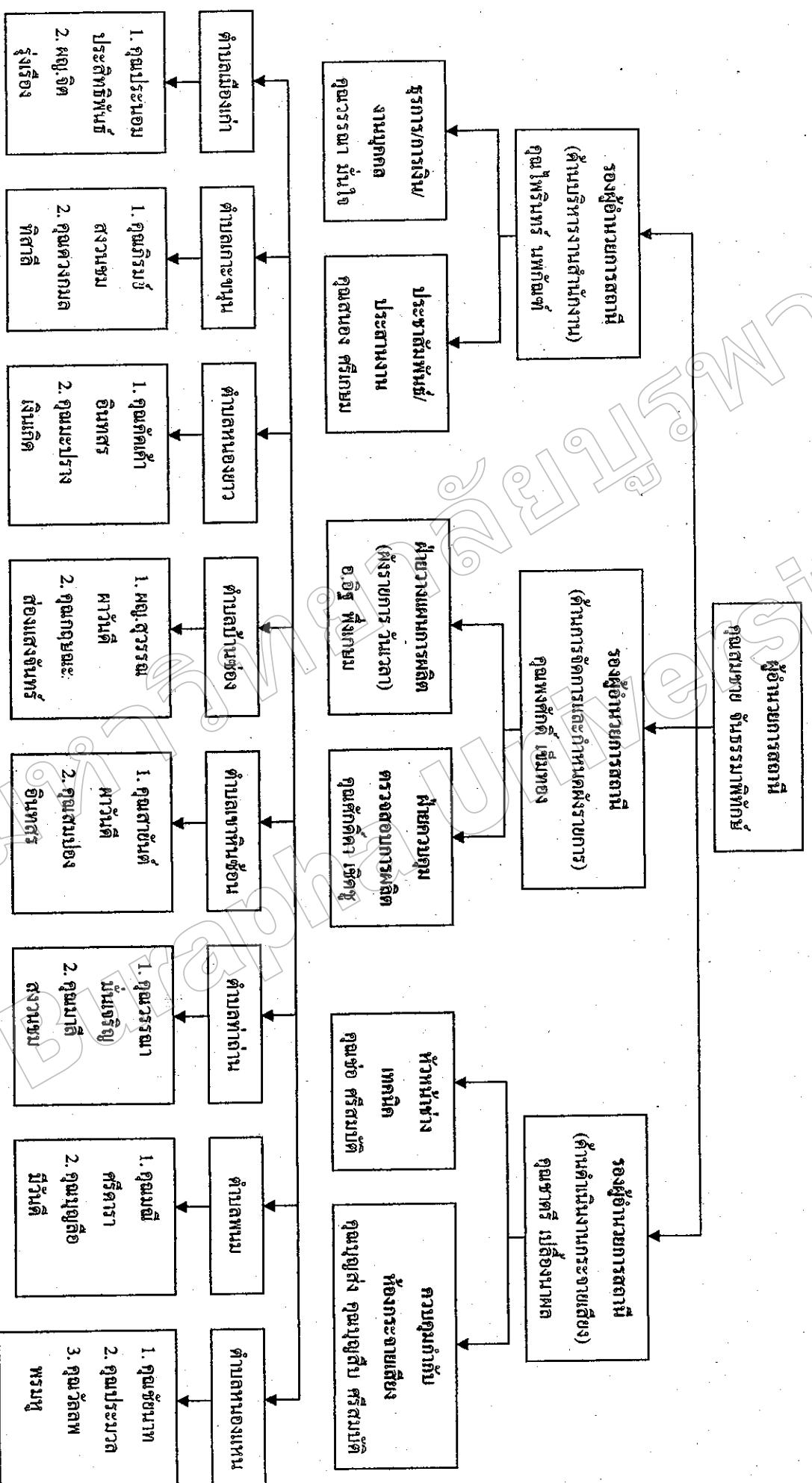
7. ระยะเวลาที่อาชีพอยู่ในชุมชน
( ) น้อยกว่า 5 ปี ( ) ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่กำหนดให้ตามความเป็นจริงของท่าน

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านการรับฟังรายการ					
1. รับฟังรายการเป็นประจำ					
2. รับฟังข่าวสาร					
3. แลกเปลี่ยนข่าวสารกับผู้อื่น					
4. ขอทราบข่าวสารจากรายการ					
5. รับฟังเพลง					
6. ขอรับฟังเพลงจากรายการ					
7. หักชวนให้ผู้อื่นรับฟังรายการ					
8. แจ้งผลการรับฟังสัญญาณความชัดเจนของสถานี					
9. ประเมินรายการ					
10. ติดตามและเสนอแนะรายการ					
ด้านการผลิตรายการ					
11. เข้าอบรมในโครงการผลิตรายการวิทยุชุมชน					
12. กำหนดครรภ์แบบเนื้อหา และเวลาการออกอากาศของรายการ					
13. สนใจที่จะจัดรายการ					
14. เข้ามาศึกษาการผลิตรายการ					
15. ร่วมจัดรายการ					
16. เผยแพร่ข่าวสารที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง					
17. ขอใช้สถานีเพื่อนำเสนอรายการของกลุ่มองค์กรต่าง ๆ					
18. แนะนำแหล่งข้อมูลให้กับรายการ					
19. ถ่ายทอดความรู้ด้านการผลิตรายการ					
20. ให้คำปรึกษาด้านการผลิตรายการ					

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชน	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านการบริหารสถานี					
21. เสนอสถานที่จัดตั้งสถานี					
22. คัดเลือกสถานที่จัดตั้งสถานี					
23. เสนอคณะกรรมการบริหารและคณะทำงาน					
24. คัดเลือกคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ					
25. วางแผนการดำเนินงานบริหารสถานี					
26. วางแผนพัฒนาสถานี					
27. จัดหาและสนับสนุนงบประมาณเพื่อการบริหารสถานี					
28. จัดสรรงบประมาณ					
29. จัดหาและสนับสนุนอุปกรณ์เพื่อการบริหารสถานี					
30. จัดสรรอุปกรณ์					
ด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น					
31. ทำหน้าที่สื่อข่าวสารท้องถิ่น					
32. แจ้งข่าวสารการศึกษา					
33. แจ้งข่าวสังคมสงเคราะห์					
34. แนะนำอาชีพ					
35. แจ้งข่าวสารราชการ					
36. แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการปักธงชัยท้องถิ่น					
37. แนะนำแหล่งท่องเที่ยวของท้องถิ่น					
38. เผยแพร่วัฒนธรรมและประเพณีท้องถิ่น					
39. แจ้งงานบุญ งานกุศล และงานประจำเดือน					
40. ถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น					

เพื่อผู้ดูแลเด็กและเยาวชนในครอบครัว

คลาสที่ปรึกษา

1. คุณวิชัย ตั้นจริญ
2. ส.ส.สุชาติ ตั้นจริญ
3. ส.ส.อิทธิ ศิริพันยาร
4. นายกฤษณะ จิตราษฎร์
5. นายเกริกพนมสารคาม
6. อาจารวีลิตร ตั้นยะยาด
7. ส.จ.สมศักดิ์ ภูพนมภูมิ
8. กำนันสมบัติ จันธราภิพากย์
9. คุณเจรา จันเดช
10. ปลัดศรีราษฎร์ ศรีราษฎร์
11. คุณจุณ พิพัฒ์
12. คุณภรรยา จันทร์จริญ
13. คุณเจษฎา มีวัฒน์
14. คุณนิกร ภูพนมภูมิ
15. อ.สุพัฒน์ ชนพิพัฒน์
16. คุณพวงทอง วรรษิเวศิลป์
17. คุณเน่ยชัย เท瓦นพิมครุด
18. แพทย์วิภาดา พนมสารคาม
19. สำนักงานสุขาภิบาลพัฒนาการ
20. คุณเสวย ศิริเวชกัลยา
21. สำนักพัฒนาการ
22. เครือข่ายรัฐวิสาหกิจและภาคเอกชน

ตารางการออกอากาศวิทยุพัฒนาเพื่อคนพิการ (FM.103.75 MHz) ปี 2547

วิทยุชุมชน เพื่อสิทธิ เสรีภาพ การมีส่วนร่วม และประชาธิบัติ

สันสกฤต มุนีโน้ในย : เรียนเรียง

กองบรรณาธิการ : ทีมสื่อสารสาธารณะ

วันที่ 14 ธันวาคมที่ผ่านมา ที่อาคารรัฐสภา 2 ชั้น 3 มีการสัมมนาระดับประเทศ เรื่อง “วิทยุชุมชนเพื่อสิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมและประชาธิบัติไทย” จัดโดย คณะกรรมการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ วุฒิสภา สถาบันพระปกเกล้า สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) สถาบันชุมชนห้องถูน พัฒนา (LDI) สถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน และมูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาสังคม (CIVICNET) มีผู้แทนชุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนจากทั่วประเทศทั้งหมด 280 คน มาร่วมงาน ประเด็นหลักในการหารือ เพื่อหาข้อสรุปแนวทางการทำงานของวิทยุชุมชนสืบเนื่องจากก่อนหน้านี้ กรมประชาสัมพันธ์ โดย กองงาน กกช. ได้ออกมาตรการเพื่อจัดระเบียบวิทยุชุมชน โดยประกาศขึ้นทะเบียนวิทยุชุมชน กำหนดคุณเดรียนสนัครถภายในสิ้นปีนี้ และอนุญาตให้วิทยุชุมชนโฆษณาได้ชั่วโมงละไม่เกิน 6 นาที ผู้แทนวิทยุชุมชนทั่วหมวด ได้แก่เปลี่ยนความเห็นกันอย่างกว้างขวางและสรุปว่า จะไม่เข้าร่วมกระบวนการขึ้นทะเบียนกับกรมประชาสัมพันธ์ เนื่องจากเห็นว่าหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ถูกกำหนดขึ้นนานนี้ ไม่สอดคล้องกับเจตนาของรัฐธรรมนูญที่ให้สิทธิประชาชนในการสื่อสาร ได้อย่างเสรี แต่วิธีของกรมประชาสัมพันธ์ คือการควบคุมการเรียนรู้ของภาคประชาชน นอกจากนี้ยังในหลายประการก็เป็นข้อจำกัดที่ภาคประชาชนรับไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็น ข้อกำหนดให้นักจัดรายการต้องสอนใบผู้ประกาศ วิทยุชุมชนต้องให้ความร่วมมือถ่ายทอดรายการจากสถานีหลักในส่วนกลาง การกำหนดค่าธรรมเนียม 1,000 บาทและเงินมัดจำ 5,000 บาท การให้เก็บเทปเพื่อเป็นหลักฐานหลังออกอากาศเป็นเวลา 15 วัน โดยเฉพาะการให้มีโฆษณาซึ่งจะเป็นช่องทางให้ภาครัฐกิจเข้ามายืนพื้นที่ของภาคประชาชน

มติของที่ประชุม ยังเรียกร้องให้กรมประชาสัมพันธ์ ยกเลิกมาตรการดังกล่าวในทันที และจัดให้มีการหารือกับภาคประชาชน เพื่อกำหนดคติในการกำกับดูแลร่วมกัน เนื่องจากที่ผ่านมา คติการดังกล่าว ขาดบ้านที่ผ่านกระบวนการทดลองเรียนรู้วิทยุชุมชนด้วยตัวจริง ไม่เคยมีส่วนร่วมรับรู้ อีกทั้งให้กรมประชาสัมพันธ์ นำร่างมาตรการหลักเกณฑ์ชั่วคราวการเรียนรู้วิทยุชุมชนที่ผ่านความเห็นชอบจากการประชุม 3 ฝ่าย คือ ภาครัฐ นักวิชาการและประชาชน เมื่อวันที่ 8 พ.ย.2545 ซึ่งเป็นฉบับดั้งเดิมที่ยังไม่ผ่านการแก้ไขจากภาครัฐและกรมประชาสัมพันธ์มาเป็นแนวทางประกอบการพิจารณา ร่วมกับการผลักดัน มติ กรม วันที่ 24 มิ.ย.2546 และยืนยันอย่างชัดเจนว่า วิทยุชุมชนที่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่มีอยู่เดิม สามารถอยู่ได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีโฆษณา

สำหรับเวทีในการอภิปรายและแสดงความเห็นจากวิทยากร โดย ดร.เจษฎ์ ไพบูลย์พิก นักกฎหมาย อนุกรรมการปฏิรูปสื่อ คณะกรรมการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กล่าวว่า เสื่อ ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง และไม่อื้อต่อภาคประชาชนที่จะได้ เรียนรู้และใช้สิทธิในการสื่อสาร ได้อย่างเสรี “กฎหมายที่มีอยู่เดิม กรมประชาสัมพันธ์ไม่สามารถขัดแย้ง

คลื่นความลึก หรือออกใบอนุญาตใหม่ให้กับได้ ดังนั้น แนวทางที่เกิดขึ้นเป็นความพยายามในการเตียงไม่ไว้ให้ผิดกฎหมาย โดยเป็นเสรีมือนกรรมประชารัฐพันธ์ดำเนินการภายใต้อำนาจของตนเอง โดยให้ชาวบ้านเป็นคนทำงานแทนอ้างว่า เสียงกฎหมายเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ภาคประชาชน แต่ปรากฏว่า กฎหมายบางข้อ เช่น การสอบใบผู้ประกอบ กลับเป็นการลิด落ติของชาวบ้าน เพราะไม่คำนึงถึงความแตกต่างและความหลากหลายของคนในพื้นที่ เป็นต้น จนคิดว่าไม่ควรจะระบุนี้ รับไม่ได้หากยังเป็นเงื่อนไขเดิม การให้โฆษณาในวิทยุชุมชน จะเป็นช่องทางให้ก่อสู่ภัยเข้ามาครอบงำชาวบ้าน ดังนั้น หากรัฐบาลมีความจริงใจในการแก้ปัญหานี้ ก็ต้องแก้ไขกฎหมายเดิมใหม่ โดยเป็นข้อตกลงระหว่างภาครัฐซึ่งประชาชนต้องมีส่วนร่วมแสดงความเห็น"

ด้าน นพ.นิรันดร์ พิทักษ์วัชระ ประธานกรรมการพัฒนาสังคมฯ ผู้เชี่ยวชาญ กล่าวว่า วิทยุชุมชน คือเรื่องของการแสดงสิทธิเสรีภาพของประชาชนในสองประเด็น ได้แก่

1. สิทธิที่หมายถึง ธรรมะ คุณธรรมและศีลธรรม ความดีงามของวิถีชาวบ้านและชุมชน ดังนั้น ชาวบ้านกำลังใช้สิทธิของตนเพื่อสะท้อนตัวตน ให้เห็นถึงภาพและวิถีที่ดีงามของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งรัฐและก่อสู่ภัยก่อสู่ภัยที่ต้องมีศีล คือ ไม่มาเบิดเบี่ยง ไม่ทำลาย

2. สิทธิที่หมายถึง กฎหมาย รัฐธรรมนูญกำหนดกว่าสิทธิคือ อำนาจอันชอบธรรมตามมาตรา 40 ที่ให้ประชาชนได้ใช้คลื่นความลึกซึ่งเป็นสมบัติของชาติในการสื่อสาร ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ดังนี้เมื่อเป็นอำนาจตามกฎหมายรัฐต้องไม่ผิดนัดหรือกระทำการใดๆ ที่ขัดต่อสิทธิ

“การเรียนรู้วิทยุชุมชน ต้องต่อข้อความคิด ภาคประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจ ต้องเตรียมวางแผนตั้งแต่ตอนนี้ ที่สำคัญ ต้องมีส่วนร่วมกำหนดกฎหมาย ระบุนี้ ต่าง ๆ เพื่อเป็นกลไกในการกำกับดูแลด้วย ส่วนรัฐบาลก็ต้องนำแนวทางนี้ไปใช้ เพื่อให้เป็นการปกป้องโดยใช้หลักธรรมาภิบาล จึงจะได้รู้ว่า เป็นการทำงานที่โปร่งใสและน่าเชื่อถือ” นพ.นิรันดร์ ยังกล่าวด้วยว่า คณะกรรมการพัฒนาสังคมฯ จะเชิญ ดร.วิษณุ เกริอองงาน รองนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแลเรื่องนี้ และอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์มาชี้แจงและรับทราบมติจากที่ประชุมดังกล่าวต่อไป

ด้านนายอัมพร แก้วหนู ผู้จัดการสำนักงานปฏิบัติการภาคใต้ พอช. ตั้งคำถามสำคัญให้กับเวทีว่า จุดประสงค์หลักของการก่อเกิดวิทยุชุมชน คือ การสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เพื่อสร้างความพร้อมในการเรียนรู้จะใช้สิทธิของตนเอง เปรียบเหมือนป้าชุมชน ที่มีเข็มเพื่อให้ชุมชนยังยืน ดังนั้น การให้มีโฆษณาทำให้ชุมชนเข้มแข็งหรืออ่อนแอ

ทางด้าน คุณสุกัญญา กลางผลรงค์ เลขาธิการ คปส. ได้ให้ภาพลำดับเหตุการณ์ของการเกิดวิทยุชุมชน พร้อมกับแสดงความเป็นห่วงว่าหากสถานการณ์ยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไป และภาครัฐไม่เข้าใจกระบวนการเรียนรู้ของภาคประชาชน ก็เท่ากับว่า การปฏิรูปสื่อสังคมไม่เป็นความจริง พร้อมยืนยันว่า หัวใจของวิทยุชุมชน คือ กระบวนการเสียงของชาวบ้านในชุมชน (voice of the voiceless)

ข้อเสนอแนะ ต่อรัฐ

1.1 ผลักดันกระบวนการสร้างโครงสร้างทางการเมืองและกิจการ ให้มีความโปร่งใส เป็นอิสระและได้มาตรฐานที่มีวิสัยทัศน์และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนทางธุรกิจ

1.2 ผลักดันการร่างกฎหมายโดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากสังคม กือ ให้สัดส่วนตัวแทนจากภาควิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชนและชุมชนเข้าไปเป็นคณะกรรมการธุรกิจการร่างกฎหมายของรัฐสภาอย่างเสมอภาค

1.3 รัฐควรส่งเสริมความเข้าใจ และให้ความรู้ร่วมกับประชาชนในเรื่องสิทธิ์ตามมาตรา 40 และเปิดเวทีร่วมกับ กสช. ในอนาคตเพื่อรับฟังความคิดเห็น และระดมการมีส่วนร่วมในการร่างแผนแม่บท การสื่อสารด้านวิทยุและโทรทัศน์

1.4 รัฐควรทบทวนแนวคิดและนโยบายในการแปรรูปกิจการสื่อสารมวลชนให้ตกเป็นของเอกชน (privatisation) จนกว่าจะมีการวางแผนแม่บทการปฏิรูปสื่อที่รอบคอบ ลดลงด้วยการหักดึงสังคม

1.5 รัฐ (กรมประชาสัมพันธ์) ควรยุติการแทรกแซงเพื่อจัดระบบการเกิดขึ้นของ “วิทยุชุมชน” แต่ควรเป็นแสดงบทบาทเป็นหน่วยงานสนับสนุนไปจนกว่าจะมี กสช.

1.6 รัฐควรเอาจริงในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและอิสรภาพในการสื่อสารของภาคประชาชนที่เป็นอิสระและปราศจากการแทรกแซง

1.7 รัฐควรส่งเสริมแนวคิดเรื่องสื่อบริการสาธารณะ เช่น โทรทัศน์เพื่อบริการในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น

1.8 รัฐควรส่งเสริมให้มีรายการ หรือสถานีวิทยุ-โทรทัศน์ เพื่อการพัฒนาเด็ก เยาวชน และการศึกษา เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างบูรณาการ

ค่อนมา พค.ครร.อี้อิติ วิโรจน์ไตรรัตน์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน กล่าวว่า วันนี้ตอบโจทย์อย่างเดียวว่าวันที่ 31 ธันวาคมนี้ จะจดทะเบียนอย่างไร 1. จดอย่างจำใจแต่กลัวผลกระทบ หรือ 2. จดรวมตัวกันตั้งกลุ่มจดทะเบียนขึ้นมา แล้วจดภายใต้กติกาที่รองฯ วิษณุพูดในวันที่ 8 ที่ผ่านมาว่า วิทยุชุมชนต้องยึดหลัก SAP ของ UNESCO S (self manage) คือ สิทธิ์อำนาจในการบริหารจัดการตัวเอง A (accessibility) คือ การเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงของคนกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสทางการสื่อสาร P (participation) คือ การมีส่วนร่วม ร่วมใช้ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมรับประโยชน์

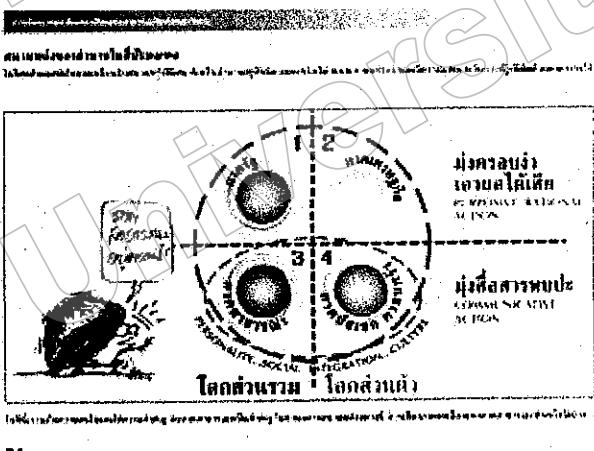
เมื่อพูดถึงวิทยุชุมชนกับการโฆษณา กระบวนการวิทยุชุมชนต้องไม่ให้เอกชนขายโอกาสเข้ามา ทำมาหากิน เจตนา谋ณ์ของวิทยุชุมชนกำลังบิดเบือนไป ตอนนี้กระตุ้นในภาคประชาชนเองก็มีบางส่วนที่ ประคุณหมายผิดไป ดังนั้น ต้องตั้งหลักให้แน่นว่า วิทยุชุมชนต้องรับใช้ชุมชน และต้องทำให้แตกต่างจาก

สื่อสารสื่อสาร ไม่ได้ใช้สื่อวิทยุเพื่อสร้างรายได้ แต่ใช้เป็นต้นทุนทางสังคมเพื่อบริการสาธารณะ ด้วยหัวใจที่อิสรภาพเป็นคัวของตัวเองเพื่อตอบสนองสิทธิเสรีภาพของประชาชน

จากเอกสารของ UNESCO กล่าวว่า “สำหรับวิทยุชุมชนที่ไม่ใช่เพื่อการค้า ต้องไม่มีการรับโฆษณาทางธุรกิจ ที่แม้จะมีผลต่อการหารายได้ แต่ด้วยคำนึงถึงภาพลักษณ์ และความน่าเชื่อถือของวิทยุชุมชนซึ่งเป็นสื่อเพื่อสาธารณะ ที่จำเป็นต้องมีความเป็นเสรีภาพประโภชและอิทธิพลทางการค้า”

ด้าน อ.ชวัญสรวง อติโพธิ กล่าวว่า วิทยุชุมชน ในขณะนี้เป็นโอกาสของการเป็นเจ้าของ เป็นการยึดครองการสื่อสารเป็นหย่อมเล็ก ๆ ทั่วไปในแผ่นดิน คือ โครงสร้างพื้นฐานของการพับปะของสังคม ท้องถิ่น ในแนววิถีชุมชน วิทยุชุมชน คือ เวทีสาธารณะของสังคมท้องถิ่น

จากนั้นยังได้นำเสนอ PowerPoint ประกอบการบรรยายเรื่อง วิทยุชุมชนกับการเข้ามาแทรกแซง ครอบงำของภาครัฐและภาคธุรกิจ

เครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้ ไม่จดทะเบียนกับกรมประชาสัมพันธ์ เพราะ

1. การจดทะเบียนผิดเจตนาตามมติรัฐธรรมนูญ ที่ให้สิทธิของประชาชนในการสื่อสารและจะทำให้วิทยุชุมชนกลายเป็นเครื่องมือของรัฐ แทนที่จะเป็นเครื่องมือของชุมชน
2. เป็นกระบวนการเรียนรู้ของภาคประชาชนตามรัฐธรรมนูญ
3. วิทยุชุมชน ไม่แสวงหาผลกำไรทางธุรกิจ
4. เป็นการเตรียมความพร้อมของภาคประชาชน ซึ่งไม่เคยทำวิทยุมาก่อน
5. ต้องให้ภาคประชาชนเป็นแกนหลัก ภาครัฐเป็นผู้สนับสนุน

ข้อเสนอ

1. ยกเลิกเงื่อนไขเดิมทั้งหมดในการรับจดทะเบียนของกรมประชาสัมพันธ์
2. การกำกับดูแลเป็นหน้าที่ของ กสช. หรือองค์กรอิสระ โดยหารือร่วมกับภาคประชาชน

3. จัดให้มีการหารือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะภาคประชาชน โดยเร็วที่สุด เพื่อกำหนดคติฯร่วมกัน

4. แยกແຜນนิยามความแตกต่างระหว่างวิทยุชุมชนกับวิทยุธุรกิจให้ชัดเจน

5. ขึ้นมาตรฐานการผ่อนปรนในการดำเนินงานวิทยุชุมชนฉบับเดิมที่ยังไม่แก้ไข (8 พ.ย.45)

6. ไม่ปิดกั้นจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนใหม่ แต่ต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ตามขั้นตอนของมาตรฐานวิทยุชุมชน

ภาคกลางและปริมณฑล ไม่จดทะเบียน เพราะ

1. ไม่เห็นด้วยกับการสอนใบผู้ประกาศ หลักเกณฑ์นี้ ไม่สอดคล้องกับกระบวนการของวิทยุชุมชน.

2. ไม่เห็นด้วยกับการเก็บค่าธรรมเนียม เพราะจะนำไปสู่การแสวงหาผลประโยชน์มากกว่า

3. โฆษณาจะทำให้อุดมการณ์วิทยุชุมชนเปลี่ยนไป

4. กรมประชาสัมพันธ์ไม่เข้าใจหลักการของวิทยุชุมชน ต้องกลับไปทบทวนบทบาทด้วยเอง
เพื่อกรมประชาสัมพันธ์ไม่มีสิทธิจะมาสร้างเงื่อนไขให้ภาคประชาชน

5. ไม่เห็นด้วยกับการเก็บเทปหลังออกอากาศ เพราะถือเป็นลิขสิทธิ์

6. กรมประชาสัมพันธ์เป็นตัวปัญหา ไม่เข้าใจเจตนาตนแล้วมีวาระซ่อนเร้นเรื่องผลประโยชน์

7. วิทยุชุมชนอยู่ระหว่างกระบวนการเรียนรู้ กรมประชาสัมพันธ์ไม่สนใจการมีส่วนร่วมของชุมชน

ข้อเสนอ

1. ยุติเงื่อนไขของกรมประชาสัมพันธ์ และจัดการประชาพิจารณ์เพื่อฟังเสียงประชาชน

2. ต้องให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมด้วยตนเอง

3. ควรมีการลงชื่อแสดงพลัง และสนับสนุนข้อเสนอภาคประชาชน อีกทั้งติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

4. รัฐต้องเร่งรัดกระบวนการปฏิรูปสื่อ และยุติการครอบงำด้วยอำนาจกรมประชาสัมพันธ์ในช่วงสัญญาภาค

5. เสนอต่อหนักการเมืองให้หลักคันวิทยุชุมชนเป็นภาระแห่งชาติ

6. หากรัฐไม่ยอม และต้องการจับกุมผู้ไม่อุทิศกายให้ระเบียบนี้ วชช. พร้อมจะต่อสู้กับภาครัฐ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่จดทะเบียน เพราะ

1. รับเงื่อนไขของกรมประชาสัมพันธ์ไม่ได้ เช่น การสอนใบผู้ประกาศฯฯ

2. หลักเกณฑ์นี้ทำลายหลักคิดกระบวนการเรียนรู้ของภาคประชาชนอย่างสิ้นเชิง

3. ประชาชนขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดคติฯ

4. วิทยุชุมชนต้องไม่มีโฆษณา ธุรกิจจะทำให้เกิดความแตกแยกในชุมชน

5. เสื่อนไนน์พิดเจตนารามณ์รัฐธรรมนูญ
6. รอให้ กสช.เกิดก่อนเพื่อมากำกับดูแล
7. ต้องการรักษาเอกลักษณ์ของวิทยุชุมชนให้ขึ้นเป็นระดับเนื่อง
8. เลือกปฏิบัติต่อชุมชนและทำลายวัฒนธรรมท้องถิ่น
9. วิทยุชุมชนทำเพื่อการเรียนรู้ ไม่มีเงินลงทุนเปลี่ยน
10. เสื่อนไนน์หลังจากเกิด กสช.ยังไม่ชัดเจน

ข้อเสนอ

1. ยกเลิกประกาศรับจดทะเบียนจนกว่าจะมีการหารือร่วมกัน
2. ยุติการคุกคาม จป.วชช. จนกว่าจะมีข้อยุติ
3. มีคณะกรรมการร่วม 3 ฝ่าย
4. มีองค์กรภาคประชาชนเพื่อเรียนรู้กันเอง
5. แยกความแตกต่างวิทยุชุมชนกับภาคธุรกิจให้ชัดเจน
6. เร่งรัดการออก พ.ร.บ.ประกอบกิจการฯ
7. การสรรหา กสช. ต้องไปร่วมใส่และยุติธรรมและภาคประชาชนมีส่วนร่วม
8. รัฐต้องส่งเสริมการเรียนรู้ภาคประชาชน
9. จัดตั้งกองทุนวิทยุชุมชน โดยรื้อ
10. สรุปบทเรียนการเรียนรู้ภาคประชาชน นำเสนอเป็นแผนแม่บทวิทยุชุมชนและให้เป็นภาระแห่งชาติต่อไป

ภาคเหนือ ไม่อดทนเปลี่ยน เพราะ

1. หลักเกณฑ์ของกรมประชาสัมพันธ์ไม่ชอบธรรม
2. กรมประชาสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงสาระสำคัญซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ผ่านการหารือคณะกรรมการที่เป็นที่ประชุมมีส่วนร่วม และควรนำมติคังกล่าวมาใช้ (หลักเกณฑ์)
3. จป.วชช. ลงทุนเปลี่ยนหลักการ ไม่มีโฆษณา
4. วิทยุชุมชนยืนยันหลักการ ไม่มีโฆษณา
5. ขอให้กรมประชาสัมพันธ์ดำเนินหลักเกณฑ์มาตรการชั่วคราวของ สรน.และตรวจสอบจุดที่ไม่ดำเนินต่อไป
6. ขอให้กรมประชาสัมพันธ์ทบทวนบทบาทของตนเอง

ข้อเสนอ

1. ขอให้ใช้มาตรา 45 พ.ย. 45 เป็นหลักเกณฑ์การกำกับดูแลและตรวจสอบผู้ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว
2. วิทยุชุมชนต้อง ไม่มีโฆษณา

3. เร่งรัดการเกิดของ กสช. และแผนแม่บ้านวิทยุชนชน

ภาคตะวันตกและภาคตะวันออกไม่จดทะเบียน เพราะ

1. ไม่มีเงินเพื่อการวิทยุชนชน ไม่มีโฆษณาและไม่หารายได้ทางธุรกิจ จึงไม่จำเป็นต้องจ่ายเงิน
2. ภาคประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการร่างและกำหนดคติกานี้ กรมประชาสัมพันธ์ไม่ทำตามมติ ครม.24 มิ.ย46
3. อุปกรณ์เป็นของชนชนให้อัญญิเสนชนชน
4. การจดทะเบียนดังกล่าว กรมประชาสัมพันธ์ใช้อำนาจในการกำหนดคติกา และทำผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญหรือไม่

ข้อเสนอ

1. ให้รัฐจัดสรรงบประมาณเพื่อช่วยเหลือวิทยุชนชนอย่างแท้จริง
2. รับรองคติกา กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเร่งรัดการเกิดของ กสช.
3. กรมประชาสัมพันธ์ต้องปฏิบัติตามมติ ครม.24 มิ.ย 46 และหุติมาตราการรับจดทะเบียนนี้ทันที
4. วิทยุชนชนกำลังต่อสู้กับด้วง เมื่อยืนยันในหลักการวิทยุชนชนและสร้างความเข้มแข็งอย่าง อย่างแท้จริง

จากนี้ นพ.พลเดช ปั่นประทีป ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาประชาสัมคม และเลขานุการสถาบัน ชนชนห้องดินพัฒนา (LDI) กล่าวว่า “เราต้องยึดหลักการไว้ใหม่นั่น”

หลักการแรก คือ วิทยุชนชนไม่ใช่วิทยุธุรกิจ ต้องพยายามทำให้เห็นความแตกต่างให้ชัด กำ จำกัดความของวิทยุชนชนต้องช่วยกันดำเนินการให้ชัด

หลักการที่สอง คือ สิ่งที่เราทำอยู่เป็นเรื่องของคุณค่า สิทธิ公民รัฐธรรมนูญ สิทธิในการสื่อสาร

หลักการที่สาม ภาครัฐมีความคิดว่าการแก้ปัญหาความยากจนหรือการสร้างความเข้มแข็งของ ชนชน คือ การใช้เงิน การให้เงิน แต่ความจริงแล้วการแก้ไข คือ การให้สิทธิ รับรองสิทธิ公民รัฐธรรมนูญ

หลักการที่สี่ คือ เรื่องอัตลักษณ์ของวิทยุชนชน คือ ความเป็นอิสระ วิทยุชนชนเป็นของชนชน โดยชนชน เพื่อชนชน วิทยุชนชนต้องมีความหลากหลาย ไม่หดหู่ไปสู่ความเป็นทางการ ภาระจดทะเบียน จะทำให้เปลี่ยนไปสู่ทางการ เช่น SML ทำให้ชนชนกลายเป็นองค์กรทางการ เพราะรับงบประมาณจาก รัฐบาล แต่ควรเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่น

หลักการที่ห้า คือ วิทยุชนชนต้องพึ่งตนเอง และจะควบคุมกำกับดูแลกันเอง ต้องสร้างมาตรฐาน ของตัวเอง ไม่ให้ใครเข้ามา และหากมีมาตรการใดออกมาก็ต้องทนกับเรา ต้องสื่อสารกันเร็ว ๆ แต่รวมตัว กันช่วยกันคิดถึงจะอยู่รอด

ต่อมา นพ.นรันดร์ พิทักษ์วัชระ กล่าวปิดท้ายว่า “การประชุมวันนี้ไม่ใช่เป็นการประชุมเพื่อ ระบบสาธารณะ ไม่ใช่เป็นเรื่องของการต่อต้าน แต่การประชุมนี้ คือ การทำงานตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

รัฐธรรมนูญในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ต่อเนื่องเชิงนโยบายหรือโครงสร้าง ที่เป็นปัญหาหลัก ในขณะนี้ คือ เรื่องของวิทยุชุมชน นี่คือสิ่งที่มีคุณค่าของสังคมไทยที่เราต้องกันสร้างขึ้นมา”

“การประชุมวันนี้เห็นผลสองอย่าง ประการแรก คือ เรื่องของระบบนโยบายโครงสร้างเรื่อง วิทยุชุมชน เราเห็นตรงกันว่า เราเห็นตัวจริงที่เป็นตัวตนของจุดปฏิบัติการวิทยุชุมชน เราพร้อมที่จะให้ไปดู ตลอด พร้อมที่จะให้หอดูก็ได้ เพราะเราไม่ใช่นายทุน นักธุรกิจ เราต้องรวมตัวกันถ้าเราจะขายตัวจะไม่ถูก หล่อหลอม เราจะถูกบีบเมื่อนหันที นี่คือความสำเร็จว่า เราสามารถย้ำว่า เราคือตัวจริง ที่ทำให้เกิด ประโยชน์กับชุมชนจริง ๆ ประการที่สอง คือ สิ่งที่ทำอยู่นี้ไม่ใช่การเลื่อนลอย ไม่ได้คิดขึ้นเอง อย่างที่กล่าว ไว้ว่า นี่คือการทำตามสิทธิ ตามรัฐธรรมนูญ เป็นการเมืองของภาคพลเมือง”

“รัฐบาลมีหน้าที่มอบสิทธิ ไม่ใช่การให้เงิน เงินจะทำลายคุณธรรมและศีลธรรม ทำให้มีระบบ ผลประโยชน์เข้ามา รัฐบาลต้องดำเนินการตามกฎหมาย นี่คือประเด็นหลักที่ให้พากเราได้สื่อถึงกัน องค์ประกอบในการประชุมวันนี้มี 6 ส่วน

1. พระสงฆ์
2. เครือข่ายพื้นที่องค์กรวิทยุชุมชนต่างๆ
3. นักวิชาการ
4. องค์กรวิชาชีพต่าง ๆ สมาคมผู้สื่อข่าว สมาคมนักวิชาชีพ
5. องค์กรพัฒนาเอกชน
6. วุฒิสภา กรรมการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ทั้งหมดต้องรับการคิจในการสัมมนาในวันนี้เพื่อเตรียมกัน สิ่งที่จะดำเนินการต่อไป คือ จะเรียน เรียนท่านรองนายกฯ วิษณุ ท่านอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ และที่รับผิดชอบ nanopain ในกรรมการพัฒนา สังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และทำหนังสือสรุปการสัมมนาครั้งนี้ให้ท่านได้รับรู้ว่า นี่คือสัญญาของ ทั้ง 6 เครือข่าย ในขณะเดียวกัน เราต้องการทราบว่าท่านมีความคิดเห็นอย่างไร รวมถึงการทำหนังสือถึง นายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ต่อไป”

สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา Local Development Institute. (LDI)

http://www.ldinet.org/autopage/show_page.php?t=4&s_id=29&d_id=29

(ค้นข้อมูล 26 มกราคม 2548)

วิทยุชุมชน : เกิดและอยู่อย่างไรให้มีคุณค่าอย่างยั่งยืน

การสัมมนาระดับประเทศ “วิทยุชุมชนเพื่อสิทธิเสรีภาพ การมีส่วนร่วม และประชาธิปไตย”

14 ธันวาคม 2547 โดย ดร.อึ้งฉิต วิโรจน์ไตรรัตน์ ประธานสถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน

คำถามเบื้องต้น

▶ ทำวิทยุชุมชนเพื่ออะไร

1. เพื่อตนเอง

- รายได้ / ชื่อเสียง / โอกาสชีวิต
- 2. เพื่อชุมชนและสิ่งที่เราได้
  - ความพอใจ / ความสุข / ความภาคภูมิใจในคุณค่าของตนต่อชุมชน

▶ ใครคือผู้ได้ประโยชน์จากวิทยุชุมชน

1. ชุมชน

- คนในชุมชน ผู้รับผิดชอบ / ผู้สนับสนุนหลัก

2. ผู้ผลิต

- ผู้สนับสนุน ผู้คุ้มครอง / ผู้กำหนดเนื้อหา
- ผู้ได้ประโยชน์แท้จริงไม่ใช่ชุมชน

ความยั่งยืนของวิทยุชุมชนเกิดจาก การสนับสนุนอย่างร่วมรับผิดชอบของคนในชุมชน ซึ่งเกิดจาก การทำงานของผู้รับผิดชอบทั้งด้านบริหาร ผลิตรายการ และคุณภาพทางเทคนิคที่ทำให้คนในชุมชน พอใจ (enjoyable) ได้ประโยชน์ (useful) เห็นคุณค่า (valuable)

ลักษณะการทำงานที่ประกันความยั่งยืน

- ทำงานหนักอย่างอุทิศและรับผิดชอบ

- ระยะเริ่มต้น ต้องใช้ระบบอาสาสมัครร่วมก่อสร้างสร้างตัว จนมีกองทุนที่ประกันได้ว่ามีทุนเพียงพอต่อค่าใช้จ่ายเพื่อการทำงานรายการและออกอากาศ จึงเริ่มมีการเข้าบุคลากรในจำนวนที่จำเป็น และในค่าตอบแทนที่เพียงพอต่อการบังชี้ไฟเท่านั้น

- ภารกิจสำคัญ คือ การสร้างความรู้สึกร่วม และตระหนักในคุณค่าวิทยุชุมชน การระดมทุน และทรัพยากรด้านต่าง ๆ จากชุมชน การเพิ่มจำนวนสมาชิก การกำหนดแผนการระดมทุนอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับวิถีชุมชน การพัฒนาบุคลากรและคุณภาพรายการอย่างต่อเนื่อง การเชิญชวนให้กลุ่มนักคิดต่าง ๆ มาใช้ช่องทางการสื่อสาร การรับฟังความคิดเห็น ความต้องการของชุมชน

- การบริหารจัดการที่โปร่งใส ชี้แจงและตรวจสอบได้ ยึดหลักประชาธิปไตยอย่างมีส่วนร่วม การใช้จ่ายอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ

จุดจำเป็นที่กระบวนการ

- การหารายได้ของวิทยุชุมชน

คำนำเบื้องต้น

▶ ต้องการรายได้ไปเพื่ออะไร

- เป้าหมายหลัก ควรเพื่อการปรับปรุงรายการ และการออกอากาศ มิใช่ช่องทางสร้างรายได้อย่างอาศัย

▶ หารายได้ / ระดมทุนอย่างไรที่ทำให้คงความเป็นอิสระ (independent) จากอิทธิพล หรือความกดดันทั้งทางการเมือง การปกครอง (political pressures) และทางการค้า (commercial pressures)

ข้อควรคำนึง รายได้หลักควรมากจากค่าบำรุงจากสมาชิกของสถานีฯ เช่น สถานี KGNU ในอเมริกา 65% ของรายได้มามากค่าสมาชิก 17% เป็นเงินสนับสนุนจากองค์กรอิสระค้านี้ นอกนั้นมากจาก การจัดกิจกรรมพิเศษ และการขายสินค้า ขายผลผลิตรายการ เช่น เพลง ค่าขายพื้นที่โฆษณาในหนังสือแจ้งรายการ ฯลฯ ในขณะที่ สถานีวิทยุชุมชนไฟร์บาร์คในเยอรมัน ตั้งเป้าหมายว่า กว่า 50% ของรายได้ ต้องมาจากค่าสมาชิก

ระยะลึกเสนอว่า จำนวนเงินไม่ใช่สิ่งสำคัญ จำนวนสมาชิกที่เป็นคนในชุมชนมีความสำคัญกว่า เพราะคือสิ่งที่ว่าได้รับความสนับสนุนอย่างไรจากชุมชน “เงินนี้อย่างคนมากสำคัญและส่อความยั่งยืนมากกว่าเงินมากจากคนน้อย โดยเฉพาะการได้เงินจากแหล่งทุนนอกชุมชนเพื่อแลกกับรายการที่ให้ชุมชนเป็นเพียงคนฟัง”

วิธีการหารายได้ / ระดมทุน

จากเอกสาร UNESCO 2001 ระบุ วิทยุชุมชน อาจหารายได้จาก ค่าบำรุงจากสมาชิก (membership fees) การรับบริจาค (donations) ผู้อุปถัมภ์ (sponsorship) ค่าบริการจากการประกาศข้อความของบุคคล (fees for private announcements) เช่น ของหาย การเกิด การตาย ฯลฯ และ การรับโฆษณา (commercial advertising) โดยที่ทุกวิธีการจะต้องมีการกำหนดข้อปฏิบัติอย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อประกันความเป็นอิสระ(independent) และที่ผู้เขียนขอเพิ่มเติมคือ * ความเท่าเทียม (equality) คือ ให้คุณค่าต่อทุกรายการอย่างเท่าเทียมกัน หรือระบบคุณค่า (values) ไม่ใช่ค่าความนิยม (ratings) และที่สำคัญต้องไม่ทำให้วิทยุชุมชน เป็นเครื่องมือของการสร้างภาพลักษณ์เพื่อประโยชน์ทางการเมืองและทางการค้าของกลุ่มนบุคคลใด ต้องยึดหลัก ไม่รู้สึกเป็นหนี้บุญคุณ เพราะจะมีผลต่อการทำงานที่มุ่งความถูกต้อง ความเป็นธรรมและประโยชน์ของสาธารณะเป็นสำคัญ

รายได้จากการจัดกิจกรรมพิเศษ หรือกิจกรรมสาธารณะต่าง ๆ เป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญ และยังสร้างความรู้สึกและความรู้สึกรวมใจดีจากชุมชน โดยต้องคำนึงถึงเอกลักษณ์และวิธีชีวิตร้องดินด้วย กรณีประเทศไทยมีการจัดกิจกรรมพิเศษอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชนที่น่าสนใจ เช่น การทอดผ้าป่าปีของทางภาคเหนือ-ภาคอีสาน การจัดกองผ้าป่านะตาม โดยระดมความพยายามเพื่อหาทุนของเพชรบูรณ์ การจัดขาย

บัตรเดี๋ยง ให้เชื่อมต่อชลbury การกินน้ำชาของภาคใต้ ฯลฯ ในขณะที่ต่างประเทศนิยมการจัดกอนเสิร์ต การจัดงานออกร้านที่สามารถชุมชนนำของสะสมหรือเก่าเก็บมาขายในราคากู๊ด เพื่อระดมทุน ฯลฯ

รายได้จากการดำเนินงานของวิทยุชุมชน เช่น การจำหน่ายแทปที่บันทึกเสียงเนื้อหารายการ การขายพื้นที่โฆษณาในสิ่งพิมพ์ที่จัดทำเพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์การออกอากาศ และเรื่องราวต่าง ๆ การจัดทำสินค้าเพื่อจำหน่าย เช่น เสื้อยืด หมวก ฯลฯ

รายได้จากการขอรับการสนับสนุนจากสถาบัน องค์กร ห้องภาครัฐและเอกชน ที่มีเนื้อหางานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน โดยการขอรับการสนับสนุนต้องไม่มีเงื่อนไขในลักษณะการรับจำนำหรือการจัดแลกภาระการกับเงินสนับสนุน แต่มีการประกาศการอุปถัมภ์สถานีในช่วงเวลาที่กำหนด หรือการนำเสนอ เทปรายการสำเร็จรูปขององค์กรสนับสนุน โดยคำนึงว่ารายการนี้ต้องมีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เป็นสำคัญ

รายได้เป็นผลจากการสร้างความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน ด้วยการสื่อสารกับชุมชน หรือด้วย รายการที่เสนอ ด้วยอย่างที่เกิดขึ้นแล้ว เช่น วิทยุชุมชนที่ชลbury ได้รับเงินท่านุญาตมาในการจัดงานศพ ภารรยา เพื่อฉาบนอกจากผลงานรายการที่เสนอต่อชุมชนแล้ว ยังเป็นเพื่อการสร้างความสัมพันธ์อย่างผูกพัน ด้วยการนำพวงหรีดในนามวิทยุชุมชนไปวางในงานศพสมาชิกชุมชน หรือกรณีที่สถานี KGNU ในอเมริกา ได้รับเงินจำนวนถึง 4 แสนดอลลาร์จากพิณัยกรรมที่สมาชิกชุมชนคนหนึ่งระบุให้มีอธิบายแก่กรรม

โฆษณาสินค้า: ทางออกที่ไม่เป็นเส้นวน ทางออกสู่ ใจกลางสากล UNESCO 2001

ในบางประเทศที่ชุมชนหรือภาคประชาชน และภาครัฐกิจวิทยุมีความเข้มแข็งทางความคิดและการกระทำ จะมีการกำหนดชัดเจนว่า สำหรับวิทยุชุมชนที่ไม่ใช่เพื่อการค้า (non-profit community radio) ต้องไม่มีการรับโฆษณาทางธุรกิจ (community radio is prohibited from accepting advertising) ที่แม้จะมีผลต่อการหารายได้ แต่ด้วยคำนึงถึงภาพลักษณ์ (image) และความน่าเชื่อถือ (credibility) ของวิทยุชุมชน ซึ่งเป็นถึงเพื่อบริการสาธารณะ (public-service broadcasting) ที่จำเป็นต้องมีความเป็นเสรีจากประโยชน์ และอิทธิพลทางการค้า (to be free from commercial interests and influences)

แต่ถ้าการหารายได้จากการโฆษณาเป็นสิ่งที่อนุญาตให้ดำเนินการได้ การอนุญาตให้มีการโฆษณาทางวิทยุชุมชนต้องดำเนินการอย่างระมัดระวังและรอบคอบ ทั้งนี้เพื่อให้มีรายได้แต่พอเพียงที่ไม่กระทบต่อเศรษฐกิจทางความคิดและความรับผิดชอบต่อชุมชน สิ่งที่ต้องพิจารณา เช่น การสร้างข้อกำหนดที่ชัดเจน และการมีกลไกการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพทั้งจากหน่วยงาน และชุมชน / สังคม เช่น

- สิ่งที่โฆษณาต้องเป็นผลิตผลหรือการให้บริการของท้องถิ่น / ชุมชน (local providers of goods and services)

- สิ่งที่โฆษณาต้องไม่ใช่สินค้าของระบบอุตสาหกรรมข้ามชาติ เช่น น้ำอัดลม (the multinational soft drinks industry) หรือสินค้าที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เช่น เหล้า บุหรี่

ในสหรัฐอเมริกา ที่กฎหมายห้ามการกระจายเสียงเพื่อบริการสาธารณะอย่างไม่ถูกกำหนด
ดำเนินการโฆษณาทางธุรกิจ แต่ด้วยข้อเป็นค้องมีรายได้เพื่อการดำเนินการ (ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสถานีขนาด
กลางมากกว่าขนาดเล็กอย่างวิทยุชุมชนในกระบวนการเรียนรู้ของบ้านเรา) จึงมีการออกระเบียบให้
ดำเนินการประกาศแจ้งท้าย เพื่อบอกคุณผู้สนับสนุน (underwriting and donor acknowledgements) ทางสื่อ
วิทยุ-โทรทัศน์ เช่น

- ให้แสดงเพียงสัญลักษณ์หรือตัวอักษรย่อ (logograms) หรือคำวัญ คติพจน์ (slogans) ที่บอก
เพียงว่าเป็นใคร (identify) คือสื่อเพียงข้อมูลทั่วไป (contain general product-line descriptions) แต่ห้าม
เยินยอดหรือโปรโมท (promote)

- เป็นข่าวสารข้อมูลท้องถิ่น (local information)

- ให้ข้อมูลผลิตภัณฑ์หรือบริการด้วยการบรรยายหรือพรรณนาอย่างเป็นกลาง (value neutral
descriptions of a product or service listings) ไม่ยกย่องคุณภาพ หรือใช้ภาษาเพื่อเปรียบเทียบ (not include
qualitative or comparative language) และไม่ยกย่องหนุนเสริมบริษัท หรือผู้ผลิต (should not promote
the contributor's products, service, company)

- นำเสนอด้วยชื่อสินค้าหรือชื่อทางการค้า และผลิตภัณฑ์ หรือบริการ (brand and trade
names and product or service listings) รวมทั้งหมายเลขโทรศัพท์

ข้อนี้เน้นย้ำที่สำคัญ คือ

- การดำเนินการสื่อกระจายเสียงเพื่อบริการสาธารณะต้องเข้มข้นที่จะมีความแตกต่างจากสื่อ
เพื่อการค้า (free from commercial-like matter)

- ระบุ หรือแนวทางที่คณะกรรมการฯ กำหนดให้สื่อเพื่อบริการสาธารณะอย่างไม่ถูกกำหนด
ได้อยู่ปฏิบัติร่วมกัน ก็คือความเข้มข้น และความนิ่ครัทธาที่คือต่อการกระจายเสียงเพื่อบริการสาธารณะ

- คณะกรรมการยินดีรับคำร้องเรียน และหากจากการตรวจสอบพบว่ามีการกระทำที่ขัดหรือ
ละเมิดระเบียบ จะมีการดำเนินมาตรการการลงโทษ ซึ่งรวมทั้งการถูกปรับด้วย

- การกำหนดให้วิทยุชุมชนหารายได้จากการโฆษณาในอัตราที่น้อยกว่าธุรกิจเบรียบเหมือนตัว
เด็กก็เป็นการดำเนินการที่ขาดความเข้าใจในหลักการอุดมการณ์และวิธีการวิทยุชุมชน

- การไม่มีข้อกำหนดใด ๆ ควบคู่กับการหารายได้จากการโฆษณา คือ การทำลายอุดมค่าวิทยุ
ชุมชน และการสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนธุรกิจโดยโอกาส ที่อาจมีทั้งผู้ประกอบการวิทยุและบุคลากรภาครัฐ
ที่หนุนเสริมผู้ประกอบการธุรกิจ แต่พร้อมขัดขวางผู้ประกอบการภาคประชาชนเพื่อประชาชน

- การทำวิทยุชุมชน โดยมุ่งเพียงหารายได้จากผู้สนับสนุนรายใหญ่ หรือการโฆษณา คือ การ
ไม่เห็นคุณค่าและความสำคัญทั้งของชุมชนและวิทยุชุมชน

สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา Local Development Institute. (LDI)

ผลของการผู้เรียกร้องรัฐยศการแทรกแซงและบิดเบือนกระบวนการเรียนรู้และเตรียมความพร้อมภาคประชาชนเพื่อใช้สิทธิในสื่อวิทยุกระจายเสียง

คุ้มครองประชาชนพันธ์จะดำเนินการจัดระเบียบวิทยุชุมชน โดยจะออกใบอนุญาตในการออกอากาศให้วิทยุชุมชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ ระหว่าง 1 พฤศจิกายน-31 ธันวาคมนี้ และภายใน 31 มกราคม 2548 จะให้มีการลงนามใบสัญญาภายใต้เงื่อนไขว่าจะหารายได้หรือโฆษณาเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายได้ไม่เกินห้าหมื่นบาท นาที โดยผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องชำระค่าธรรมเนียมร่วมโครงการปีละ 1,000 บาท และต้องชำระเงินค่าประกัน 5,000 บาท เพื่อป้องกันการทำผิดสัญญา ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมโครงการ คือ กลุ่มที่ดำเนินการอยู่แล้ว และกลุ่มที่ต้องการดำเนินการใหม่ โดยไม่ต้องเป็นนิติบุคคล แต่เป็นเพียงกลุ่มนักคิดในชุมชน เมื่อทำสัญญานแล้ว จะเป็นวิทยุชุมชนที่อยู่ภายใต้การควบคุมกำกับของกรมประชาสัมพันธ์ แต่สามารถหารายได้จากการโฆษณาได้

คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.) และสถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชนเห็นว่า การกระทำการของกรมประชาสัมพันธ์ เป็นการดำเนินการที่อาจเจตนาตามผลรัฐธรรมนูญโดยที่มาตรา 26 ในพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรงลุ่มความดีและกำกับกิจการวิทยุกระจายเสียงวิทยุโทรทัศน์และการโทรคมนาคม ระบุข้อเงื่อนว่า “ภาคประชาชนนั้น ต้องดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์สาธารณะและไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ” การกระทำการของกรมประชาสัมพันธ์ แสดงถึงความตั้งใจในการทำลายล้างกระบวนการเรียนรู้และการเตรียมความพร้อม เพื่อใช้สิทธิการร่วมเป็นเจ้าของและเป็นผู้ประกอบการสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของภาคประชาชน ผลกระทบร้ายแรงที่สุด คือ การอาจนำไปสู่การละเมิดสิทธิภาคพื้นเมือง และสิทธิในการสื่อสาร ด้วยการพยายามใช้กลไกและวิธีการให้การสื่อสารทางคดีนิวเคลียร์และวิทยุโทรทัศน์ของภาคประชาชนต้องคงอยู่ภายใต้กลไกการควบคุมของภาครัฐและภาคธุรกิจ โดยมารอข้างลิ้นเชิงนับเป็นการพยายามตัดสิทธิเสรีภาพ และทางเดียวในการสื่อสารอย่างคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะของภาคประชาชน

ด้วยเหตุที่เรื่องนี้จะส่งผลกระทบในระยะยาวต่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ และที่สำคัญคือการดำเนินนโยบายด้านการปฏิรูปสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ทั้งในด้านกฎหมายประกอบที่เกี่ยวข้อง และการกำหนดบทบาทขององค์กรอิสระด้านสื่อวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ รวมทั้งแนวทางและทำทีขององค์กรอิสระด้านสื่อในการปฏิรูปตัวต่อสิทธิประชาชนในสื่อวิทยุโทรทัศน์ ทั้งยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะชนในวงกว้าง คณะกรรมการรณรงค์เพื่อการปฏิรูปสื่อ (คปส.) และสถาบันพัฒนาสื่อภาคประชาชน จึงขอให้กรมประชาสัมพันธ์ระงับการดำเนินความพยายามสร้างความสับสน ความแตกแยก และการแทรกแซงกระบวนการเรียนรู้วิทยุชุมชนอย่างพึงดูงของประชาชน และขอให้นำข้อเสนอของนายกรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบดูแลเรื่องนี้มาโดยตลอด ทั้งยังดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กกช.) สังการให้มีการสอบสวนหาข้อมูลความเป็นจริง และ

ขี้แขงประชาชนถึงแวน โยนยาที่ชักเจนในเรื่องนี้ของรัฐบาล รวมทั้งสอบสวนสาเหตุหรือเหตุผลของกรณี ประชาสัมพันธ์ที่ดำเนินการอย่างเข้าลักษณะ “ข้อรัฐธรรมนูญ” ทั้งส่วนราชการ “แบ่งแยกและปักกรอง” ที่ไม่เกิดผลดีต่อกระบวนการเรียนรู้วิทยุชนชน และต่อการดำเนินชีวิตร่วมกันของกลุ่มต่างๆ ในสังคมไทย ทั้งๆ ที่กรมประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่สำคัญประการหนึ่งในการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชน และระหว่างประชาชนกับภาครัฐ

นับแต่มีการประกาศใช้มาตรา 40 ในรัฐธรรมนูญ และพ.ร.บ.องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ กรมประชาสัมพันธ์ นอกจากจะไม่แจ้งสิทธิในคลื่นของภาคประชาชนทางสื่อสารมวลชนแล้ว ยังดำเนินการขัดขวาง แทรกแซง และแปรเปลี่ยนแนวคิดและแนวทางในการผ่อนผันที่ในที่สุด ได้นำไปไว้ให้อำนาจการควบคุมของตนอย่างขาดการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน ที่ร้ายที่สุด คือ การกระตุ้นให้เกิดกลุ่มพลประโยชน์ทางธุรกิจในกระบวนการเรียนรู้วิทยุชนชน ให้จัดตั้งกลุ่มเพื่อนماอยู่ในสังกัดกรมประชาสัมพันธ์ โดยสร้างความพึงพอใจด้วยการออกประกาศให้หารายได้ได้ ซึ่งนอกจากอาจเป็นการขัดทั้งรัฐธรรมนูญ และกฎหมายประกอบแล้ว ยังอาจเป็นแนวทางในการสร้างบารมีเพื่อควบคุม กำกับกลุ่มวิทยุชนชนด้วยโอกาสให้อยู่ในอำนาจที่ “สั่งการได้” อีกทั้ง ขาดความชัดเจนว่ากรมประชาสัมพันธ์ใช้เหตุผลใดในการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม ทั้งที่ไม่ใช่บทบาทหน้าที่ ในขณะที่ กลับไม่สร้างจุดยืน และการดำเนินการใดเพื่อเตรียมการสร้างฐานงาน “สื่อเพื่อบริการสาธารณะ” อันเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงของตน

นำเสนอด้วย พศ.คร.เอ็จิต วิโรจน์ไตรรัตน์
รองประธาน คปส.
ประธานสถาบันพัฒนาสื่อภาคประชา

14 พ.ย.2547

http://www.ldinet.org/autopage/show_page.php?t=4&s_id=20&d_id=20

(คืนข้อมูล 26 มกราคม 2548)

ที่ กศ 0528.05/ 0232

คณบดีคณบุรุษศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา ต. แสนสุข
อ. เมือง จ. ชลบุรี 20131

๒๙ มกราคม 2547

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นิสิตฝึกงาน

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง

ด้วยภาควิชาสังคมวิทยา คณบดีคณบุรุษศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มีนโยบายส่งเสริมนิสิตเข้ารับการฝึกงานตามหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้นิสิตมีโอกาสเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ในการทำงานภาคปฏิบัตินอกเหนือจากทฤษฎีที่ได้ศึกษามา อีกทั้งยังเป็นการปูพื้นฐานทางด้านอาชีพให้กับนิสิตอีกด้วย จึงได้ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดพิจารณาปรับนิสิตเข้าฝึกงานในระหว่างวันที่ 22 มีนาคม 2547 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม 2547 คือ นางสาววัชรี ใจจริง วิชาเอกการพัฒนาชุมชน ชั้นปีที่ 3

คณบดีคณบุรุษศาสตร์และสังคมศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านใน การรับนิสิตเข้าฝึกงาน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จรรัส พักรช์เดช)

คณบดีคณบุรุษศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานเลขานุการคณบดี

โทร. 0-3874-5900 ต่อ 2310, 2311

โทรศัพท์ 0-3839-0355

5901/084

องค์กรราษฎรทางส่วนตัวบ้านช่อง
ถนนสุวินทวงศ์-ปราจีนบูรี ช. 24120

๙ มีนาคม 2547

มหาวิทยาลัยบูรพา
คณบดีนุชย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์
รับที่..... 0489
วันที่..... - 9 มี.ค. 2547
เวลา..... 10-10

ความต้องการนี้ให้ปฏิสัมพันธ์กับงาน

แบบประเมินเชิงศาสตร์และสังคมศาสตร์

หนังสือคู่นี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ออกประกาศเป็นต้นไป ที่ ศธ 0528.05/0232

ลงวันที่ 29 มกราคม 2547

ตามที่คณรัมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์ “เข้าข้อความอนุเคราะห์จากองค์กรบริหารส่วนตำบล” พิจารณาปรับนางสาววันรัชต์ ใจจริง วิชาเอกการพัฒนาชุมชน ชั้นปีที่ 3 เนื่องจากงานในระหว่างวันที่ 22

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง มีความยินดีรับนักศึกษาตั้งกล่าวเข้าฝึกงานในองค์การบริหารส่วน
บ้านช่อง ในช่วงวันเวลาตั้งก่อสร้างข้างต้น

จังหวัดเชียงใหม่

ขอแสดงความนับถือ

୧୦୫

๓. กองประกันชีวิตรักษาสุขภาพ นายนายกองศึกษาธิการบริหารส่วนตำบลลับบ้านชัย

၆. နိဂုံတေသနပါမ်းမှုပါမ်းမှုများကိုစောင့်ရွက်ခြင်း၊ အဆင့်မြင်တော်လာမှုများနှင့် တာမျိုးမျိုး

งานนักศึกษาฯ

โทร. 0-3852-0706.

ฉบับที่ ๑๗๖๐๙๐๘๒๕๔๗ / P.61

103947

พ.ท. 0528.051/ECA

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา ต. แสนสุข
อ. เมือง จ. ชลบุรี 20131

/C มีนาคม 2547

เรื่อง ส่งตัวนิสิตเข้ารับการฝึกงาน

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง

ตามที่ท่านได้ตอบรับนิสิตภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เข้าฝึกงาน
ระหว่างวันที่ 22 มีนาคม 2547 ถึงวันที่ 21 พฤษภาคม 2547 หมายเหตุ หมายเหตุ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ขอส่งตัวนิสิตเข้ารับการฝึกงานในหน่วยงานของท่าน คือ นางสาววชริ ใจริง วิชนาอกการพัฒนาชุมชน
ชั้นปีที่ 3

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จรัล ฉกรรจ์แดง)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานเลขานุการคณะฯ

โทร. 0-3874-5900 ต่อ 2310, 2311

โทรสาร 0-3839-0355

เอกสารนี้ออกเมื่อ 17/11/

ร่าง.....
พิมพ์..... สำเนา

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง
ถนนสุรินทร์-ปราจีนบุรี ช 24120

๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๗

ส่งตัวนักศึกษาฝึกงานกลับ

น คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

งถึง หนังสือคณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ ศธ 0528.05/0604

ลงวันที่ 10 มีนาคม ๒๕๔๗

ตามที่ภาควิชาเอกสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา “ได้ส่งนัก
ศึกษาชั้นปีที่ ๓ เข้ามาฝึกงานในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้าน
ช่อง ระหว่างวันที่ 22 มีนาคม - 21 พฤษภาคม ๒๕๔๗ นั้น

ในการนี้ นักศึกษาดังกล่าว ได้ฝึกงานครบตามวันที่กำหนดแล้ว จึงขอส่งนักศึกษาดังกล่าวกลับไป
สถานศึกษา

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมชาย จันธรรมพิทักษ์)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง

สำนักงานปลัด อบต.บ้านช่อง

โทร./โทรศัพท์ 0-3852-0706.

โครงการฝึกงานภาคฤดูร้อน

ชื่อสารนิพนธ์ (ภาษาไทย)

การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสารคาม
กรณีศึกษา: องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง อ.แกอพนัมสารคาม
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ชื่อสารนิพนธ์ (ภาษาอังกฤษ)

THE PARTICIPATIONS OF COMMUNITY RADIO
PROJECT. CASE STUDY: BANSONG DISTRICT
ADMINISTRATION ORGANIZATION AMPHUR
PHANOMSARAKHAM, CHACHOENGSAO.

ชื่อนิสิตฝึกงาน

นางสาววชิรี ใจจริง

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

รองศาสตราจารย์นุญลักษณ์ พันรอบ

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนาม

นายสุรเชษฐ์ ศรีระยา

สถานที่ฝึกงาน

ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง

ระยะเวลาในการฝึกงาน

องค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง อ. พนัมสารคาม จ. ฉะเชิงเทรา

หลักการและเหตุผล

โทร (038) 520706
22 มีนาคม 2547 – 21 พฤษภาคม 2547

ในปัจจุบันวิทยุชุมชนได้กำเนิดขึ้นในหลายพื้นที่ เพื่อค้องการให้ประชาชนได้ใช้สื่อใน
ตอบสนองความต้องการของชุมชน ทั้งนี้ประชาชนสามารถใช้วิทยุชุมชนเป็นเครื่องมือในการแสดง
บทบาทการพัฒนาชุมชนได้ เช่น เป็นเวทีสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อแก้ไขปัญหาของชุมชน เป็นช่องทาง
ส่งเสริมการทำนาหากิน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตรักภูมิให้กับคนในท้องถิ่น สืบสานเอกลักษณ์และ
วัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นต้น ดังนั้นวิทยุชุมชนจึงแสดงบทบาทได้อย่างหลากหลาย แต่ทั้งนี้บทบาทของ
วิทยุชุมชนจะเป็นไปในลักษณะใด และมีมากน้อยเพียงใด คงขึ้นอยู่กับประชาชนในชุมชนเป็นผู้กำหนด
กิจกรรมวิทยุชุมชน ซึ่งการกำหนดกิจกรรมวิทยุชุมชนต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน
เป็นสำคัญ หากประชาชนสามารถใช้วิทยุชุมชนตอบสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็ย่อม^{ก็ย่อม}
ส่งผลต่อประโยชน์ส่วนร่วมอย่างแท้จริง

ดังนั้น การศึกษานี้มีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลบ้านช่องที่มีต่อโครงการวิทยุชุมชนเพื่อ
คนพนัมสารคาม จึงเป็นเรื่องที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา โดยศึกษาถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้าน
การรับฟังรายการ ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น ซึ่งข้อมูล
ที่ได้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสารคามต่อไปได้

วัตถุประสงค์

- เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสาราม ในด้านการรับฟัง ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น
- เพื่อต้องการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการวิทยุชุมชน เพื่อคนพนัมสาราม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสาราม ใน ด้านการรับฟัง ด้านการผลิตรายการ ด้านการบริหารสถานี และด้านการเผยแพร่ข่าวสารท้องถิ่น
- สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนัมสาราม

แผนการฝึกงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาในการฝึกงาน (สัปดาห์)								
	22 มีนาคม 2547 – 21 พฤษภาคม 2547								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. ศึกษาองค์กร	↔								
2. ฝึกงานในสำนักงาน	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
3. ศึกษาเอกสารในองค์กรเพื่อนำมาประกอบการทำ สารนิพนธ์		↔	↔						
4. สำรวจพื้นที่ในการเก็บข้อมูล				↔	↔				
5. ออกแบบสอบถาม					↔	↔			
6. ลงชุบชนเพื่อเก็บข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม						↔	↔	↔	↔

รายงานการฝึกงาน

22 มีนาคม 2547-21 พฤษภาคม 2547

22 มีนาคม 2547

1. รายงานตัวเข้าฝึกงาน
2. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงาน
3. ศึกษาการถ่ายเอกสาร

23 มีนาคม 2547

1. ช่วยงานสำนักงาน
2. ศึกษาเอกสารเพื่อเตรียมร่างแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลครอบครัว

24 มีนาคม 2547

1. ร่างแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลครอบครัว
2. ศึกษาการลงทะเบียนหนังสือราชการ
3. ถ่ายเอกสาร
4. จัดมุมอ่านหนังสือ

25 มีนาคม 2547

1. ต้อนรับคณะคุณจาก อบต. สวนผึ้ง
2. ถ่ายเอกสาร
3. ลงทะเบียนหนังสือราชการ

26 มีนาคม 2547

1. จดบันทึกข้อมูลบ้านที่เกิดเหตุไฟไหม้ หมู่ที่ 3 บ้านหนองหว้า
2. ถ่ายเอกสาร

29 มีนาคม 2547

1. ถ่ายเอกสาร
2. พิมพ์แบบสอบถามข้อมูลครอบครัว

30 มีนาคม 2547

1. แจ้งรายการประเมินภาษีโรงเรือน ปี พ.ศ.2547
2. ถ่ายเอกสาร

31 มีนาคม 2547

1. ทำความสะอาดสำนักงาน
2. ช่วยงานสำนักงาน

1 เมษายน 2547

1. เก็บข้อมูลรับทุนชนบทที่ 3

2 เมษายน 2547

1. ร่วมจัดรายการวิทยุชุมชนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน
2. เก็บข้อมูลรับทุนชนบทที่ 3

5 เมษายน 2547

1. พิมพ์แบบเก็บข้อมูลรับทุนชนบท

6 เมษายน 2547

ลาป่วย

7-9 เมษายน 2547

1. เก็บข้อมูลรับทุนชนบทที่ 2 และ 7

12 เมษายน 2547

1. ประมวลผลข้อมูลรับทุนชนบทที่ 3

16 เมษายน 2547

1. ประมวลผลข้อมูลรับทุนชนบทที่ 3

19 เมษายน 2547

1. ให้ปลัด อบต. พิจารณาผลการประมวลข้อมูลรับทุนชนบทที่ 3
2. ช่วยงานสำนักงาน

20 เมษายน 2547

1. เก็บข้อมูลรับทุนชนบทที่ 3 เพิ่มเติม
2. แก้ไขและเพิ่มเติมข้อมูลรับทุนชนบทที่ 3

21-23 เมษายน 2547

1. ประมวลผลข้อมูลรับทุนชนบทที่ 2 และ 7

26 เมษายน 2547

ลาป่วย

27 เมษายน 2547

1. ช่วยงานสำนักงาน
2. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับวิทยุชุมชนทางอินเตอร์เน็ต
3. ส่งผลการประมวลข้อมูลรับทุนชนบทที่ 2, 3 และ 7 ให้ปลัด อบต. ตรวจสอบเพื่อแก้ไขและเพิ่มเติม

28-30 เมษายน 2547

1. ช่วยงานสำนักงาน

3-4 พฤษภาคม 2547

1. ทำสารนิพนธ์บทที่ 1
2. สร้างแบบสอบถาม

5 พฤษภาคม 2547

1. ให้อาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนามดูสารนิพนธ์บทที่ 1 และแบบสอบถาม

6 พฤษภาคม 2547

1. แก้ไขสารนิพนธ์บทที่ 1 และแบบสอบถาม

7 พฤษภาคม 2547

ลากิจ

8 พฤษภาคม 2547

1. ส่งสารนิพนธ์บทที่ 1 และแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ
2. แก้ไขสารนิพนธ์บทที่ 1 และแบบสอบถาม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาเบี่ยงบังคับ
3. นำสารนิพนธ์บทที่ 1 แบบสอบถาม และระยะเวลาเบี่ยงบังคับให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ

10 พฤษภาคม 2547

1. แก้ไขแบบสอบถามครั้งสุดท้าย
2. นำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนามพิจารณา

11-18 พฤษภาคม 2547

1. แจกแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

19 พฤษภาคม 2547

1. ช่วยงานสำนักงาน
2. ประชุมเตรียมการการจัดทำแผน 3 ปี

20 พฤษภาคม 2547

1. เป็นที่ปรึกษาให้กับตัวแทนแต่ละหมู่บ้านในการประชุมจัดทำแผน 3 ปี

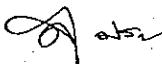
21 พฤษภาคม 2547

1. ร่วมจัดรายการวิทยุชุมชนเพื่อสนับสนุนสารคาม

การประเมินผลการฝึกภาคปฏิบัติ

เกณฑ์การประเมิน	คะแนน				
	1	2	3	4	5
หมวดที่ 1 ความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน					
1.1 เป็นผู้ที่มีความรู้และความเข้าใจการกิจกรรมของหน่วยงาน					✓
1.2 เป็นผู้ที่มีทักษะในการนำหลักวิชามาใช้ในการปฏิบัติงาน					✓
1.3 เป็นผู้ที่มีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพในหน่วยงาน					✓
1.4 เป็นผู้ที่มีทักษะในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการทำงาน					✓
1.5 เป็นผู้ที่มีทักษะในการรับฟังและเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น					✓
1.6 เป็นผู้ที่มีทักษะในการใช้ภาษาลีลาฯ ที่เหมาะสม					✓
หมวดที่ 2 จริยธรรม คุณธรรมในวิชาชีพและพฤติกรรมที่เหมาะสม					
สม					
2.1 เป็นผู้มีความตั้งใจและความสนใจในการฝึกภาคปฏิบัติ					✓
2.2 เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยแต่งกายเรียบร้อย					✓
2.3 เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา และมีความสนใจในการปฏิบัติงาน					✓
2.4 เป็นผู้ที่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน					✓

ความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนามต่อการฝึกภาคปฏิบัติของนิสิต

ลงชื่อ.....

 อาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนาม
 (นายสุรเชษฐ์ ศรีวงศ์)
 (มติองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านท่า)
 วันที่..21..เดือน..เมษายน.. พ.ศ. 2547

ผลการประเมิน

- (✓) ผ่าน
( ) ไม่ผ่าน

กรณีไม่ผ่าน เพราะ

ลงชื่อ.....นายสุรเชษฐ์ ศรีระฆา อาจารย์ที่ปรึกษาภาคสนาม
(ปลัดองค์กรบริหารส่วนตำบลน้ำด่อง)
วันที่ 21 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ก.ค.47	ก.ย.47	พ.ค.47	ก.ค.47
กิจกรรม			
1. คุณครัวแนวคิด หฤษต์ และพี่อ่อนได้ยกห้าม วิทยุชุมชน			
2. กำหนดระเบียบวิธีชี้ชัด			
3. สร้างแบบสอบถาม			
4. เก็บข้อมูลจากผู้นำตัวอย่าง			
5. นำเสนอแผนที่ 1 และ 2			
6. ประเมินผลการศึกษา			

ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ภาควิชาสังคมวิทยา คนเมืองคนเมืองศาสตร์และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ขอเชิญชวนนักเรียนแต่

นางสาววชรี ใจจริง

เพื่อแสดงจวaidรัฐบาลการทำสำารนิพนธ์ยอดเยี่ยมทวดด้าน

“คุณหลังแต่งงานวิถีที่เปลี่ยนชื่อ”

ให้ ณ วันที่ 4 มีนาคม 2548

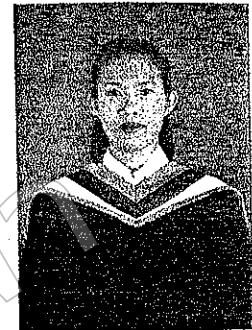
๑๖๗

รองศาสตราจารย์บุญเดือน พัฒนา

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้รับวิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางสาววันรี ใจจริง
วัน เดือน ปีเกิด	29 ธันวาคม 2525
ศาสนา	พุทธ
เชื้อชาติ/สัญชาติ	ไทย/ไทย
ที่อยู่	109/7 หมู่ 3 บ้านช่อง อ.พนมสารคาม จ.ฉะเชิงเทรา 24120
โทรศัพท์	09 -1181225
E-mail	jiebja29@yahoo.com

การศึกษา

- พ.ศ.2532-2537 ระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนบ้านหนองหาร จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ.2538-2543 ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนพนมสารคาม “พนมอุดลวิทยา” จังหวัดฉะเชิงเทรา
พ.ศ.2544-2547 ระดับปริญญาตริปภาคสตรีบัณฑิต วิชาเอกการพัฒนาชุมชน วิชาโทจิตวิทยา มหาวิทยาลัยบูรพา

ประสบการณ์

- พ.ศ.2544 ร่วมกิจกรรมค่ายอาสาพัฒนา มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ.2545 จัดกิจกรรมค่ายวันเด็กของเอกสารพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยบูรพา
ร่วมกิจกรรมค่ายทำงานสัมพันธ์ระหว่าง 5 มหาวิทยาลัยในเครือครินครินทร์วิโรฒ
จัดกิจกรรมงานมนุษย์-สังคมของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
ตัวแทนภาครัฐในการเก็บข้อมูลเกณฑ์การประเมินโครงการพัฒนาชุมชน กกส.
(งานการเพื่อการเกณฑ์และสหกรณ์การเกษตร)
พ.ศ.2546 นิสิตช่วยงานหอพัก (พี่หอพัก)
- พ.ศ.2546-2547 ประจำนักงานฝ่ายนิติ
พ.ศ.2547-2548 ฝ่ายงานท้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา ทำหน้าที่
เก็บข้อมูลชุมชน และร่วมจัดรายการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนมสารคาม FM.103.75 MHz และทำ
วิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมในโครงการวิทยุชุมชนเพื่อคนพนมสารคาม กรณีศึกษา: องค์การ
บริหารส่วนตำบลบ้านช่อง อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา”

คุณสมบัติ/ความสามารถพิเศษ

- พินพีดีคิดทั้งไทยและอังกฤษพอใช้
- มีทักษะภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐาน
- มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน, อินเตอร์เน็ตและโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติในด้านสังคมศาสตร์ (SPSS)

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์บุญญเดิน พันรอน อาจารย์ภาควิชาสังคมวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
เบอร์โทรศัพท์ (038) 745900 ต่อ 2361